

**ÇELİŞME, BAŞ ÇELİŞME, DÜŞMAN
VE BAŞDÜŞMAN MESELESİ ÜZERİNE**

**PARTİMİZİN GENEL DURUMU NEDİR;
EKSİKLİKLERİMİZİN VE
HATALARIMIZIN ÜSTESİNDEN
NASIL GELECEĞİZ?**

(Merkez Komitesi'nin Raporu)

İÇİNDEKİLER

Çelişme Nedir?
Baş Çelişme Nedir?
Dünya Çapında Temel Çelişme Hangisidir?
Bugün dünya devrimci süreci
Dünya Çapında Baş Çelişme Tespit Edilebilir mi?
Türkiye’de Çelişmeler Meselesi
Türkiye’de Baş Çelişme
Baş Düşman Sorunu
“e) BAŞDÜŞMAN
YAŞASIN MARKSİZM-LENİNİZM!
YAŞASIN TİKKO, TMLGB!
AÇIKLAMALAR
Subjektivizmi Altedelim!
Kollektif Yönetim ve Kollektif Karar Anlayışını Derinleştirelim!
Bölgeciliği Yıkalım!
Rapor Sistemini Geliştirelim!
YAŞASIN MARKSİZM-LENİNİZM!
YAŞASIN PARTİMİZ!
TKP/ML

ÇELİŞME, BAŞ ÇELİŞME, DÜŞMAN VE BAŞDÜŞMAN MESELESİ ÜZERİNE

Komünist Sayı 1’de, Partimizin dünya ve Türkiye çapında çelişmeler konusundaki görüşleri kısaca ortaya konmuştur. Bu yazı ile, çelişmeler konusundaki görüşlerimize biraz daha açıklık getirmek istiyoruz.

Çelişmeler konusunda açıklık getirebilmek için önce genel anlamda çelişme üzerine Marksist-Leninist öğretiyi özetleyeceğiz; kavramları açıklayacağız. Ardından bugünkü somut durum için çelişmeler sorununa yaklaşacağız.

Çelişme Nedir?

En kısa tanımıyla: Çelişme her eşya (ve süreç) içinde var olan; hem birbirinin varlığına ihtiyacı duyan, hem de birinin varlığı, diğerinin varlığını reddeden zıt(lar) (karşıtlar) arasındaki ilişkidir.

Mao Zedung Ağustos 1937’de yazdığı “Çelişme Üzerine” adlı yazısında şöyle diyor:

“Şeyler içinde var olan çelişkinin kanunu; ya da (başka bir deyişle-ÇN) Zıtların (Karşıtların) birliği kanunu, materyalist diyalektiğin temel kanunudur. Lenin ‘gerçek anlamda diyalektik, eşyanın bizzat özünde varolan çelişmenin incelenmesidir’ der. ()*

Diyalektik materyalistler şeylerin gelişmesinde tayin edici olanın; şeylerin içinde varolan çelişmeler; yani iç çelişmeler olduğu görüşünü savunurlar. Her şeyin kendi içinde bir dizi zıtlar vardır. Bu zıtlar arasında bir mücadele söz konusudur. İşte bu mücadele sonucu şeyler gelişir ve değişikliğe uğrar. Diyalektik materyalistler, bu gelişme ve değişmeyi, yalnızca (büyüme, küçülme, yer değiştirme, vs. gibi) nicel olarak kavramazlar. Şeyler içindeki zıtların mücadelesi, kendine uygun dış şartları bulduğu; dış şartlar her şeyin içinde var olan zıtların mücadelesini olumlu yönde etkilediği zaman; şeylerde nitel bir, değişmeye yol açar. Eski şey, yerini kendi konumu içinde barındırdığı, nitel olarak kendisinden bütünüyle değişik yeni bir şeye terkeder. Bu yeni şeyde, kendi içinde yeni zıtlar, ve zıtların mücadelesini barındırır. Zıtların mücadelesi belli bir aşamaya geldiği;şey içindeki zıtların mücadelesi dış şartlar tarafından nitel, değişme yönünde olumlu etkilendiği zaman, bu yeni (eski) şey; yerini bir şeye terkeder. Ve gelişme böylece sürüp gider.

Şeylerin gelişmesinde tayin edici olanın, şeylerin iç çelişmeleri olduğu gerçeğine tabiattan örnek verelim:

Bir tavuk yumurtası alalım. Bu tavuk yumurtasını, bir kuluçka makinesine koyalım. Bu yumurtayı bir anaç tavuğun vücut ısısına uygun bir ısı ve rutubette tutalım. Yumurtaların anaç tavuğun yaptığı gibi arada bir döndürelim. 21 gün sonra bir civcivin yumurtayı kırıp, çıktığını görürüz. Burada kuluçka makinesinde yarattığımız şartlar dış şartlardır. Bu dış şartlar, yumurtanın içinde tohum olarak varolan (yeni) civcivin gelişmesi için uygun şartlardır. Bu şartların sonucunda yumurtanın içinde var olan çelişme (yumurtanın yumurta olarak varlığı ile/yumurtanın içinde tohum olarak var olan ama gelişmesi için uygun şartlara ihtiyaç duyan civciv arasında çelişme/ya da eski (yumurta) ile/yeni (civciv) (arasındaki çelişme) civciv lehine çözümlenmiş; yumurta nitel değişikliğe uğramıştır. Artık eski şey değil, yeni bir şeyin varlığı söz konusudur. Şimdi denebilir ki, eğer dış şartlar uygun olmasa idi, yumurtadan civcivin çıkması imkansız olacaktı. O halde, dış şartlar esas olandır. Gerçekten de, yumurtayı kuluçka makinesi yerine mesela buzdolobına koysaydık, ya da ortada bıraksaydık-yıllarca da beklessek, yumurtadan civciv çıkmazdı.

O halde, diyalektik materyalistlerin, iç çelişmelerin gelişmenin, değişimin tayin edici unsuru olduğu yolundaki tezleri yanlış değil midir? Hayır değildir. Diyalektik materyalistler gelişmede, değişmede dış şartların etkisini kesinlikle inkar etmezler; ama iç çelişmeleri gelişmenin temeli, yani tayin edici unsuru; dış etkileri ise gelişmenin şartı olarak kabul ederler. Eğer kuluçka makinesine koyduğumuz yumurta içinde sonradan civciv olarak karşımıza çıkan şey tohum olarak olmasa idi; biz yıllarca da beklessek, civciv çıkmazdı. Mesela kuluçka makinesine, tavuk yumurtası dışında herhangi bir şey koyalım (Peynir, Portakal, Tabak, Taş, Altın vs. ne istersek koyalım) Sonra, yumurtadan civciv çıkması için yarattığımız dış şartları aynen yaratalım. 21 gün bekleyelim. Göreceğiz ki, civciv çıkmayacaktır. Bir portakaldan dış etkiler nasıl olursa olsun civciv çıkması imkansızdır.

Ama değişik dış ortamlar eğer uygun ısı ve rutubeti sağlıyorsa ister kuluçka makinesi, isterse anaç tavuk olsun bir tavuk yumurtasından civciv çıkacaktır.

Ama bir tavuk yumurtasından, yani civcivi tohum olarak içinde barındıran bir şeyden etkiler uygun olunca civciv çıkacaktır. Görülüyor ki gelişme ve (nitel) değişmede, tayin edici olan şeyin kendi içindeki çelişmelerdir.

Gelişme ve (nitel) değişmede, tayin edici olanın, iç çelişmeler, yani maddenin (şeyin) kendi içinde var olan zıtlar ve bunların birbiri ile mücadelesi olduğuna tabiattan binlerce örnek verilebilir. Ama bu gerekli değildir.

Yukarıdaki örneklerde şeylerin gelişmesinde bir mesele daha gözümüze çarpmış olması gerekir. O da şudur: Herhangi bir şey, yerini yani bir şeye terk etmeden önce, ya da herhangi bir şey nitelik değiştirmeden önce (Herhangi bir nitelik/yeni bir niteliğe dönüşmeden önce) de bir takım değişiklikler geçirmektedir.

Mesela, kuluçka makinesi içindeki yumurta içinde; tohum olarak var olan civciv, önce yumurtanın sarısı ortasında ufacık bir nokta iken, dış etkenlerin gelişmesini olumlu etkilemesi sonucu büyümeye, zaman içinde civciv şeklini almaya başlar. Gelişmenin belli bir noktası, yumurtanın yumurtalıktan çıktığı, civcive dönüştüğü; nitel değişikliğe uğradığı noktadır. Bu nitel değişiklik, daha önce var olan nicel birikimin sonucu olarak ortaya çıkar.

Nicel birikimlerin nitel değişmelere yol açması bir sıçrama, bir patlama şeklinde olur. Civciv örneğinde bu sıçrama, bir patlama şeklinde olur. Civciv örneğinde bu sıçrama noktasını, civcivin yumurtayı kırıp kendi başına (yumurta ortamından bağımsız) yaşamaya başladığı an olarak tesbit edebiliriz. Bu sıçrama şeklinde gerçekleşen nitel değişme, daha karmaşık süreçlerde daha kolaylıkla görülebilir.

Şimdiye kadar söylediklerimizi özetlersek:

- Her şey içinde çelişmelerin varlığı söz konusudur.
- Şeylerin gelişip değişmesi, şeyler içindeki zıtların mücadelesinden kaynaklanmaktadır.
- Şeylerin nitel değişmesinin temeli, şeylerin iç çelişmeleri, değişmenin şartı ise dış etkenlerdir.
- Şeylerde nitel değişiklik, nicel bir birikimin sonucunda ortaya çıkmaktadır; ve nitel değişiklikler sıçramalar halinde gerçekleşir.

Tüm doğa olayları için geçerli olan bu sonuçlar, toplumsal olaylar ve toplumsal gelişme için de geçerlidir.

Toplumda da aynı doğada olduğu gibi çok çeşitli çelişmeler vardır.

Toplumdaki gelişme ve değişmeler, toplum içinde var olan çok çeşitli zıtların birbirleri ile mücadelesinden kaynaklanmaktadır.

Toplumdaki değişikliğin temeli toplum içindeki çelişmeler, yani toplumun kendi iç çelişmeleridir. Dış etkenler değişmenin şartlarını oluştururlar değişikliğin temeli toplum içindeki çelişmeler, yani toplumun kendi iç çelişmeleridir. Dış etkenler değişmenin şartlarını oluştururlar.

Toplumlarda da nitel değişiklikler (buna devrim diyoruz) nicel birikimler sonucu ortaya çıkar.

“Gelişmelerinin belirli bir aşamasında, toplumdaki maddi üretim güçleri, varolan üretim ilişkileriyle, (ya da aynı şeyin hukuki ifadesi olan) eskiden içerisinde buldukları mülkiyet ilişkileriyle çatışır. Bu ilişkiler, üretim güçlerinin gelişme şekilleri olmaktan çıkar, üretim güçlerinin gelişmesini engelleyici zincir haline geirler. İşte o zaman toplumsal devrim dönemi başlar.” (*) Burada şunu belirtmekte yarar varki, toplumlardaki nitel değişmeler barış içinde değil; çok çeşitli biçimlere bürünen zorlu sınıf mücadeleleri sonucu ortaya çıkar. Eskinin sürmesinden menfaati olan sınıflar, bugüne dek hiçbir toplumda, yerlerini yeninin temsilcisi olan sınıflara barış içinde terk etmemiştir. Bu anlamda Marks “Şiddet, yeni bir topluma gebe olan her eski toplumun ebesidir.” der. (*)

Toplumların gelişmesinde, toplumların kendi içindeki gelişmelerin sonucu ortaya çıkar dedik. Nedir toplumların gelişmesine damgasını vuran çelişme? Bu çelişme en genel ifadesi ile eski ile yeni arasındaki çelişmedir.

Bu çelişme ekonomik alanda genel bir şekilde ifade edilirse; üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki çelişmedir. Eğer üretim ilişkileri, üretici güçlerin gelişmesini engelliyorsa; bu üretim ilişkileri (hukuki ifadesi: mülkiyet ilişkileri) devrimle değiştirilmek; üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki bir uyum sağlamak zorundadır. Toplumların gelişmesine damgasını vuran çelişme sınıf açısından ifade edilirse; eskiyi temsil eden sınıf ve tabakalarla, yeniyi temsil eden sınıf ve tabakalar arasındaki çelişmedir. İşte her toplumun gelişmesi, bu çelişmelerin iki yönünü teşkil eden zıtların mücadelesi tarafından tayin edilir.

Açıktır ki, birbirinden değişik toplumsal ve ekonomik yapıya sahip olan toplumlarda çelişmeler genel anlamda birbirine benzese de özelde birbirinden ayrılırlar. Çelişmelerin birbirleri ile olan ortak yanlarını bulup çıkarmak ne kadar önemli ise; birbirinden ayrıldıkları noktaları da bulup çıkarmak o kadar önemlidir. Unutulmamalıdır ki, bir toplumu değiştirmede insanlar aktif rol oynarlar; ve toplumu değiştirmek isteyen insanların bilinçli mücadelesi, toplumun değişme şartlarından en önemlilerinden biridir. Toplumu değiştirmek isteyenler ise, önce değiştirmek istedikleri toplumu kavramak zorundadırlar. İçinde yaşadıkları toplumdaki çelişmelerin özelliklerini kavramak; mücadelelerini buna göre yürütmek zorundadırlar.

Marksizmin özünün ‘somut şartların somut tahlili olduğu bir an bile akıldan çıkarılmamalıdır. Her toplumdaki, her çelişme ayrı ayrı ele alınarak incelenmelidir.

Eski ile yeni arasındaki mücadelenin her topluma somut olarak nasıl yansıdığı; eski ile yeni arasındaki mücadelede, çeşitli zıtların durumu araştırılmalıdır.

Çelişmenin İki Yönü, Çözümü, Ortadan Kalkması

Burada genel anlamda çelişme sorunu üzerinde dururken, ülkemizde oportünistlerin çokca çarpıttığı bir meseleye de kısaca değinmekte yarar görüyoruz. Başta da belirttiğimiz gibi, çelişme şeyler içinde varolan zıtlık demektir.

Zıtlık, hem birbirine ihtiyaç duyan, hem de birbirinin varlığını red eden iki yönü ifade eder. Bir başka deyişle, her çelişmenin iki yönü vardır.

Çelişmeyi en genel anlamda ele alırsak eski ile yeni, bir çelişmenin iki yönüdür. Eski ile yeni çatışırlar; bu çatışma içinde yeni, eskiyi yenip, onun yerini alana dek eski, çelişmenin esas yönünü (ya da hakim olan yönünü) teşkil eder. Yeninin eskiyi yenip onun yerini aldığı an ise, yeni, çelişmenin hakim yönü haline gelir.

Yeninin çelişmenin hakim yönü haline geldiği an, şeyin niteliğinin değiştiği an; çelişmenin çözüldüğü andır. Bir çelişmenin çözülmesi, bir çok oportünistin iddia ettiği gibi, çelişmenin ortadan kalkması anlamına gelmez. Genel olarak hiç bir çelişmede, bir yan bir anda ortadan kalkmaz. Bir çelişmenin bir yanını ortadan kalkması demek, aslında o çelişmenin tümüyle ortadan kalkması demektir. Bu çok uzun bir süreç gerektirir. Bir çelişmenin çözülmesi, o çelişmedeki tali yönün, esas yön haline gelmesi demektir. Çelişmenin eskiden esas olan yönü, çelişme çözüldükten sonra, çelişmenin tali yönü haline gelir ve uzun bir süre daha varlığını sürdürür.

Örnek olarak, hayat ile ölüm arasındaki çelişmeyi alalım. Hayat ölümün tam tersi olan, varlığı ölümün varlığı ile çelişen; varlığı ölümün varlığını red eden bir olgudur. Ama yine hayat, ölüm olmadan düşünülemeyecek olan, varlığı ölümü gerektiren bir olgudur. Hayat ancak tam tersi olan ölümle birlikte ele alındığı zaman kavranabilen bir olgudur. Bunların tam tersi ölüm olgusu için geçerlidir. İnsanda hayat/ölüm çelişmesini ele alalım. İnsan yaşadıkça, bu çelişmede çelişmenin hayat yönü hakimdir. Ama bu yönün hakim olması demek, çelişmenin ölüm yönünün hiç olmadığı anlamına gelmemektedir. Hayat, ölümü içinde barındırmakta; insan yaşarken hayat ile ölüm arasında kıyasıya bir mücadele sürmekte, insan deyim yerinde ise yaşarken ölmektedir. İnsan yaşadığı sürece, insan vücudunda sürekli olarak yeni hücreler oluşmakta, bir takım hücreler ise ölmektedir. (Burada meseleyi karmaşıklaştırmamak için, insanın yaşamak için öldürdüğü ve insan içinde hayatlarını bir başka biçimde sürdüren doğadaki diğer çeşitli canlıları; et hayvanları, balıklar, sebze, meyva vs. bir kenara bırakıp, insanı bunlardan soyutlayarak ele alıyoruz) insanın “ihtiyarlaması” zaman içinde, insanlarda ölen hücrelerin artmasından başka bir şey değildir. Hukuki olarak ölüm bugün, ölü beyin hücrelerinin, canlı beyin hücrelerinden fazla hale gelmesi şeklinde ifade edilmektedir. Ölüm, genel olarak alınırca, vücuttaki ölü hücrelerin sayısının (özellikle de beyindeki ölü hücre sayısının), canlı hücre sayısını geçmesi demektir.

Bir insan öldüğü zaman, bu hayatla ölüm arasındaki çelişmenin, ölüm lehine çözülmüş olması, ya da hayat ile ölüm arasındaki çelişmede ölümün esas yön haline gelmesi demektir. Ölmek demek, ölen canlıda, yaşayan hiç bir hücrenin kalmaması, hayat ile ölüm arasındaki çelişmenin ortadan kalkması demek değildir. İnsan “öldükten” sonra da, milyonlarca hücresi yaşamaya devam etmektedir. Bu hücreler şu veya bu şekilde varlıklarını bir süre daha sürdürmektedirler. Ta ki o canlıdan yaşayan tek bir hücre kalmayınca dek. Ama o zaman ölümden de bahsedilemez. O zaman hayat-ölüm çelişmesi gerçekten ortadan kalmış olur. Çelişmenin bir yanı kaybolunca diğer yanı da kaybolmak zorundadır.

Kısaca toparlarsak:

- Her çelişmede, birbiri ile mücadele içinde bulunan iki yön vardır.

İçinde bulunulan herhangi bir anda, çelişmenin iki yönünden biri hakim, diğeri tali durumdadır. Hakim olan yön çelişmenin niteliğini belirleyen yöndür.

- Herhangi bir çelişmenin çözülmesi demek, o çelişmede daha önce tali durumda olan yönün esas yön; hakim olan yönün tali yön haline gelmesi demektir.

Temel Çelişme Nedir?

Doğada ve toplumda en basit harekettin, en karmaşık harekete kadar tüm hareketler, belli çelişmeler sonucu ortaya çıkarlar.

Bir hareket ne kadar karmaşıkça, o hareket içinde de onca çok çelişme mevcuttur.

Bu çelişmeler arasındaki ilişkileri kavramak da oldukça güçtür.

Toplumsal gelişme, en karmaşık süreçlerden biridir.

Her toplumsal gelişme süreci içinde birbir ile ilişkili, küçüklü büyüklü yüzlerce, binlerce çelişme vardır. Toplumu değiştirmek isteyen devrimcilerin, toplumu kavraması gerektiğini yukarıda belirtmiştik. Toplum kavrama konusunda yüzlerce, binlerce çelişki içinden, toplumun gelişmesine damgasını vuran çelişmeyi bulup çıkarmak; içinde bulunulan anda çözümünü acilen gündemde olan çelişmeleri bulup çıkarmak; bunları diğer çelişmelerden ayırmak; çelişmeler konusunda doğru bir anlayışı, Marksist-Leninist bir yaklaşımı gerektirir.

Temel çelişme meselesi işte bunun için önemlidir. Nedir temel çelişme? Mao Zedung bu konuda şöyle diyor:

“Bir şeyin gelişme sürecindeki temel çelişme ve sürecin bu temel çelişme tarafından belirlenen özü, süreç tamamlanuncaya kadar kaybolmaz; ama uzunca bir süreçte şartlar genellikle herşeyden önce değişir.” ()*

Yani:

Temel çelişme, bir şeyin gelişme sürecinde var olan, ve sürecin niteliğini belirleyen, tüm süreç boyunca varlığını sürdüren; çözümünü sürecin tamamlanmasının beraberinde getiren çelişmedir.

Mao Zedung daha sonra bir şeyin gelişme sürecindeki temel çelişme değişmediği halde; gelişmenin çeşitli aşamalar izleyebileceğini; temel çelişmenin, süreç içinde artan bir yoğunluk kazanacağını; temel çelişmenin diğer çelişmeleri de etkileyeceğini; bunların bir bölümünün süreç içinde çözüleceğini; yeni bir takım çelişmelerin ortaya çıkacağını, bunun sonucunda sürecin aşamalı bir süreç olarak görüneceğini belirtiyor. Mao Zedung şu örnekleri veriyor;

“Örneğin, serbest rekabet çağına kapitalizmi emperyalizm aşamasına ulaştığında, temel çelişmeyi oluşturan iki sınıfın, yani proletarya ile burjuvazinin sınıf niteliğinde ya da toplumun kapitalist özünde bir değişme olmadı. Ama bu iki sınıf arasındaki çelişme şiddetlendi, tekelci sermaye ile tekeli olmayan sermaye arasındaki çelişme doğdu, sömürgeci devletler ile sömürgeler arasındaki çelişme şiddetlendi, kapitalist ülkeler arasında onların eşit olmaları gelişmelerinden doğan çelişme özel bir keskinleşme gösterdi ve böylece kapitalizmin özel aşaması, emperyalizm aşaması ortaya çıktı. Leninizm, emperyalizm ve proletarya devrimi çağının Marksizm'idir; çünkü Lenin ve Stalin bu çelişmeleri doğru bir şekilde açıklamışlar ve bu çelişmelerin çözülmesi için proletarya devriminin teori ve taktiklerini doğru bir şekilde ortaya koymuşlardır.

Çin'in 1911 Devrimiyle başlayan burjuva-demokratik devrim sürecini alalım. Bu sürecin de bir takım farklı aşamaları vardır. Özellikle devrimin burjuva önderliğindeki dönemi ile devrimin proletarya önderliğindeki dönemi son derece farklı iki tarihi aşama oluştururlar. Başka bir deyişle, proletarya önderliği devrimin bütün çehresini tepeden tırnağa değiştirmiş, sınıfların yeni bir mevzilenişine yol açmış, köylü devriminde muazzam bir yükseliş yaratmış, emperyalizme ve feodalizme karşı devrime köklü bir nitelik kazandırmış, demokratik devrimden sosyalist devrime geçiş olasılığını yaratmıştır, vb. Devrimin burjuva önderliğinde bulunduğu dönemde bunların hiçbiri mümkün değildi. Gerçi bütün olarak süreçteki temel çelişmenin niteliğinde, yani sürecin anti-emperyalist, anti-feodal, demokratik devrimci niteliğinde 'ki bunun zıddı sürecin yarı-sömürge ve yarı-feodal niteliğidir) hiçbir değişme olmadı, ama gene de bu süreç yirmi yılı aşkın bir zaman boyunca çeşitli gelişme aşamalarından geçti. Bu süre içinde birçok büyük olay meydana geldi: 1911 Devriminin başarısızlığa uğraması ve Kuzeyli savaş ağaları rejiminin kurulması, birinci milli birleşik cephenin kurulması ve 192-27 devrimi, birleşik cephenin dağılması ve burjuvazinin karşı-devrim safına geçmesi, yeni savaş ağaları arasındaki savaşlar, Toprak devrimi savaşı, ikinci milli birleşik cephenin kurulması ve Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı. Bu aşamaların, bazı çelişmelerin şiddetlenmesi (yani Toprak Devrimi Savaşı ve dört kuzeydoğu eyaletinin Japon istilasına uğraması), bazı çelişmelerin kısmen yada geçici olarak çözülmesi (yani Kuzeyli Savaş ağalarının yok edilmesi ve toprak ağalarının topraklarına el koymamız) ve başka bazı çelişmelerin doğması (yani yeni savaş ağaları arasındaki tartışmalar ve güneydeki devrimci üs bölgelerimizi kaybetmemizden sonra toprak ağalarının topraklarını geri almaları) gibi belirli özellikleri vardır.” ()*

Temel çelişme, her toplumda, eski ile yeniyi temsil eden güçler arasındaki çelişmedir. Her toplumda, o toplumun gelişme sürecinin niteliğini belirleyen bir tek temel çelişme vardır. Bu temel çelişme süreç içinde giderek yoğunlaştığı, ve temel çelişmenin etkilediği çeşitli irili ufaklı çelişmelerin de süreç içinde kısmen veya bütünüyle çözümlendiği için, her devrimci süreç çeşitli aşamalara ayrılır, ve sanki birden fazla temel çelişme varmış gibi görünür. Gerçek durum bu değildir. Sürecin çeşitli aşamalarında, temel çelişme, ve onun tarafından tayin edilen sürecin niteliği değişmez. Sürecin son aşamasında, temel çelişme en yoğun bir biçimde ortaya çıkar; bu çelişmenin çözümü ile süreç tamamlanır. Yeni bir süreç başlar.

Baş Çelişme Nedir?

Yukarıda da gördüğümüz gibi, karmaşık bir şeyin gelişme sürecinde çok sayıda çelişme vardır.

Herhangi bir süreç içinde var olan çelişmeler arasında karmaşık ilişkiler vardır. Çelişmeler birbirinden kopuk, birbirinden soyutlanarak ele alınamaz.

Bunların her birinin gelişmesi ve çözümü, süreç içindeki diğer çelişmelerin gelişmesini ve çözümünü şu veya bu şekilde etkiler. Her şeyin gelişme süreci içinde, içinde bulunulan anda, çelişmelerden bir tanesi öne çıkar; bu çelişmenin varlığı ve gelişmesi, diğer çelişmelerin varlığı ve gelişmesini tayin eder, veya etkiler. İşte bu çelişme baş çelişmedir.

Mao Zedung baş çelişme konusunda şunları söylüyor:

“Karmaşık bir şeyin gelişme sürecinde birçok çelişme vardır. Bunlardan bir tanesinin varlığı ve gelişmesi, öteki çelişmelerin varlığını ve gelişmesini belirler ya da etkiler.

İşte bu daima baş çelişmedir.

Örneğin, kapitalist toplumda birbiriyle çelişen iki güç, yani proletarya ve burjuvazi, baş çelişmeyi oluşturur. Feodal sınıfın kalıntıları ile burjuvazi arasındaki çelişme, köy küçük burjuvazisi ile burjuvazi arasındaki çelişme, proletarya ile köy küçük burjuvazisi arasındaki çelişme, tekelci olmayan kapitalistler ile tekelci kapitalistler arasındaki çelişme, kapitalist ülkelerin kendi aralarındaki çelişmeler ve emperyalizm ile sömürgeler arasındaki çelişme gibi öteki çelişmeler hep bu baş çelişme tarafından belirlenir yada etkilenirler.

Çin gibi yarı-sömürge bir ülkede baş çelişme ile tali çelişmeler arasındaki ilişki karmaşık bir görünüm doğurur.

Emperyalizm yarı-sömürge bir ülkeye karşı bir saldırı savaşı başlattığında, bazı hainler dışında ol ülkenin çeşitli sınıfları emperyalizme karış bir milli savaşta geçici olarak birleşebilirler. Böyle bir durumda, emperyalizm ile sözkonusu ülke arasındaki çelişme baş çelişme haline gelir¹), buna karşılık o ülkedeki çeşitli sınıflar arasındaki bütün çelişmeler (daha önce baş çelişme olan feodal sistem ile geniş halk kitleleri arasındaki çelişme de dahil) geçici olarak tali ve tabi bir duruma düşerler². Çin’de 1840’taki Afyan Savaşında, 1894’teki Çin-Japon savaşında ve 1900 deki Yi Ha Tuan Savaşında böyle olmuştur; bugünkü Çin - Japon Savaşında da durum böyledir.

Ama bir başka durumda, çelişmeler yer değiştirir. Emperyalizm zulmünü savaş yoluyla değil, daha yumuşak yollarla -Siyasi, iktisadi ve kültürel - sürdürdüğünde, yarı sömürge ülkelerdeki hakim sınıflar halk kitlelerini ortaklaşa ezmek üzere bir ittifak kurarlar. Böyle bir durumda, kitleler genellikle emperyalizm ile feodal sınıfların ittifakına karşı iç savaşa başvururlar; emperyalizm ise genellikle yarı-sömürge ülkelerdeki gericilerin halkı ezmesine yardım etmek için doğrudan eylemde bulunmaktansa, dolaylı yöntemlere başvurur. Bunun sonucunda da iç çelişmeler özellikle şiddetlenir. Çin’de 1911’deki Devrimci

¹ Mao Zedung burada emperyalizm ile ülke arasındaki çelişme baş çelişme haline gelir derken, ülke kavramı içine hangi sınıfları kattığını “bir avuç millet haini dışında, tüm sınıflar” (yani ülkeyi işgal eden emperyalist güce uşaklık etmeyen tüm sınıflar) olarak belirliyor. Aslında böyle bir yaklaşım doğrudur. Çin’in devrimci pratiği göstermiştir ki; herhangi bir emperyalist güç herhangi bir ülkeye karşı doğrudan askeri işgale giriştiği zaman; halk sınıfları ile, halk düşmanı sınıfların bir bölümü arasında (yani komprador burjuvazi -Mao buna bürokrat burjuvazi diyor- ve toprak ağalarının bir bölümü arasında) -ki bu bölüm ülkeyi işgal eden emperyalistlere değil, başka emperyalistlere uşaklık eden bölümdür- ülkeyi işgal eden emperyalist güce ve uşaklarına karşı bir cephe içinde yer alan güçlerin bir bölümünün halk düşmanı niteliği ortadan kalkmaz. Halk sınıfları bunun bilincinde olarak hareket etmek zorundadır. Ülke kavramı, halk sınıfları ile halk düşmanı sınıfları içeren bir kavram olduğu için; ve halk sınıfları ile halk düşmanı sınıflar arasındaki uzlaşmaz çelişmeyi gözlerden gizlediği için, biz bu kavramı kullanmıyoruz. Emperyalizmle/halk arasındaki çelişme olduğu şeklindeki ifadeyi doğru buluyoruz. Açıktır ki, halk kavramı içinde komprador burjuva ve toprak ağası sınıfları dahil değildir. Halk sınıfları, bunların işgalci-emperyalist güç ve uşaklarına karşı ittifaklar kurmaya, bir cephe oluşturmaya çalışır; ama bunlarında emperyalizme uşaklık ettiğini, yalnızca efendilerinin değişik olduğunu bir an bile unutmaz.

² Mao Zedung burada emperyalizm ile ülke arasındaki çelişme baş çelişme haline gelir derken, ülke kavramı içine hangi sınıfları kattığını “bir avuç millet haini dışında, tüm sınıflar” (yani ülkeyi işgal eden emperyalist güce uşaklık etmeyen tüm sınıflar) olarak belirliyor. Aslında böyle bir yaklaşım doğrudur. Çin’in devrimci pratiği göstermiştir ki; herhangi bir emperyalist güç herhangi bir ülkeye karşı doğrudan askeri işgale giriştiği zaman; halk sınıfları ile, halk düşmanı sınıfların bir bölümü arasında (yani komprador burjuvazi -Mao buna bürokrat burjuvazi diyor- ve toprak ağalarının bir bölümü arasında) -ki bu bölüm ülkeyi işgal eden emperyalistlere değil, başka emperyalistlere uşaklık eden bölümdür- ülkeyi işgal eden emperyalist güce ve uşaklarına karşı bir cephe içinde yer alan güçlerin bir bölümünün halk düşmanı niteliği ortadan kalkmaz. Halk sınıfları bunun bilincinde olarak hareket etmek zorundadır. Ülke kavramı, halk sınıfları ile halk düşmanı sınıfları içeren bir kavram olduğu için; ve halk sınıfları ile halk düşmanı sınıflar arasındaki uzlaşmaz çelişmeyi gözlerden gizlediği için, biz bu kavramı kullanmıyoruz. Emperyalizmle/halk arasındaki çelişme olduğu şeklindeki ifadeyi doğru buluyoruz. Açıktır ki, halk kavramı içinde komprador burjuva ve toprak ağası sınıfları dahil değildir. Halk sınıfları, bunların işgalci-emperyalist güç ve uşaklarına karşı ittifaklar kurmaya, bir cephe oluşturmaya çalışır; ama bunlarında emperyalizme uşaklık ettiğini, yalnızca efendilerinin değişik olduğunu bir an bile unutmaz.

Savaşta, 1924-27'deki Devrimci Savaşta ve 1927'den sonraki on yıllık Toprak Devrimi savaşında böyle olmuştur. Yarı-sömürge ülkelerdeki çeşitli gerici hakim gruplar arasındaki savaşlar, yani Çin'deki savaş ağaları arasındaki savaşlar bu sınıflamaya girer.

Bir devrimci iç savaş bizzat emperyalizmin ve onun uşaklarının, yerli gericilerin varlığını tehdit eden bir noktaya ulaştığında, emperyalizm genellikle hakimiyetini koruyabilmek için başka yöntemlere başvurur. Ya devrimci cepheyi içerden bölmeye çelışir yada yerli gericilere doğrudan doğruya yardım etmek üzere silahlı kuvvetlerini gönderir. Böyle bir durumda, yabancı emperyalizm ve yerli gericilik açıkça bir kutupta, halk kitleleri de öteki kutupta yer alır ve böylece diğer çelişmelerin gelişmesinin belirleyen ya da etkileyen baş çelişmeyi oluştururlar. Ekim Devriminden sonra çeşitli kapitalist ülkelerin Rus gericilerine yaptıkları yardım, silahlı müdahalenin bir örneğidir. Çan Kay-Şek'in 1927'deki ihaneti ise, devrimci cepheyi bölmenin bir örneğidir.

Ama ne olursa olsun, bir sürecin gelişmesindeki her aşamada önder rölü oynayan sadece tek bir baş çelişmenin bulunduğu kesindir.

Bu nedenle, eğer bir süreçte birkaç çelişme varsa, bunlardan bir tanesi önder ve belirleyici rölü oynayan baş çelişme olarak, diğerleriye tali ve tabi bir durumda bulunacaktır. Dolayısıyla, içinde iki yada daha fazla çelişme bulunan karmaşık bir süreci incelerken, bütün çabamız o sürecin baş çelişmesini bulmaya yöneltmemiz gerekir. Bu baş çelişme bir kere kavrandığında, bütün meseleler kolayca çözülebilir. Marks'ın kapitalist toplumu incelerken bize öğrettiği yöntem budur. Aynı şekilde Lenin ve Stalin de emperyalizmi, kapitalizmin genel buhranının ve Sovyet ekonomisini incelerken bize bu yöntemi öğretmişlerdir. Bu yöntemi kavramayan binlerce bilim adamı ve eylem adamı vardır. Bunun sonucunda buunlar sisler içinde kaybolur, meselenin özünü kavrayamaz ve elbette o meselenin çelişmelerini çözmenin yolunu bulamazlar." ()*

Başlıca (ya da en önemli) Çelişmeler:

Eskiden çelişmeler konusunda yalnızca iki kavram kullanıyorduk. Temel çelişme ve baş çelişme. Baş çelişme kavramını Mao Zedung'un kullandığı doğru anlamda kullanıyorduk. Ama temel çelişme kavramını doğru kullanmıyorduk.

Temel çelişme kavramını, birşeyin gelişme süreci içinde baştan sana var olan, ve sürecin niteliğini belirleyen çelişme anlamında değil; süreç içinde var olan en önemli çelişmeler anlamında kullanıyorduk.

Mesela Genel Eleştiride ve diğer belgelerimizde; Şafak'ın revizyonist çelişme anlayışlarını elıştırirken, onların temel çelişme kavramı anlayışını biz de kullanıyor ve gerek dünyada gerekse Türkiye'de 4 tane temel çelişme tespit ediyorduk.

Temel çelişme kavramını bu şekilde kullanmamız yanlıştı.

Bizim temel çelişme dediğimiz çelişmeler; içinde bir çok çelişme barındıran herhangi bir karmaşık gelişme sürecindeki en önemli, öne çıkan çelişmelerdi.

Bu çelişmeler için bundan böyle başlıca çelişmeler, ya da en önemli çelişmeler kavramlarını kullanacağız.

Dünya Çapında Çelişmeler Sorunu

Bugün dünyada çeşitli çelişmeler olmaktadır. Dünyanın çeşitli bölgelerinde sıcak savaş sürmekte; dünyanın her yanında ezenlerle, ezilenler; sömürülenlerle, sömürülenler arasındaki mücadeleler çeşitli görünümde sürmektedir. Devletler arası ilişkilerde, çeşitli gruplaşmalar olmakta - bir süre sonra bunlar dağılmakta, yeni gruplaşmalar ortaya çıkmaktadır. Emperyalistler, birbirleri ile devrimleri bastırma konusunda anlaşmakta; dünya hegemonyası konusunda dalaşmaktadırlar. Gelişen bütün olaylar aslında dünyada var olan binlerce çelişmenin yansımalarından; zıtların mücadelesinin, ve birliğinin yansımalarından başka birşey değildir.

Bugün dünyadaki gelişme, bu gelişmeyi birinci derecede etkileyen, en önemli (başlıca) çelişmeleri ararsak; şu çelişmelerin öne çıktığını görürüz.

- Emperyalizm ve sosyal emperyalizm ile ezilen halklar arasında çelişme:

Emperyalizm, bilindiği gibi, dünya hegemonyası peşinde koşar. Emperyalizm tabi eğilimi olan, kârın üst derecesine çıkarma isteği, emperyalist sermayeyi kendi ülkesinin sınırları dışına taşırır. Emperyalizm çağında sermaye ihracı genel bir olgu haline gelir. Emperyalist sermaye çeşitli yollarla (gerektiğinde silah zoru ile) çeşitli ülkelere girer. Bu ülkelerin ekonomisini kendine bağımlı kılar. Ülkede kendine bağımlı komrador tipte bir kapitalizm geliştirir, feodalizmi mümkün olduğunca uzun süre ayakta tutar. Emperyalizm kendine bağımlı hale getirdiği ülkelerin halklarını, uşakları aracılığı ile (gerektiğinde doğrudan doğruya müdahale ederek) ilğine, kemiğine kadar sömürür. Bu ülkelerde, emperyalizm kendi uşakları aracılığı ile, sömürü hazurusunu sağlamak için kanlı faşist diktatörlükler kurar. Emperyalizme bağımlı ülkelerde, böylece bu ülke halkları ile meperyalizm (sosyal emperyalizm) arasında büyük bir çelişme ortaya çıkar.

Bu çelişme yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde, emperyalizmi ve ona uşaklık eden sınıfları tasfiyeye yönelik demokratik hak devrimleir ile çözülmektedir. Bugün dünyanın birçok yerinde, emperyalizme bağımlı ülkelerde halklar ayaklanmakta, emperyalizme ve onların uşaklarına karşı silah elde mücadele etmektedirler. Bu mücadelelerde, emperyalistlerin menfaatleri onların, kendine bağımlı ülkelerdeki uşakları tarafından korunmakta, emperyalistler, bu ülkelerdeki menfaatlerini korumak için, bazen doğrudan müdahalelerde de bulunmaktadır. Bugün dünyanın pekçok ülkesi emperyalizme bağımlı yarı-sömürge statüsündedir. Bu ülkelerin büyük çoğunluğunda komprador kapitalizmi ile feodalizmin iç içe girdiği bir sosyo-ekonomik yapı hüküm sürmektedir. Bu ülkelerde, emperyalizmin, komprador kapitalizmin, ve feodalizmin tasfiyesi, halkın önünde esas görev olarak durmaktadır. Emperyaliz (sosyal) emperyalizm ile halklar arasındaki çelişmenin çözümü için verilen mücadeleler, bugün kuşkusuz dünyadaki gelişme sürecini önemli ölçüde etkilemekte, dünyadaki değişikliklere önemli katkılarda bulunmaktadır.

- Kapitalist ülkelerde (revizyonistlerin hakim olduğu ülkeler de dahil) proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişme:

Bugün kapitalizmin gelişmiş olduğu ülkelerde; birbiri ile ölümcül bir mücadele içinde bulunan iki sınıf proletarya ile burjuvazi karşı karşıya bulunmaktadır. Kapitalist ülkelerde,, burjuvazinin işçi sınıfının bir bölümüne rüşvet vererek oluşturduğu işçi aristokrasisi ve bürokrasisi aracılığı ile de ayakta tutmaya çalıştığı ‘huzur, sağlam temeller üzerinde durmamakta; her gün sallanmaktadır. Emperyalist sistemin gittikçe derinleşen devri buhranlarının yükü, emperyalist-kapitalist (ve revizyonistlerin hakim olduğu ülkelerde de, emekçilerin, özellikle işçi sınıfının omuzlarına yıkılmakta; işsizlik ve kısa çalışma artmakta; işçi sınıfının yaşama şartları bozulmaktadır. Bunun sonucunda işçi sınıfının kendiliğinden gelişen mücadelesinde önemli bir artış izlemek mümkündür. Emperyalist ülkelerde, ‘devlet’ senkidalarında, sendika ağalarına karşı gelişen muhalefet; işçilerin hoşnutsuzluğunu açıkça göstermektedir. Kuşkusuz, kapitalist ülkelerde, işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesi, bugün dünyadaki gelişmeleir önemli ölçülerde etkileyen bir çelişmedir³.

- Sosyalist sistemle, emperyalist sistem arasındaki çelişme:

Emperyalizm, Lenin’in belirttiği gibi, can çekişen kapitalizmdir. Çünkü emperyalizm, “kapitalizmin çelişmelerini en uç noktasına, ötesinde devrimin başladığı, en son sınırına kadar geliştirmiştir.” (Stalin)

Emperyalizm çağında, proleter devrimi, artık teorik bir mesele olmaktan çıkıp; çözümü gündemde olan pratik bir mesele haline gelmiştir. 1917 Ekim devrimi bu tespitin doğruluğunu pratikte ispatlamış; ilk defa bir ülkede proleter devrimi ile, emperyalist zincirin halkalarından kopmuştur. Emperyalizm çağı, bu yüzden aynı zamanda proleter devrimleri çağıdır.

Bu çada iki sistem dünya çapında karşı karşıya gelmektedir. Güçlü görünme, ama gerçekte çürümüş olan ve çöküşe giden, eskinin temsilcisi emperyalist sistem; henüz zayıf olan, ve faakt her geçen gün büyüyen, gelişen güçlenen yeninin temsilcisi sosyalist sistem. Sosyalist sistem’in temel taşları, açıktır ki, emperyalist sistemden devrimle kopmuş; proletaryanın diktatörlüğünün hüküm sürdüğü; dünya çapında proleter devrimlerinin kurtarılmış bölgeleri ve üs alanları niteliğinde olan sosyalist devletlerdir. Sosyalist sistem, sosyalist devletlerin yanında bilinçli olarak sosyalizme yönelik güçleri içerir; Açıktır ki, bu iki sistem arasındaki çelişme de bugün dünya çapında gelişmelerde çok önemli bir rol oynamaktadır. Emperyalistler ve uşakları biryandan bilinçli olarak sosyalizme yönelik güçlere; işçi sınıfının öncü örgütlerine ve gerçek sosyalist devletlere (bugün ASHC’ne) karşı alçakça saldırırken; emperyalistlerin gönüllü yordakçılığını yapan bazı oportünistler, bu çelişmenin olmadığı görüşlerini yayıyorlar.

- Emeryalist devlte ve tekellerin (sosyal emperyalistler de dahil) kendi aralarındaki çelişmeler:

Emperyalizmin, dünya hegemonyası için dalaşmayı içerdiğini yukarıda belirtmiştir. Bu dalaşma, açıktır ki, her emperyalistlerin diğer emperyalistler lehine yayılma isteğini ve mücadelesini içerir. Emperyalizm çağı, dünyanın emperyalist güçler arasındaki paylaşımının esas olark kapanmış olduğu çağdır. Bu yüzden, her hegemonya dalaşması, yeniden paylaşımı gerektirir. Geniş çapta bir yeniden paylaşım ise, ancak yeni bir emperyalist savaş ile mümkündür.

Emperyalistlerin, daha fazla sömürme isteklerinden kaynaklanan, emperyalistler arası çelişme de, bugün dünyadaki gelişmeyi önemli ölçüde etkileyen çelişmelerden biridir. Ancak, dünyadaki en önemli çelişmelerden biri olarak adlandırdığımız bu çelişme, diğerlerinden nitelik olarak farklı bir çelişmedir. Bu kesinlikle unutulmamalıdır. Bundan önce saydığımız üç çelişmede; çelişmenin bir kutbunda devrim (diğer

³ Sosyalist ülkelerde de proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişme sürmektedir. Ama bu çelişme nitelik olarak kapitalist ülkelerdeki proletarya -burjuvazi çelişmesinden farklıdır. Bu çelişmede hakim yön; kapitalist ülkelerdekinin tersine proletaryadır.

kutbunda karşı-devrim güçleri bulunmakta idi. Emperyalistlerin kendi arasındaki çelişmede, çelişmenin iki kutbunda da karşı-devrimci güçler bulunmaktadır. Bu şu demektir: proletarya açıktır ki, emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişmelerden; ve bu çelişmelerden kaynaklanan dalaşmalardan; proleter dünya devrimi lehine yararlanmaya çalışır. Ama bunu yaparken, bu çelişmenin düşmanlardan bir bölümüne karşı; diğer bölümün kuyruğuna takılmaz.

Yukarıda saydığımız dört çelişme, bugün dünyadaki gelişmeleri etkileyen en önemli çelişmeler; dünya çapındaki başlıca çelişmelerdir.

Bu çelişmeler, hem birbirinden ayrı, hem de birbirine bağlı çelişmelerdir. Bunlar birbirilerinden ayrıdır. Hepsinin çözüm şekli değişiktir. Mesela, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişmenin çözümü, sosyalist devrimle olacaktır. Emperyalizmle ezilen halklar arasındaki çelişmenin çözümü, emperyalizme ve uşaklarına karşı yönelen demokratik halk devrimleri ile olacaktır. Emperyalistler arası çelişmenin çözümü, emperyalist savaşlarla olacaktır. Emperyalist sistemle, sosyalist sistem arasındaki çelişmenin çözümü, sosyalizm ve sınıfsız toplum hedefine yönelmiş çeşitli-devrimci hareketlerin, emperyalizmi parça parça yıkması, sosyalizmin zaferinin dünya çapında yaygınlaşması, sosyalist sistemin bu çelişmede çelişmenin ana yönü haline gelmesi ile çözülecektir.

Bu çelişmeler, aynı zamanda birbirlerine bağlıdırlarda. Bunların her birinin çözümü, diğerlerinin çözümünü etkiler. Mesela, proletarya-burjuvazi çelişmesinin ifadesi olan, kapitalist ülkelerdeki sınıf mücadelesinin sertleşmesi; emperyalizmi zayıflatır; yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerdeki halkların devrim mücadelesinin şartlarını kolaylaştırır; emperyalizm ile ezilen halklar arasındaki çelişmenin çözümünü ilerletir. Bunun tersi de söz konusudur. Yani emperyalizm ile ezilen halklar arasındaki çelişmenin yansımaları olan demokratik halk devrimleri, emperyalizmi zayıflatır. Emperyalist ülkelerde sınıf mücadelesinin gelişmesi için uygun şartlar yaratır. Proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişmenin çözümünü hızlandırır. Emperyalist sistemle sosyalist sistem arasındaki çelişmenin bir yansıması olan, sosyalist devletlerin varlığı, buralarda sosyalizmin inşası, yeni bölgelerin devrimlerle emperyalizmin denetiminden çıkması; bir bütün olarak emperyalizmi zayıflatır; hem ezilen halkların, hem de kapitalist ülkelerdeki proletaryanın mücadele şartlarını kolaylaştırır. Bunun tersi de söz konusudur.

Bütün ülkelerdeki devrim hareketleri, bunlar içinde bulunulan anda ve somut durumda ayrı ayrı hedeflere yönelseler bile; ayrı ayrı aşamalardan geçseler bile, son tahlilde emperyalizmi zayıflatma noktasında birleşirler ve birbirlerini desteklerler. Emperyalistler arası çelişmenin şartlaşması de, emperyalistlerin dünya çapında devrimci hareketlerin karşısına yekpare bir bütün olarak dikilmesini engeller; proletaryanın düşman içindeki çatlaklardan devrim için yararlanmasını imkanı doğurur; ve gerek emperyalist ülkelerdeki proletaryanın mücadelesi; gerek ezilen halkların emperyalizme ve uşaklarına karşı mücadelesi, ve gerekse proletaryanın iktidarda olduğu ülkelerde proletaryanın sosyalizmi inşa mücadelesi için uygun şartlar yaratır.

Dünya Çapında Temel Çelişme Hangisidir?

Bu soruya cevap verebilmek için, temel çelişme kavramını nasıl tanımladığımızı hatırlayalım: Temel çelişme, herhangi bir şeyin gelişme süreci içinde (sürecin başından sonuna dek) var olan, sürecin niteliğini belirleyen, ve çözümü ile sürecin tamamlanmasına yol açan çelişmedir.

Dünya çapında temel çelişmenin ne olduğunu belirleyebilmemiz için; içinde yaşadığımız çağın özelliklerini, bu çağda eski ile yeniyi belirleyen ne olduğunu bilmemiz gerekir.

Bugün içinde bulunduğumuz çağ, emperyalizm ve proleter devrimleri çağıdır. Bu çağın niteliğini esas olarak, kokuşan, can çekişen, asalak kapitalizm demek olan emperyalizmin süreç içinde yakılması; yerini yeni bir sisteme, sömürü ve zulmün olmadığı sosyalizme terketmesi (açıktır ki, bu barış içinde değil, çok çeşitli şekillere bürünen zorlu sınıf mücadeleleri sonucu oluyor.) Sosyalizmin süreç içinde zafere ilerlemesi oluşturmaktadır.

Emperyalizm çağında, kapitalizm dünya çapında yaygınlaşmış; (sosyalist devletler dışında) emperyalist metropoller, ve emperyalizme bağımlı yarı-sömürgelerden oluşan bir emperyalist dünya sistemi kurulmuştur. Emperyalist güçlerin bu sistemi kurmaktaki amaçları, karlarına yeni karlar katmak, ve bütün dünya halklarını sömürmektir.

Emperyalistler, kendine bağımlı hale getirdikleri ülkelerde, kendi emperyalist ihtiyaçlarına uygun ekonomik ve sosyal bir yapı kurmuşlar; bu ülkelerin bağımsız gelişmesini engellemişlerdir. emperyalistler girdikleri ülkelerde, bir yandan ülke ekonomisinin bağımsız gelişmesini engellerken, diğer yandan bu ülkelerde kandilerine bağımlı bir kapitalizmi, feodalizme iç içe girmiş komprador tipte bir kapitalizmi geliştirmişlerdir. Komprador tipte de olsa, kapitalizmin gelişmesi, bu ülkelerde işçi sınıfının gelişmesine yol açmış, emperyalizm kendine bağımlı ülkelerde de, emperyalist metropollerde olduğu gibi; kendi mezar kazıcılarını yaratmıştır.

Kapitalizmin emperyalizm çağında, bir dünya ekonomisi kurması, her yanda şu veya bu oranda işçi sınıfının ortaya çıkmasını beraberinde getirmiştir. Emperyalizm, bir dünya ekonomisi kurarak, bütün dünyada işçi sınıfı ve halkları sömürü konusunda birleştirdiği gibi; --isteği dışında olarak—bütün dünyada işçi sınıfının ve emperyalizm tarafından sömürülen ve ezilen halkların sömürüye ve baskıya karşı, emperyalizme karşı mücadelede birleşmesinin şartlarını da oluşturmuştur.

Bugün emperyalizme bağımlı olan, kapitalizmin gelişmediği pek çok ülkede, işçi sınıfı ezilen ve sömürülen nüfusun azınlığını oluşturmaktadır. Ve bu toplumlarda proletarya dışında köy ve şehir küçük burjuvazisi ve milli burjuvazinin sol kesimi, var olan üretim ilişkilerinin değiştirilmesinden yana devrimci bir tavır takınmaktadırlar.

Ancak bu sınıfların devrimciliği, emperyalizme, komprador kapitalizme ve feodalizme karşı olmakla sınırlıdır. Bu sınıflar, sömürülen temeli olan, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyete karşı değillerdir; amaçları sömürüyü bir bütün olarak tasfiye etmek değil, sömürünün belli şekillerini tasfiye etmektir. İşçi sınıfı bundan çok daha ileri amaçlara sahiptir. İşçi sınıfının nihai hedefi sınıfsız bir toplum oluşturmaktır. Emperyalizme bağımlı ülkelerde, işçi sınıfı dışındaki devrimci sınıfların son hedef olarak gördükleri, emperyalizmin komprador kapitalizminin ve feodalizmin tasfiyesi, işçi sınıfı için sınıfsız topluma giden yolda yalnızca bir ara aşamadır. Bugünkü dünya şartlarında emperyalis ülkelerdeki burjuvazi, bütünü ile gerici ve devrimin hedefidir. Emperyalizme bağımlı ülkelerde, burjuvazinin devrimci olan kesimi (küçük burjuvazi/milli burjuvazi) ise tutarsızdır. Bunların önderliğinde bir devrimin halkı gerçekten kurtuluşa götürmesi imkansızdır. Emperyalist ülkelerde, devrimin esas gücü olan proletarya; emperyalize bağımlı ülkelerde de devrime önderlik etmek ve devrimi kesintiye uğratmadan sürdürmek görevi ile karşı karşıyadır. Bugün bütün dünyada, birbirinden değişik çeşitli devrimci akımları esas olarak emperyalizme karşı yönlendiren, ve bütün devrimci hareketleri bir hedefte birleştiren sınıf proletaryadır (proletarya bu görevi Komünist Partiler aracılığı ile gerçekleştirir.)

Emperyalizm ve proleter devrimleri çağının merkezindeki sınıf, bu çağda dünya çapında yeni temsil eden sınıf enternasyonal işçi sınıfıdır. İşçi sınıfı, uluslararası alanda neden yeni temsil eden tek sınıftır. Çünkü işçi sınıfı, üretim araçları üzerinde özel mülkiyetle en ufak bir ilişkisi olmayan, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin bütünüyle kaldırılmasından mefaati olan tek sınıftır. İşçi sınıfı, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti kaldırarak; üretimin toplumsal niteliği ile, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet arasındaki çelişmeyi çözecek; her türlü sömürüyü ve sınıfları ortadan kaldıracaktır. İşçi sınıfı bu anlamda sonuna dek devrimci tek sınıftır.

Marks işçi sınıfının bu niteliğini şöyle belirtiyor:

"...Ama bu mücadele şimdi öyle bir aşamaya gelmiştir ki, ezilen ve sömürülen sınıf (proletarya) bütün toplumu sömürü, baskı ve sınıf mücadelesinden kurtarmadıkça, kendini ezen ve sömüren sınıftan (burjuvazi) kurtaramaz."()*

Bugün dünyadaki devrimci süreç bir bütün olarak ele alındığında görülür ki; bu süreç aslında tek tek ülkelerde değişik görünüm arzederek çeşitli devrimlerin bir potada erimesi; değişik devrimci süreçlerin bir hedefte; emperyalizmi zayıflatma hedefinde birleşmesinden oluşmaktadır.

Bugün dünya devrimci süreci

- Kapitalist-emperyalist ülkelerde sosyalist devrim mücadelelerinin
- Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerdeki demokratik halk devrimi mücadelelerinin
- Sosyalist ülkelerde, sosyalizmin inşasının derinleştirme mücadelelerinin dünyadaki gelişmenin çarkını, emperyalizmin süreç içinde yıkılması, sosyalizmin süreç içinde zafere ilerlemesi yönünde döndürmektedir.

Bugün dünya çapında, emperyalist sistemin karşısındaki alternatif sosyalizmdir. Her ülkede sosyalist devrim gündemde olmasa da; dünya çapında içinde bulunduğumuz devrimci süreç, dünya çapında sosyalizmi kurmayı; giderek sınıfsız toplumu kurmaya yönelik proleter dünya devrimi sürecidir.

Bu sürecin başından sonuna kadar varolacak olan, ve çözümü ile sürecin tamamlanmasına yol açacak olan çelişme, ekonomik alanda emek-sermaye çelişmesidir. Bu çelişme kapitalizmle birlikte ortaya çıktıktan sonra; kapitalizmin hakim olduğu tüm toplamlarda temel çelişme haline geldi. Dünya çapında ise bu çelişme, kapitalizm emperyalizm aşamasına vardığı, bir dünya ekonomisinin kurulduğu; emperyalizmin kapitalizmi tüm dünyada yaygınlaştırdığı dönemde, temel çelişme; yani dünya devriminin gelişme sürecine damgasını vuran sürecin niteliğini belirleyen çelişme haline geldi.

Dünyadaki devrimci süreci ve temel çelişmeyi belirlemede esas olarak iki yanlış yapılmaktadır.

1. Yanlış, proletaryanın çağın merkezindeki sınıf olduğunu kavramayanlar tarafından yapılmaktadır. Bunlar dünyada (bizim daha önce yaptığımız gibi) temel çelişmeyi belirlemekten kaçınmakta; en önemli 4 çelişmeyi temel çelişme olarak nitelendirmekte; bunlardan birinin (emperyalizme, ezilen

halklar—onlar uluslar diyor—arasındaki çelişmenin) önemini abartarak, bunu dünya çapında baş çelişme ilan etmektedirler. Bu yanlış yapanlar, uzun dönemde sosyalist devrim ve sınıfsız topluma varma hedeflerini gözden kaybetmek zorundadırlar. Nitekim öyle de olmaktadır. Üç dünya teorisinde en açık ifadesini bulan bu yaklaşım, emperyalizme karşı mücadelenin, emperyalistlerin uşakları (ve hatta emperyalistlerin bör bölümü) tarafından verilebileceğinin propagandasını yapmaktadırlar.

2. Yanlış, proletaryanın çağın merkezinde olduğunu, emek-sermaye çelişmesinin dünya çapında temel çelişme olduğunu doğru bir biçimde vurgularken; bu tespiti mekanik bir biçimde tek tek ülkelere indirgeme yanlıştır. Bundan ezilen halkların emperyalizme karşı mücadelelerinin öneminin küçümsemesi yanlış doğmakta; dünyanın pek çok ülkesinde emek-sermaye çelişmesinin halen ikincil bir rol oynadığı gerçeği göz ardı edilmektedir.

Dünya çapında, temel çelişmenin emek-sermaye çelişmesi olarak tespit edilmesi; dünya çapında içinde bulunulan devrimci sürecin proleter dünya devrimi süreci olduğu anlamına gelir; ve tek tek ülkelerde ülkenin sosyo-ekonomik yapısına göre, temel çelişmenin yeniden tespit edilmesinin gerekliliğini ortadan kaldırmaz.

Dünya çapında ekonomik alanda emek-sermaye çelişmesi şeklinde ifade edilen temel çelişme, sınıfsal açıdan proletarya-birjuvazi arasındaki çelişme şeklinde ifade edilebilir. Proletarya ve burjuvazi içinde bulunduğumuz çağın, tipik olan sınıflardır. Emperyalizm aşamasına varmış kapitalizmin ürünü olan sınıflardır. Bu çağda, dünya çapında kapitalizm ve emperyalizm öncesi dönemlerden kalmış sınıf ve tabakaların varlığı, çağın esas sınıflarının proletarya ve burjuvazi olduğu gerçeğini ortadan kaldırmaz. İçinde bulunduğumuz emperyalizm ve proleter devrimleri çağında, dünya devriminin yıkmaya yöneldiği esas hedef emperyalizmdir. Burjuvazi emperyalizmi ayakta tutan esas unsur; çağımızda eskinin esas temsilcisidir. Proletarya ise, emperyalizmi yıkmaya yönelik sınıflar içinde, emperyalizmin gerçek ürünü olan, yeninin esas temsilcisi olan sınıftır. Bu anlamda, dünya çapındaki temel çelişme olarak, proletarya burjuvazi çelişmesi de adlandırılabilir.

Bunun dışında, dünya çapında temel çelişme emperyalist sistemle/sosyalist sistem arasındaki çelişme şeklinde de adlandırılabilir. Çünkü proleter dünya devriminin yıkmaya yöneldiği hedef emperyalizmdir. Proleter dünya devrimin gerçekleştirmek istediği hedef ise sosyalist sistemdir.

Özetliyelim: İçinde bulunduğumuz çağ, emperyalizm ve proleter devrimleri çağıdır. Bu çağdaki devrimci süreç proleter dünya devrimi sürecidir.

Bu sürecin niteliğini belirleyen temel çelişme emek-sermaye çelişmesidir. Bu çelişmenin sınıfsal planda yansması proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişmedir. Dünya çapında, proleter dünya devrimi sürecinin temel çelişmesi emperyalist sistemle-sosyalist sistem arasındaki çelişme olarak da belirlenebilir.

Dünya Çapında Baş Çelişme Tespit Edilebilir mi?

Bilindiği gibi daha önceleri, dünya çapında baş çelişme tespiti yapıyor; ve “emperyalizmle ezilen halklar arasındaki çelişme”nin baş çelişme olduğunun savunuyorduk. (Bkz. Genel Eleştiri) KOMÜNİST, sayı 1’de yayınlanan Konferans Kararları’nda ise, dünya çapında baş çelişme tespiti yapılmasının yanlış olduğu söyleniyor. Neden görüşümüzü değiştirdik? Neden dünya çapında baş çelişme tespiti yapmayı red ediyoruz?

Önce meseleye Marksist-Leninist teori açısından yaklaşalım.

Baş çelişme tanımını yaparken “Karmaşık bir süreç içinde var olan çelişmelerden, varlığı ve gelişmesi ile diğer çelişmelerin varlığı veya gelişmesinin tayin eden veya etkileyen çelişme” baş çelişmedir demiştik.

Mao Zedung’tan baş çelişme üzerine yaptığımız alıntıda; her süreçte, mutlaka bir baş çelişme olduğu; bunun bulup çıkarılmasının, ve bu çelişmenin çözümü için tüm güçlerin seferber edilmesinin tayin edici önemde olduğu belirtiliyor.

Peki madem ki, her süreçte mutlaka bir baş çelişme vardır; o halde biz proleter dünya devrimi süreci için bir baş çelişme tayin etmezsek, teorik bir yanlışla düşmüş olmuyormuz.?

Bunun cevabı hayırdır. Kavranması gereken proleter dünya devrimi sürecinin nasıl bir süreç olduğudur. Yukarıda da değindiğimiz gibi, proleter dünya devrimi süreci çok çeşitli, değişik devrim süreçlerinin, bir hedefe; emperyalizmi yıkmaya, sosyalizmi kurma hedefine yönelmesi ile ortaya çıkan bir süreçtir. Proleter dünya devrimi süreci, tek tek ülkelerde devrimlerin gerçekleşmesi ile ortaya çıkan ve gelişen bir süreçtir. Proleter dünya devrimi süreci; tek tek ülkelerdeki değişik devrimci süreçlerden ayrı; bu süreçlerden soyutlanarak ele alınabilecek; bu süreçlerden bağımsız olarak var olan bir süreç değildir.

İşte bu yüzden tek tek devrimci süreçler için tespit edilebilecek olan (mutlaka edilmesi gereken) baş çelişme; çok değişik devrimci süreçlerin bir birleşimi olan dünya devrimci süreci için tespit edilemez.

Dünya devrimci süreci için bir baş çelişme tespit etme, dünya devrimci sürecini, tek tek ülkelerdeki devrimci süreçlerden bağımsız olarak ele alma; dünya devrimini bir yada emperyalizm, diğer yanda emperyalizme karşı olan güçlerin dünya çapında bir anda karşı karşıya gelmesi; emperyalizmin bütün dünyada halkların aynı anda ayaklanması ile, bir anda toptan çökeceği; devrimin (sosyalizmin) dünya çapında bir anda toptan zafere ulaşacağı anlayışından kaynaklanır veya gelişmesi içinde bu anlayışa mutlaka götürür.

Dünya çapında baş çelişme tespiti; dünya devrimci sürecinin tek tek ülkelerdeki devrimci süreçlerin bir hedefte birleşmesi ile ortaya çıkan bir süreç olduğunu reddettiği gibi bazı Marksist-Leninistleri, dünyadaki çeşitli ülkelerdeki devrimci süreçler arasındaki karşılıklı ilişkileri de kavramama, bu ilişkileri tek yanlı ele alma; çeşitli devrimci süreçler arasında mekanik bir öncelik-sonralık ilişkisi yaratma sonuçlarına da götürmüştür ve götürecektir.

Bilindiği gibi, baş çelişme tespiti, bir devrimci süreç içindeki çelişmeler arasında, diğer çelişmelerin çözümü ve gelişmesini tayin eden veya etkileyen çelişmeyi bulup çıkarmaktır. Komünistler baş çelişme tespitini, gerçeği bir takım şemalara uydurmak için değil; devrim yapmak için yaparlar. Baş çelişme tespiti akademik bir tespit değildir. Komünistler, bir baş çelişme tespit ettikleri zaman, tüm güçleri ile, öncelikle bu baş çelişme tespit edilen içelişmeyi çözmeye yönelirler. Çünkü bilirler ki, baş çelişmenin çözümü yolundaki gelişmeler, diğer çelişmeleri de çözüm yolunda etkileyecektir. Baş çelişmenin çözümü, diğer çelişmelerin gelişmesinde tayin edici bir rol oynamaktadır.

Bunu dünya çapında uyguladığımız zaman ne olur? Dünya çapında bir baş çelişme tayin etmemiz; dünyadaki en önemli (başlıca) 4 çelişmeden birinin baş çelişme olduğu tespitini yapmamış; dünya çapındaki tüm devrimci güçlerin görevinin öncelikle bu çelişmeyi çözmeye yönelmesi demektir. Somut olarak, bizim daha önce yaptığımız; bugün de kendine Marksist-Leninist diyen pek çok oportünist grubun yapmaya devam ettiği gibi “Ezilen halklarla (oportünistler “millelerle” diyor) emperyalizm arasındaki çelişme dünya çapında baş çelişmedir” tespitini yaparsak; dünyadaki tüm devrimci güçlerin öncelikle bu çelişmeyi çözmeye yönelmesi gerekir. Bütün dünyada Komünist devrimcilerin esas görevi, emperyalizme bağımlı ülkelerdeki anti-emperyalist; anti-feodal devrimler için örgütlenmektir. Böyle bir baş çelişme tespiti yapmak; kapitalist-emperyalist ülkelerdeki devrimi, doğrudan doğruya ve tek yanlı olarak; yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerdeki devrime bağımlı kılmak demektir. Böyle bir baş çelişme tespitinin varacağı mantiki sonuç şudur: ‘Bugün dünya çapında baş çelişme, emperyalizme ezilen halklar arasındaki çelişmedir. Dünya devrimci sürecinin gelişmesi öncelikle bu çelişmenin çözümüne bağlıdır. Emperyalist-kapitalist ülkelerde devrim; yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerdeki devrimlere doğrudan bağlıdır. Buralarda devrim olmadan, emperyalist-kapitalist ülkelerde devrim imkansızdır. O halde, bütün gücümüzle yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerdeki devrim mücadelesini yükseltmeliyiz. Bütün ülkelerdeki devrimciler bu hedefe yönelmelidir.

Eğer, yapılan baş çelişme tespitinden bu mantiki sonuç çıkarılmayıp, ona uygun taktikler geliştirilmiyorsa; baş çelişme tespiti, yalnızca bugün dünyanın hangi bölgelerinde emperyalizme ağır darbeler vurulduğunu belirtmek için yapılıyor; baş çelişme tespitinin mantiki sonuçları kabul edilmiyorsa; o zaman böyle bir tespit yalnızca bir ‘akademik’ tespit olarak kalır. Kafa karıştırmaktan başta bir işe yaramaz.

Yok ama dünya çapında baş çelişme tespiti, mantiki sonuçları ile birlikte savunulup uygulanamay konuyorsa; o zaman bu tespit, dünya devrimci sürecini tek tek ülkelerdeki devrim süreçlerinden soyutlayarak ele almakta, tek tek ülkelerdeki devrimci süreçler arasındaki karşılıklı etkilemeyi kavramamakta; devrimci süreçler arasındaki ilişkiyi tek yanlı olarak mutlaklaştırarak çeşitli ülkelerdeki değişik devrimci süreçler arasında mekanik bir öncelik-sonralık ilişkisi geliştirmekte; Dünya devrimini, dünya çapında devrimci ve karşı-devrimci güçlerin bir anda karşı karşıya gelmesi; emperyalizmin bir anda toptan çökeceği görüşünden kaynaklanmaktadır. Böyle bir tespit anti-marksist bir tespittir ve dünya devrimine zarar vermektedir.

Dünya Komünist hareketinin tarihinde son dönemlere gelene dek “dünya çapında bir baş çelişme” tespiti yoktur. Lenin, Stalin ve Komintern döneminde; dünya çapında tespit edilen çelişmeler en önemli çelişmelerdir. (Başlıca çelişmeler) Bu çelişmelerden hiçbiri, diğerlerine göre abartılmakta, herbiri somut olarak ele alınıp incelenmekte; aralarındaki karşılıklı bağ belirtilmektedir.

Leninizmin İlkeleri’nde Stalin bu meseleye şöyle yaklaşmaktadır:

“Lenin, emperyalizme ‘can çekişen kapitalizm’ derdi. Neden? Çünkü emperyalizm, kapitalizmin çelişkilerini son sınırına, ötesinde devrimin başladığı noktaya vardırırdı da ondan. Bu çelişkiler arasında, en önemli sayılması gereken üç çelişki vardır:

Birinci çelişki; emek ile sermaye arasındaki çelişkidir. Emperyalizm, sanayi ülkelerinde, tekellerin, tröstlerin, konsorsiyumların, bankaların ve mali oligarşinin tam egemenliği demektir. Bu tam egemenliğe karşı savaşında, işçi sınıfının—sendikalar, kooperatifler, parlamenter partiler ve parlamenter savaşım gibi—alışılacağı yöntemlerin tamamıyla yetersiz olduğu görülmüştür. Ya kendini sermayeye teslim et, eskisi

gibi sürün, hatta daha da aşağıya düş; yada yeni bir silaha sarıl; emperyalizm, proletaryanın sayısız kitleleri önüne, sorunu böyle koyar. Emperyalizm, işçi sınıfını devrime götürür.

İkinci çelişki; hammadde kaynaklarını, başkalarının topraklarını ele geçirmek için savaşım halinde olan çeşitli mali mali gruplar ve emperyalistler devletler arasında çelişkidir, bu kaynakların tekeline sahip çıkmak için grupların ve devletlerin, zorla aldıkları yerlere, kene gibi yapışan eski gruplara ve devletlere karşı kıyasıya yürüttükleri, paylaşılmış dünyanın yeniden paylaşılması uğruna savaşımıdır. Çeşitli kapitalist gruplar arasındaki bu kıyasıya savamın dikkate değer yanı, emperyalist savaşları, başkalarının topraklarını fethetmek için yapılan savaşları, bu savaşımın kaçınılmaz bir ögesi olarak içermesidir. Bu da, emperyalistlerin karşılıklı zayıflamasına, genel olarak kapitalizmin durumunun zayıflamasına, proletarya devrimi satının yaklaşmasına, bu devrimin zorunluluğuna neden olması bakımından dikkate değerdir.

Üçüncü çelişki; bir avuç egemen 'uygar' ulus ile, dünyanın yüzlerce milyonluk sömürülen ve bağımlı halkları arasındaki çelişkidir. Emperyalizm, geniş sömürgelerin ve bağımlı ülkelerin yüz milyonlarca insanının en utanmazca sömürülmesi, onlara en insanlık-dışı zulüm demektir. Bu sömürünün ve zulmün amacı, daha fazla kar sızdırmaktır. Ama emperyalizm, bu ülkeleri sömürürken, buralarda, demiryolları, fabrikalar ve yapımevleri, sanayi ve ticaret merkezleri kurmak zorundadır. Bu 'siyaset'in kaçınılmaz sonuçları, bir proletarya sınıfının ortaya çıkması, yerli aydınların yetişmesi, ulusal bilincin uyanması, kurtuluş hareketinin güçlenmesidir. İstisnasız bütün sömürgelerde ve bütün bağımlı ülkelerde devrimci hareketin güçlenmesi, bu gelişmenin belirgin bir kanıtıdır. Sömürgeleri ve bağımlı, ülkeleri, emperyalizmin yedek gücü olmaktan çıkarıp, proletarya devriminin yedek gücü haline getirerek, kapitalizmin mevzilerini temelden yıkmak, proletarya için önemlidir.

Genellikle, eski 'gelişen' kapitalizmi, cançekişen kapitalizm haline getiren belli başlı çelişkiler bunlardır.

Bundan on yıl önce patlak veren emperyalist savaşın anlamı, bütün bu çelişkileri tek bir düğüme toplayarak terazinin kefesine koyması, böylelikle proletaryanın devrimci savaşlarını hızlandırması kolaylaştırmasıdır.

Başka bir deyişle, emperyalizm, devrimin kaçınılmazlık haline gelmesi sonucuna varmakla kalmadı, kapitalizmin kalelerine doğrudan doğruya saldırmak için elverişli koşulların yaratılması sonucuna da vardı." (*)

Görüldüğü gibi, Stalin meseleye gayet somut yaklaşmakta; dünya çapındaki en önemli çelişmeleri, dünya çapında emperyalizmi zayıflatan çeşitli çelişmeleri belirtmek anlamında beilrtemke; bunlar arasında bir öncelik sonralık ilişkisi kurmamakta; karşılıklı ilişkileri vurgulamaktadır.

Stalin'in dünya çapında çelişmeler meselesine bu Marksist-Leninist yaklaşımı; bütün III.Enternasyonal ve Kominform döneminde de sürmektedir. Komintern ve Kominform belgelerinde dünya çapında baş çelişme tespiti yoktur. Çünkü Komintern ve Kominform, proleter dünya devrimi sürecinin, tek tek ülkelerdeki devrimci süreçlerin bir hedefe yönelmesinden oluşan bir süreç olduğu doğru Marksist-Leninist anlayışına sahiptir.

Daha sonra revizyonizmin Sovyetler Birliği'nde hakim olması ile dünya proleter devrimci süreci hakkındaki bu doğru anlayış yavaş yavaş değişikliğe uğramaya başladı. Kruşçef revizyonizminin temel belgesi olan XX.Parti kongresi raporunda; dünya çapında baş çelişme şudur şeklinde somut bir tespit yapılmamasına rağmen; Sovyetler Birliği' nin etrafında kümelenen devletlerden oluşan 'sosyalist' kampın 'dünya devrimci sürecinin' esas gücü olduğu; artık sosyalizme geçişin sosyalizmle-emperyalizmin dünya çapında sistem olarak barış içinde bir arada yaşaması, yarışması ile barış içinde mümkün olabileceği tezi savunuldu. Önemli olan, sosyalist kampla, emperyalist kamp arasında sürdürülecek olan, sosyalist kampla, emperyalist kamp arasında sürdürülecek olan barış içinde yarış/barış içinde geçiş mücadelesiydi (!). Halklar tavsiye edilen, bu barışı bozmamalarıydı. Kuruşçef revizyonistlerinin tespiti, son tahlilde "sosyalist kampla/emperyalist kamp" arasındaki çelişmeyi—adını vermeden—dünya çapında baş çelişme ilan, etme sonucuna varmaktaydı.

Tam dünya komünist partilerinin ve işçi partilerinin katıldığı 1957 ve 1960 Genel toplantılarının resmi belgelerinde de Kruşçef modern revizyonistlerinin bu çelişme anlayışı yansımaktadır.

Bilindiği gibi, Marksist-Leninistler, Kruşçef modern revizyonizmine karşı 1960'ların ortalarına doğru açık bir ideolojik mücadel açtılar. Bu mücadelenin temel belgeleri ÇKP'nin SBK'ye yazdığı "Dünya Kominst Hareketinin Genel hattı hakkında teklif" adlı mektup ÇKP Merkez Komitesinin çeşitli konularda yazdığı 9 yorumdur. Aynı dönemde AEP'nin yazdığı yazılarda da, ÇKP'ne paralel görüşler savunulmaktaydı. (AEP bugün de bu "Polemik yazılarının" ve 1957, 1960 deklarasyonlarının doğru olduğu görüşünü savunmakta, bu gelgelere sahip çıkmaktadır.)

Bu polemik yazılarından 1957-1960 Deklarasyonlarına sahip çıkılmakta, SBKP, bu belgelerdeki çizgiyi çiğnemekle suçlanmaktadır. Çelişmeler konusunda bu deklarasyonlardaki formülasyon aynen

kullanılmak; baş çelişme tespiti yapılmamakta; emperyalist kamp ile sosyalist kamp arasındaki çelişme dünyadaki “temel çelişme”ler içinde birinci sırada belirtilmekte ve “bu sıra değiştirilemez” denilmektedir. Bu bölgelerde detıpkı SBKP XX.Parti Kongre raporunda ve deklarasyonlarda olduğu gibi isim verilmeksizin “emperyalist kamp ile sosyalist kamp arasındaki içelişme”nin dünya çapında baş çeliş olduğu anlayışı kabul edilip, savunulmaktadır.

Bu dönemde dünya Markist-Leninist hareketi içinde genel eğilim, emperyalist güçler içinde Amerikan emperyalizmini esas hedef olarak almak-Amerikan emperyalizmini tecrit etmek eğilimidir. Amerikan emperyalizmi “bütün dünya halklarının mızrağın sivri ucunu yöneltmesi gereken, halkların en azgın düşmanıdır.”(*) deniliyordu. Hatta bu konuda “Amerikank emperyalizminin denetiminde olan emperyalist ülkelerde de işçi sınıfı öncelikle Amerikan emperyalizmine; ve ama bunun yanında kendi ülkesinin tekeli burjuvazisine karşı mücadele etmelidir.” denecek kadar, ileri gidilmekte; eğilim olarak Amerikan emperyalizmi, bir bütün olarak emperyalizmle eşitlenmektedir. Kruşçef revizyonizmi, Amerikan emperyalizmi ile uzlaştığı noktadan eleştirilmektedir.

Dünya Marksist-Leninist hareketi içinde, dünya çapında baş çelişme tespiti, bildiğimiz kadarı ile ilk defa Lin Biao tarafından “Yaşasın Halk Savaşı’nın Zaferi” adlı yazıda yapılmaktadır. Japon saldırısına karşı direniş savaşının zaferinin 30.yıldönümü nedeniyle ilk kez 3 Eylül 1965 de ve dahah sonra bir çok kez yayınlanan bu yazıda Lin Biao şu görüşleri savunmaktadır.

“..... O, (Amerikan emperyalizmi-ÇN) insanlık tarihinin en azgın saldırganı ve bütün dünya halklarının en berbat düşmanıdır. Dünyada hiç bir ülke ve halk, eğer devrim, bağımsızlık ve barış istiyorsa; mücadelesinde mızrağın sivri ucunu Amerikan emperyalizmine yöneltmeden, yapamaz.

Japon emperyalistlerinin bir zamanki siyasite Çin’i kendilerine bağlamak idi; Çin’i köleleştirmek istiyordu. Ama onların bu siyaseti, Çin halkının en geniş cephede birleşmesi ve Japon emperyalizmine karşı direnişe geçmesine imkan hazırladı. Bugün de Amerikan emperyalistleri, dünya hegemonyası kurmak istiyorlar. Böylece dünya halklarının birleştirilebilecek bütün güçleri birleştirmesi ve Amerikan emperyalizmine karşı en geniş cephe ile yoğun bir saldırıya geçmesinin imkanını yaratıyorlar.

İçinde bulunduğumuz dönemde, dünya halkları ile Amerikan emperyalizmi ve uşakları arasında süren ölümcül mücadelede esas mücadele alanı, Asya, Afrika, Latin Amerikanın geniş alanlarıdır....

Bir yanda Asya, Afrika ve Latin Amerika’nın devrimci halkları ile diğer yanda başta Amerikan emperyalistleri olmak üzere emperyalizm arasındaki çelişme bugünkü dünyada baş çelişmedir. (abç) Bu çelişmenin gelişmesi bütün dünya halklarının Amerikan emperyalizmi ve uşaklarına karşı mücadelesini ilerletmektedir.” (**)

“İşte bu sebepten Mao Zedung’un kırılık bölgelerde devrimci üs alanları kurma, ve şehirleri kırlardan kuşatma şeklindeki teorisi, Asya, Afrika, Latin Amerika halklarının dikkatini çekmektedir.

Dünya çapında meseleye bakıldığında, eğer Kuzey Amerika ve Batı Avrupa ‘dünyanın şehirleri’ şeklinde adlandırılırsa, Asya, Afrika ve Latin Amerika da ‘dünyanın kırılık bölgeleri’ olarak adlandırılabilir.

....

Belli bir anlamda, bugünkü dünya devrimi şehirlerin kırılık bölgelerden kuşatılması şeklinde bir durumda bulunmaktadır. Bütün dünya devrimi davası son tahlilde dünya nüfusunun büyük çoğunluğunu oluşturan, Asya, Afrika, Latin Amerika halklarının devrimci mücadelesine bağlıdır.” (*)

Görüldüğü gibi, dünya çapında baş çelişme tespiti yapan Lin Biao, bu tespiti mantiki sonuçlarını da (kendi içinde) tutarlı olarak savunmakta; ‘dünyanın kırıkları’ ‘dünyanın şehirleri’ şeklinde bir ikilem kurmakta; emperyalist ülkelerdeki devrimi tek yanlı olarak, yarı-sömürgelerdeki devrimi tek yanlı olarak, yarı-sömürgelerdeki devrimlere tabii kılmaktadır. Lin Biao kimin önderliğinde olursa olsun, silahlı her mücadeleye ‘halk savaşı’ gözü ile bakmakta, ve devrimin objektif ve subjektif unsurların bir bütününün ürünü olduğu meselesini kavramamaktadır.

Lin Biao daha sonra bilindiği gibi, içinde yaşadığımız çağın da değiştiği, artık “emperyalizmin toptan çöküşe gittiği, sosyalizmin bütün dünyada topyekün zafere ilerlediği bir çağ” da yaşadığımız; Mao Zedung düşüncesinin bu “yeni çağ’ın” Marksizm-Leninizmi olduğu tezlerini geliştirdi. (**)

Aslında dünya çapında baş düşman tespiti yapmak ve yeni çağ “emperyalizmin toptan çöküş çağı” tezini savunmak, birbirinin mantiki sonucu olan tezleri savunmaktır.

Bu iki tez de, dünya devriminin bir anda olacağı şeklindeki Troçkist görüşden kaynaklanmaktadır.

Bu tezlerin, bütün dünya komünist hareketi içinde büyük bir saygınlığa sahip ÇKP’nin resmi tezleri haline gelmesi, bu tezlerin dünya komünist hareketi içinde çok çabuk ve geniş bir şekilde yayılmasına yol açmış; bu tezler Marksist-Leninist bir eleştiri ve özeleştiri ile de red edilmediği için, Marksist-Leninist harekete çok ağır zarar vermiştir ve hala vermektedir. Bugün bütün oportünistler dünya çapında baş çelişme tespit etme; devrimci süreçler arasında bir öncelik-sonralık ilişkisi kurma konusunda birleşmekte, ama somut olarak baş çelişmeyi tespit etmede ayrılmaktadırlar.

“Üç dünya” teorisyenleri; bugün dünya çapında baş çelişmeyi “iki süper güç (!) (tabii özellikle de daha ‘saldırgan!’ ve daha azgın olan Rus sosyal emperyalizmi) ile iki süper gücün ezdiği ve tehdit ettiği uluslar, halklar, devletler, ülkeler vs.” arasında tespit ediyorlar.

“Üç dünya teorisi”ne ülkemizde güya karşı çıkan HB oportünistleri, ve HY’nun “üç dünya teorisi”ne güya karşı çıkan bölümü de dünya çapında baş çelişme konusunda “başta iki süper güç olmak üzere emperyalizm ve (sosyal emperyalizm) ile ezilen uluslar ve halklar arasında” olarak tespit ediyorlar. (Bazen iki süper güçle, ezilen uluslar ve halklar arasında da diyorlar)

“Üç dünya”ya karşı çıkma konusunda diğerlerini tutarsız olma suçlayan HK ise, bu konuda onlarla aynı şeyleri söylüyor. Tek farkı, AEP’nden olumlu bir şekilde etkilenmesi sonucu, arada bir emek-sermaye çelişmesinin önemini belirtme.

Kurtuluş, Devrimci Yol vs. gibi küçük burjuvazinin sol siyasi akımları dünyada baş çelişme tespit etme konusunda açık bir tavır takınmıyorlar. Bunlar hem Kruşçef tipi modern revizyonizmden etkilenip, “Sosyalist kamp ile emperyalist kamp” çelişmesini; (sosyalist kamptan anladıkları kendilerinin revizyonist dediği sosyal emperyalist kamp!) hem de “emperyalizm/ezilen uluslar ve halklar” çelişmesini öne çıkarıyorlar.

Biz Komünistler, bu bölümün başında da belirttiğimiz gibi, uzun süre Lin Biao’nun dünya çapında baş çelişme tespitini kullandık. Temel belgelerimizde, açık bir biçimde ‘dünyanın kırları’ ‘dünyanın şehirleri’ tezi savunulmamış olduğu halde, bu anlayış partimiz içinde önemli çapta yaygınlaştı.

Bugün, bizim bu hatamızın, Marksizm-Leninizmi tam olarak kavramamamızdan; yanılmaz otoriteler arama hastalığından kaynaklandığını tespit ediyoruz.

Dünya çapında çelişmeler konusunda görüşümüz, dünya çapında başlıca çelişmelerin belirtilmesi; bunların arasındaki ilişkilerin doğru bir biçimde ele alınıp incelenmesidir⁴.

Yine dünya çapında, gelişmenin esas yönünü belirlemek için temel çelişme tespiti yapılmalıdır. Yukarıda anlattığımız sebeplerden dünya çapında baş çelişme tespiti yapılmamalı; baş çelişme tespiti, tek tek ülkelerde somut olarak ele alınmalıdır.

Dünyada durum, başlıca çelişmeler ve temel çelişme genel anlamda ortaya konduktan sonra, somut olarak incelenmelidir. Baş çelişme tespiti yapmamak, dünyadaki durumun somut olarak incelenmesini engellemez. Bugünkü somut durumda genel olarak dünyaya bakılırsa, emperyalizme esas darbelerin, emperyalist metropollerde değil, emperyalizme bağımlı ülkelerde vurulduğu görülür. Bugün emperyalizme karşı sıcak savaş, esas olarak, emperyalizmin yarı-sömürgesi durumunda olan ülkelerde verilmektedir.

Ama bu duruma bakıp, bundan “dünya çapında baş çelişme” “Asya, Afrika, Latin Amerika’nın devrimci halkları ile (yada ezilen halklarla), (başta ‘iki süper güç’ olmak üzere), emperyalizmel sosyal emperyalizm arasındadır” şeklinde bir sonuç çıkarmak yanlıştır. Böyle bir sonuç, yukarıda anlatmaya çalıştığımız bir dizi sakınca yanında; bugün çeşitli ülkelerde süren silahlı mücadeleler arasındaki nitelik farkını görmemizi de engeller. Bugün “emperyalizme” karşı verilen silahlı mücadelelerin önemli bir bölümü, proletaryanın önderliğinde verilmemektedir; bir bölümü doğrudan şu veya bu emperyalist gücün denetiminde gelişmektedir. Bütün bunları aynı kefeye koymak, Marksist-Leninist açıdan kesinlikle yanlıştır.

Biz Marksist-Leninistler, Marksizm-Leninizmin yaşana özünün, somut durumun somut tahlili olduğunu biliyoruz. Onun içinde mümkün olduğunca gelemelerden kaçınıp (zorunlu olan—durumu anlamayı kolaylaştıran genellemeler—bilimsel genellemeler dışında) her meseleye somut olarak yaklaşırız.

Bu konuda bize Marks, Engels, Lenin, Stalin’in tavrı örnek olmalıdır. onlar, devrimin önce nerede olacağı sorusuna, meseleleri somut olarak inceleyerek cevap vermişler; emperyalizmin en zayıf halkası konusunda objektif, ve subjektif unsurları incelemişler; ve tek tek ülkeleri adlandırmışlardır. Lin Biao’nun yaptığı gibi “Asya, Afrika, Latin Amerika’nın geniş alanları” vs. gibi genellemelere girmişlerdir. Bizde böyle davranmalı, emperyalist zincirin en zayıf halkasını (veya halkalarını) belirlerken ülkelerdeki durumu tek tek

⁴ Burada, “madem ki, proleter dünya devrimi süreci, tek tek ülkelerdeki devrimlerden ayrı değildir-- bunun için dünya çapında baş çelişme tespit etmiyoruz. O halde dünya çapında başlıca çelişmeleri ve temel çelişmeler tespiti arasında fark vardır. Başlıca çelişmeler, sürecin gelişmesine birinci derecede etki yapan çelişmeleri belirlemek; süreci ilerleten mücadeleleri kavramak için yapılır; ve sürecin hangi güçlerin çatışması sonucu elirlediğini belirtir. Temel çelişme tespiti ise, sürecin esas gelişme yönünü, niteliğini belirlemek için yapılır.

Bunlar genel tespitlerdir. Dünya çapında ele alındığında başlıca çelişmeler (emperyalistler arası çelişmeler dışındakiler) dünyada tek tek ülkelerde var olan hangi devrimci akımların, proleter dünya devrimi hedefine yöneldiğini belirler. Temel çelişme ise, proleter dünya devriminin yöneldiği esas hedefi belirler. Baş çelişme tespiti, içinde bulunulan anda, var olan çelişkiler yumağı içinde diğerlerinin çözebilmek için, öncelikle çözmeye yönelmemiz gerekli olan çelişmeyi bulup çıkarmak için yapılan bir tespittir. Bu genel bir tespit değil, özel bir tespittir. Akademik kalması istenmiyorsa; yalnızca tek tek ülkelerde yapıldığı zaman bir anlamı vardır.

ve somut olarak incelemeliyiz. (Bu konuda bk. Stalin, Leninizmin İlkeleri Leninizmin Tarihsel Kökleri, Yöntem, Teori vb. bakılabilir.)

Türkiye’de Çelişmeler Meselesi

Türkiye’de çelişmeler meselesini çözmek için, önce bugün Türkiye’nin içinde bulunduğu durumu; Türkiye’nin yapısını; bu yapının içindeki güçlerin niteliğini, doğru bir biçimde kavramak gereklidir.

Partimiz, Türkiye’nin yapısı konusunda, ülkemizin yarı-sömürge, yarı-feodal bir yapıya sahip olduğu görüşünü savunmaktadır. Nedir bu yapının özellikleri?

Türkiye yarı-sömürgeci. Türkiye lafta bağımsız, gerçekte ise her yönden emperyalizme bağımlı bir ülkedir. Türkiye ekonomik yönden emperyalizme bağımlıdır. Emperyaliz, Türkiye’ye girmesi ile birlikte, ülke ekonomisini kendine bağımlı hale getirmiş; kendi ihtiyaçlarına uygun bir ekonomik yapı yaratmıştır. Emperyalizme bağımlılık sonucu Türkiye’nin bağımsız gelişmesi engellenmiş; Türkiye geri bir tarım ülkesi olarak kalmıştır. Tarımda feodal ilişkiler geniş çapta varlığını sürdürmektedir. Türkiye yarattığı değerlere oranla dünyanın en borçlu ülkelerinden biri durumundadır. Türkiye’deki sanayii bütünüyle emperyalist devlet ve tekellerin kontrolünde olan bir sanayidir ve esas olarak montaj ve ambalaj sanayii niteliğindedir. Türkiye’de üretim araçları üreten sanayi yok denecek kadar azdır. Var olan ağır sanayii tesisleri, emperyalist sermaye ile kurulmuş; emperyalist devlet ve tekellerin deneteminde olan kuruluşlardır. Türkiye mali olarak emperyalist devlet ve tekellere bağımlıdır. Türkiye ekonomisi, yabancı emperyalist sermayeye dayalı, olmadan çökmeye mahkum bir yapıdadır. (Burada komprador burjuvazi ve toprak ağalarının hakim olduğu şartları göz önüne alıyoruz.)

Türkiye askeri yönden emperyalizme bağımlıdır. Türkiye NATO ve CENTO gibi saldırgan askeri paktlar içinde yer almaktadır. Ülke ekonomisinin kaldırmayacağı büyüklükte bir ordu beslemektedir. Bu ordu esas olarak bir iç savaş ordusudur; halkımızın bağımsızlık ve halk demokrasisi mücadelesinin bastırması, Türk olmayan milliyetlerin milli hareketlerini ezmek amacıyla kurulmuştur. Bu ordu gerektiğinde NATO emrinde diğer halklarada saldıracak şekilde eğitilmektedir. Ordunun bütün araç-gerçeri emperyalist devletler (şimdiye dek özellikle Amerikan emperyalistleri, son dönemde ise Batı Alman emperyalistleri tarafından da) tarafından karşılanmaktadır. Ordu teknik olarak, emir-kumanda zinciri bakımından vs. emperyalizme bağımlıdır.

Türkiye siyasi yönden bağımlıdır. Türkiye, bir devlet olma, bağımlı olduğu emperyalist devletlerden ayrı bir devlet mekanizmasına sahip olma anlamında, siyasi olarak görünüşte bağımsızdır. Gerçekte ise Türkiye’de iktidarlar şimdidey kadar hep emperyalistler tarafından işbaşına getirilmiş veya devrilmiş; Türkiye’nin siyaseti her dönemde emperyalist devlet ve tekeller tarafından tayin edilmiştir. Hükümette olan partinin hangi emperyalistlerin, uşaklığını yaptığı meselesine bağlı olarak, diğer emperyalistlere karşı güya bağımsız bir siyaset izlenmiştir. Ülkemizde komprador burjuvazi ve toprak ağası sınıflarının iktidar şekli olan faşizm her dönemde uygulanmış; her dönemde faşizm emperyalist devlet ve tekellerin menfaatlerini bir bütün olarak savunmuştur.

Türkiye ideolojik ve kültürel yönden bağımlıdır. Türkiye’ye giren emperyalizm ideolojisi ve kültürünü de beraberinde getirmiştir. Emperyalizm Türkiye’de “hürriyet”, “eşitlik”, “kardeşlik” vs. gibi maskeler altında içi çoktan boşaltılmış burjuva demokrasisi maskesi altında faşist ideolojiyi getirmiştir. Her gün yayın organları, haberleşme araçları aracılığı ile beyinleri yıkamaktadır. Emperyalizmin yoz kültürü, emperyalist metropollerde yayılan en yoz modalar, kısa zamanda onun yarı-sömürge haline getirdiği ülkelerde yansımakta; ülkemizde emperyalist yoz kültür, feodal din kültürü ile iç içe, milyonlarca genç beyin zehirlenmektedir.

Ülkemiz bu yarı-sömürgeci durumunun bir ürünü olarak yarı-feodal bir sosyo-ekonomik yapıya sahiptir. Ekonomik alanda, ülkemizdeki üretim ilişkileri emperyalizme bağımlı montaj ve ambalaj sanayi; ve ihracat-ithalat üzerine kurulu komprador tipte kapitalizm ile feodalizmin iç içe girdiği bir iktisadi yapı mevcuttur. Bu yapı içinde hakim unsurlar komprador burjuvazi ve toprak ağalarıdır.

Sosyal alanda bu ekonomik yapıya uygun bir yapı söz konusudur. Halk kelimenin tam anlamıyla sefalet içinde yaşarken, bir avuç para babası refah içinde yüzmektedir. Burjuva demokrasisi adına faşizm uygulanmaktadır. Halkın her türlü özgürlüğü geniş çapta kısıtlanmıştır. Üst yapıda feodal kendini alt yapıda olduğundan çok daha açık bir biçimde göstermektedir.

Bu durumda Türkiye halkının önündeki devrim aşaması nedir? Açıktır ki, böyle bir sosyo-ekonomik yapıya sahip olan ülkemizde devrimin önündeki ilk hedef, emperyalizme bağımlılık zincini kırmak; komprador kapitalizmi ve feodalizmi tasfiye etmek; bağımsız ve halk demokrasisinin hüküm sürdüğü Türkiye’yi gerçekleştirmek olmak zorundadır. Bunun gerçekleştirecek olan devrim Demokratik Halk Devrimidir. Demokratik Halk Devrimi önündeki esas hedefler emperyalizm, komprador kapitalizm ve feodalizmdir.

İşte Türkiye'deki temel çelişme de; yani Türkiye devriminin içinde bulunduğumuz aşamasındaki gelişme sürecine damgasını vuran, bu çelişmenin niteliğini belirleyen çelişme de budur.

Çelişmenin bir yanında emperyalizm, komprador kapitalizm ve feodalizm vardır. Çelişmenin diğer yanında Türkiye'nin çeşitli milliyetlerinden halkı vardır.

Türkiye'de içinde bulunduğumuz, hedefi emperyalizme bağımlılık zincirini koparmak; komprador kapitalizmi ve feodalizmi tasfiye etmek; bağımsızlık ve halk demokrasisini gerçekleştirmek olan, demokratik halk devrimi aşamasında temel çelişme, emperyalizm, komprador kapitalizm ve feodalizm ile çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı arasındaki çelişmedir.

Ülkemiz, emperyalizm ve onun uşaklığını yapan sınıflar eskinin; çeşitli sınıflardan ve tabakalardan, çeşitli milliyetlerden halk yığınları yeninin temsilcisidirler.

Bazı yoldaşlarımız, dünya çapında temel çelişme, Türkiye'de de temel çelişmedir. Bunun tersinin savunmak, Türkiye'yi dünya dışında görmektir şeklinde görüşler getiriyorlar. Meseleye böyle bir yaklaşım doğru değildir. Bu yaklaşım mekanik bir yaklaşımdır. Dünya çapında temel çelişmeyi tespit ederken içinde bulunduğumuz çağda, genel anlamda yeninin temsilcisi olan sınıfın dünya çapında proletarya olduğu görüşünden yola çıktık. Dünya çapında, içinde bulunduğumuz devrimci sürecin proleter dünya devrimi süreci olduğunu tespit ettik. Bu tespiti yaparken, dünyanın bir çok ülkesinde hala demokratik devrim aşamasının gündemde olduğunu; bunun dünya çapında devrimci sürecin niteliğini değiştirmediğini; çağımızda tipik olanın; çağımıza özgü olan, çağa damgasını vuran çelişmenin emek-sermaye çelişmesi olduğunu belirttik. Dünya çapında temel çelişmeyi tespit ederken; dünyadaki devrimci sürecin tespitinden yola çıktık. Bu süreç içinde eski ile yeninin temsilcisi olan güçleri temel çelişmenin iki kutbu olarak adlandırdık.

Dünya çapında olduğu gibi, tek tek ülkelerde de, temel çelişme meselesine böyle yaklaşmalıyız. Herhangi bir toplumdaki temel çelişmeyi tespit ederken, o toplumun içinde bulunduğu durumdaki yapısının ne olduğunu; bu yapıyı değiştirmekten yana olan güçlerin hangi güçler olduğunu somut olarak tespit etmeliyiz. Toplumun gelişmesinin önündeki engeller, her toplumda, temel çelişmenin bir kutbunu; toplumun gelişmesinin önündeki engelleri kaldırmaya yönelik güçler çelişmenin öbür kutbunu oluşturur.

Ülkemizde temel çelişmeyi emek-sermaye çelişmesi olarak tespit etmek (bu tespit sınıfsal açıdan yaklaşıldığında proletarya-burjuvazi, şeklinde bir tespittir) ülkemizin içinde bulunduğu devrim aşamasının; demokratik halk devrimi aşaması olduğu; bu aşama içinde yoksul ve orta köylülüğün, şehir ve köy küçük burjuvazisinin ve milli burjuvazinin de devrimden menfaati olduğu gerçeğini göz ardı etmemiz anlamına gelir. Eğer, bu tespit böyle bir anlayış sonucu olarak yapılmıyor da; işçi sınıfı, ile demokratik halk devrimi aşamasında devrimci bir niteliğe sahip olan diğer sınıf ve tabakalar arasındaki fark; işçi sınıfını sonuna dek devrimci tek sınıf olduğu; demokratik devrimde işçi sınıfının öncülüğünün gerçekleştirilmesinin, devrimin zaferi, ve kesintiye uğratılmadan sürdürülmesi için şart olduğunun belirtilmesi amacı ile yapıyorsa; gereksizdir. Bütün bunlar, temel çelişme emek-sermaye çelişmesidir şeklinde bir tespit yapılmadan (ki böyle bir tespit eğer kendi yanlış bir anlayıştan kaynaklanmıyorsa, mutlaka yanlış anlayışlara yol açacaktır) bütün bu gerçekler; gerçekleri ile birlikte ortaya konabilir ve konmalıdır.

Ülkemizde, gerek hakim sınıflarla halkımız arasında; gerçek halkın kendi içinde, gerekse hakim sınıfların kendi içinde çok çeşitli çelişmeler vardır. Bugün ülkemizdeki gelişmeler, bu çelişmelerdeki zıtların mücadelesi sonucu ortaya çıkmaktadır. Bugün Türkiye'de toplumun gelişmesinde yüzlerce çelişme içinde, hangi çelişmelerin birinci derecede rol oynadığını topluma kabaca bir baktığımızda görürüz.

Türkiye toplumuna baktığımızda, halk arasında önce "yabancı" olan herşeye karşı, derin bir kuşku ve nefret olduğunu görürüz. Bu kuşku ve nefret, çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının, "yabancı"larla olan kötü tecrübelerinden kaynaklanmaktadır. Türkiye 1920'lerde yabancı askerler tarafından işgal edilmek istenmiştir. Daha sonra ise, Türkiye'yi kalkındırmak adına Türkiye'ye yerleşen emperyalist sermaye; halkın yoksulluğunu arttırmaktan başka bir işe yaramamıştır. Halk ekonomik açıdan her geçen gün dünü aramak durumuna düşmüştür. Demorkasi vb. adına getirilen şey, halk için polis dayağının, jandarma dipçiğinin artması şeklinde görmüştür. Bütün bu olaylar, halkın somut pratiğinde yaşadığı, halkı, yabancı olan herşeye karış (iyi de olsa) kuşkuyla bakmaya iten olgulardır. Halkın bu duyguları gerçekte çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı ile emperyalizm arasındaki çelişmenin ilkel bir şekilde yansımalarıdır. Komprador patronlar, toprak ağaları, milli burjuvazi ve küçük burjuvazi; halkın emperyalizme karşı duyduğu nefretin bilinçsiz ifadesi olan bu yabancı düşmanlığın potasında eritmeye çalışmaktadır.

Doğru bir önderlik altında olmasa bile, emperyalizme ve sosyal emperyalizme karşı düzenlenen eylemler, dün olduğu gibi bu günde, çok geniş halk kitlelerini seferber edebilmektedir.

Açıktır ki bugün Türkiye toplumunda; çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı ile emperyalizm (ve sosyal emperyalizm) arasındaki çelişme, toplumun gelişmesini yakından etkileyen, ön önemli (başlıca) çelişmelerden biridir.

Ülkemizde feodalizm tasfiye edilememiştir. Eski feodal yapı, emperyalizmin higemonyası ve ona göbekten bağlı komprador kapitalizmin gelişmesi ile acılı ve yavaş bir çözülme sürecine girmiştir. Fakat onu ayakta tutan emperyalist boyunduruk devrimle karılmadıkça tasfiye olmayacaktır.

Feodal kalıntılar sosyal ve siyasi alanda olduğu gibi iktisadi yapıda da mevcudiyetini ve emperyalist hakimiyetin esas dayanağı olma görevini sürdürmektedir. Geniş yoksul ve orta köylü yığınları, toprak ağalığının, tefeciliğin ve mütegalibelerin sömürsü ve baskısı altında inlemektedir. Komprador kapitalizme iç içe geçen feodalizm, faşist iktidarın ortağı durumundadır. Ülkemizde burjuvazinin önemli bir bölümü yarı-burjuva, yarı-feodal bir karakter taşımaktadır. Bütün bu feodal kalıntılar geniş halk yığınlarının devrim mücadelesinin önündeki ön önemli engellerden birini oluşturmakta; feodalizm ile geniş halk yığınları arasındaki çelişmeyi toplumumuzdaki başlıca çelişmelerden biri yapmaktadır. Yine bugünkü Türkiye toplumuna kabaca bir göz attığımızda görürüz ki, Türkiye’de nicel olarak zayıfta olsa, işçi sınıfının burjuvaziye karşı olan mücadelesi yükselmektedir. Emperyalizm ve komprador kapitalizm karşısında her geçen gün daha da yok olmak tehlikesi ile karşı karşıya bulunan milli burjuvazi, varlığını sürdürebilmek için işçileri daha azgınca sömürmekte, işçi sınıfının demokratik ve siyasi örgütlenmesine karşı çıkmaktadır.

İşçi sınıfının burjuvaziye karşı yürüttüğü iktisadi ve siyasi mücadelesi, açıktır ki, toplumumuzun gelişmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla, toplumumuzda proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişme, başlıca çelişmelerden bir diğeridir.

Türkiye toplumunun gelişmesine baktığımızda dikkatimizi çekecek olan bir başka olay, hakim sınıfların kendi içlerindeki dalaşmalardır. Bunlar halkın gözü önünde birbirlerinin kirli çamaşırlarını yıkamakta, birbirlerini emperyalizmin uşaklığı ile, faşistlikle, namussuzlukla, şefersizlikle, halk düşmanlığı ile, vatan satıcılığı ile vs. suçlamaktadırlar. Bazan bunlar arasındaki dalaşmadan ortalık toza dumana bulanmakta, göz gözü görmemektedir. Bunlar arasındaki dalaşmalar birbirlerini, bazan birbirlerinden adam çalarak, bazan askeri darbe ile hükümetten alaşağı etmeye kadar varmaktadır. Hatta bazen silahlı çatışmalara kadar dönüşmektedir. Mesela bugün MHP’li faşistler, faşist CHP hükümetini zayıflatıp alaşağı etmek için çeşitli silahlı eylemler yürütmektedirler. Bunlar birbirleri ile girdikleri iktidar dalaşmasında, halkı demogoji ile kendi yanlarına çekmeye çalışmaktadırlar.

Kolayca görülebilir ki, bu çelişme devrim düşmanı sınıflar arasında bir çelişme olmasına rağmen, Türkiye’de toplumun gelişme süreci üzerinde önemli çelişmelerden biridir. Bu çelişmelerin sertleşmesi yada yumuşaması; devrimcilerin bu çelişmelerden doğru bir biçimde yararlanıp, yararlanmaması, devrimci sürecin gelişmesini etiklemektedir. Hakim sınıfların kendi içindeki çelişmeler de Türkiye toplumunun başlıca çelişmelerinden biridir⁵.

Türkiye’de Baş Çelişme

Türkiye’de temel ve başlıca çelişmeleri tespit ettikten sonra, şimdi de baş çelişme sorununa çözüm arayalım. Baş çelişme, yukarıda da açıkladığımız gibi, karmaşık bir süreç içinde varlığı ve gelişmesi ile diğer çelişmelerin varlığı ve gelişmesini tayin eden veya etkileyen çelişmedir.

“Bugün ülkemizde, feodalizme-halk yığınları arasındaki çelişme, ‘diğer çelişmeler gelişmesini tayin ve onlar üzerinde tasir icra ettiği’ için, ‘yönetici ve belirleyici rolü oynadığı’ için baş çelişmedir.

Emek-sermaye çelişmesinin veya başka bir deyişle proletarya-burjuvazi çelişmesinin gelişmesi, ‘feodalizmle-halk yığınları arasındaki çelişmenin’ gelişmesine ve çözümüne bağlıdır; bu çelişme geliştiği ve çözüldüğü ölçüde, proletarya ve burjuvazi çelişmesinin netleşmesi keskinleşmeis ve olgunlaşması, feodalizmin, halk yığınları tarafından bütün kökleriyle silinip süpürülmesine bağlıdır. Proletaryanın feodalizme karşı mücadelede en kararlı bir şekilde ve en önde yer alması, buradan gelir. Çünkü, feodalizm kararlı ve kesin bir köylü mücadelesiyle silindiği ölçüde, burjuva proleter çelişmesi ortaya çıkar, proleter sınıf mücadelesi için, sosyalizm için en elverişli şartlar doğar. Marksist-Leninist kesintisiz ve aşaması devrim teorisine temel olan fikir de, yine bu fikirdir.

⁵ Açıkta, bugün Türkiye’de milli meseleden kaynaklanan çelişmede Türkiye toplumunun gelişme sürecini yakından etkileyen bir çelişmedir.

Bugün Türkiye’nin özellikle Kürdistan bölgesinde (ama yalnızca orada değil) milli temelde olan çelişmeler keskinleşmekte; bu çelişmelerin keskinleşmesi ve sınıf çelişmelerinin önüne çıkması hakim sınıflar tarafından da körüklenmektedir. Son Malatya olayları buna açık bir örnektir. Bu durumda bu çelişmenin Türkiye’deki devrimci süreç açısından önemi açıkça ortaya çıkmaktadır. Partimiz bunun bilincindedir. Ve milli mesele konusunda da açık tavır takınmıştır.

Ancak partimiz içinde, henüz milli temeldeki çelişmenin, başlıca çelişmeler içinde ele alınıp alınamayacağı konusunda bir açıklık yoktur.

Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde, emperyalizme ülke halkı arasındaki çelişme üzerinde 'yönetici ve tayin edici' rol oynayan çelişme, yine, 'feodalizme-halk yığınları arasındaki çelişme'dir. Emperyalizm, böyle ülkelerde, varlığını ve hakimiyetini esas olarak, feodalizme dayanarak, onu özellikle siyasi ve ideolojik alanlarda destekleyerek ve güçlendirerek, feodal mülkiyetin ve ilişkilerin çözülmesini yavaşlatarak devam ettirmektedir. Emperyalizmin şehirlerdeki sosyal dayanağı kompador burjuvazi, geniş köylük bölgelerdeki sosyal dayanağı ise toprak ağaları, tefeciler, faizciler, aşiret reisleri, yarı-burjuva, yarı-feodal çiftlik beyleri ve feodalizmin ideolojik dayanakları olan şeyhler, hacılar, hocalar, dedeler vs...'dir. Yani, feodal sınıf mensuplarıdır. Feodal mülkiyet, yani esas olarak toprak ağalığı çok ağır bir tempoyla çözülmekle birlikte, bunlar yine de feodal sömürü biçimlerini uzun yıllar muhafaza etmektedir. Yarıcılık, ortakcılık, kiracılığın feodal biçimi, tefecilik, faizcilik gibi yarı-feodal sömürü biçimleri devam etmektedir. Tefecilik ve faizcilik, emperyalizmin bankaları vasıtasıyla pompalanmaktadır. Özellikle üstyapı alanında, feodal ilişkiler, bütün şiddetiyle devam etmektedir. Burjuva demokrasisiyle feodalizmin kırbağı daima kolkoladır. Demorkasi daima feodal bir karakter de taşımaktadır. Burjuvazinin önenli bir kısmı yarı-burjuva, yarı-feodal bir nitelik gösterir. İşte bütün bunlar, yani her türlü feodal ilişkiler, emperyalizmin dolaylı hakimiyetini kolaylaştırır, ona dayanak olur. Feodalizmin adım adım temizlenmesi, yani feodalizmle-halk yığınları arasındaki çelişmenin adım adım çözümlenmesi, emperyalizmi önemli bir dayanağından yoksun bırakır. Emperyalizme ülke halkı arasındaki çelişmenin adım adım çözümlenmesi, emperyalizmi önemli bir dayanağından yoksun bırakır. Emperyalizmle ülke halkı arasındaki çelişmeyi etkiler ve bu çelişmenin de adım adım çözümlenmesine yolaçar." (*)

Bütün bu sebeplerden, Türkiye'de içinde bulunduğumuz dönemde baş çelişme; feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişmedir⁶.

Fakat, açıktır ki, baş çelişme bir süreç boyunca değişmeden kalacak diye bir şey yoktur. Mesela, feodalizmle halk yığınları arasındaki baş çelişmenin çözümü yönünde önemli bir mesafe katedildiğinde (veya emperyalist büyük güçlerin pazar mücadelesi neticesinde) ülkenin doğrudan bir emperyalist işgale uğraması durumunda baş çelişme değişecek; milli (emperyalizmle halk arasındaki) çelişme baş çelişme haline gelecektir.

Baş Düşman Sorunu

Baş çelişme sorunu ile yakından ilgili bir mesele de, Baş düşman meselesidir. Bilindiği gibi, geçmişte, baş düşman konusunda çok çeşitli görüşler savunmuştur. Bu görüşlerin hemen hepsinin ortak yönü, baş düşman kavramını taktik planda ele almamız, ve içinde bulunulan anda, öne çıkan düşmanı (ya da düşmanları) tespit etme anlamında kullanmamızda. Ancak, baş düşman tespiti yaptığımız halde, hiç bir dönemde, mesela Türkiye şartlarında kompador burjuva ve topkak ağalarının bir kesimi ile ittifaka yönelmedik. Mesela "3 dünya terorisini" savunduğumuz dönemde, "iki süper güç"ü dünya çapında baş düşman ilan ettiğimiz halde; bu güçlere karşı, diğer emperyalistlerle ittifakı savunmadık, böyle bir ittifaka yönelmedik; tam tersi böyle bir ittifaka yönelenleri eleştirdik. Bütün oportünistler bizim bu siyasetimize saldırdılar. Aslında onlar saldırılarında, kendi açılarından haklı idiler. Biz başdüşman, tespiti yaptığımız halde, baş düşman tespit edilen düşmanlara karşı diğer düşmanlarla herhangi bir şekilde bir ittifaka yönelmediğimiz için yaptığımız tespit ile ters düşüyorduk.

Bizim bu tutarsızlığımız, bir yandan dünya Marksist-Leninist hareketi içinde kullanılan baş düşman kavramına sahip çıkmaktan; diğer yandan ise bu kavramın hizmet ettiği siyasetin yanlışlığını görüp; böyle bir siyaseti ret etmemizden ileri geliyordu.

⁶ Baş çelişme meselesinde üzerinde durulması gerekli bir başka mesele, çelişmenin devrim kutbunu oluşturan, halk yığınları kavramıdır.

Bu kavram, bugünkü aşamada, işçi sınıfını, yoksul ve orta köylülüğü; şehir ve köy küçük burjuvazisini; ve milli burjuvazisinin sol kanatını içermektedir. Bu sınıflardan işçi sınıfı ile diğer sınıf ve tabakalar arasında, kökten bir farklılık vardır. Diğer tüm hak sınıf ve tabakaları demokratikdevrim aşamasını nihai hedef olarak görürken; işçi sınıfı için demokratik devrim yalnızca bir aşama olma anlamını taşımaktadır. Açıktır ki, demokratik devrimi gerçekleştirmek için, halk sınıfları arasında bir ittifak gerçekleşecektir. Bu ittifak içinde yine açıktır ki, her sınıf ittifakı kendi sınıf menfaateri doğrultusunda hareket ettirmeye çalışacaktır. İşçi sınıfı, komünistler, bunun bilincinde olarak, halk kavramını idealize etmemeli; halk kavramının çok çelişkili bir bütünü ifade ettiğini kavramalı; halkın içindeki işçi sınıfı dışındaki sınıfların devrimciliğinin demokratik devrimle sınırlı olduğunu kavramalı buna göre davranmalıdır. Komünist olmayanlardan, komünistler gibi davranmalarını beklemek hayalcilik olur; işçi sınıfı dışındaki devrimci sınıf ve tabakaların işçi sınıfı karşısında gerici, tutucu olduğunu kavramamak olur. Eğer, demokratik devrimin başarıya ulaşmasını; devrimin kesintiye uğramadan sürdürülmesini istiyorsak; halk yığınları içinde işçi sınıfının öncülüğünü kendi Partisi aracılığı ile mutlaka gerçekleştirmeliyiz.

Aslında tavrımız oportünizm karşısında gerilemek; oportünist saldırılara göğüs gerememek anlamını taşıyordu.

Son dönemde, bazı yoldaşlarımız, baş düşman kavramını “stratejik bir kavram” olduğu şeklinde yanlış görüşler geliştirdiler. Buna göre baş düşman, devrimin önündeki esas engelleri belirtmek için kullanılan, kullanılması gerekli olan bir kavramdı. Böylece, baş düşmanı deyince, mesela dünya çapında akla “emperyalizm, sosyal emperyalizm ve her türlü gericilik”, Türkiye’de ise “Komprador burjuvazi ve toprak ağaları” geliyordu. Böylece, hem baş düşman kavramı kullanılıyor ve hem de düşmanlar arasında bir ayırım yapılmıyor, düşmanların bir bölümü ile bir diğer bölümüne karşı ittifak sorunu diye bir şey ortaya çıkmıyordu. Baş düşman kavramına böyle yaklaşmak da, yine bir yandan baş düşman kavramını kullanmak; diğer yandan ise içinde bulunduğumuz dönemde, ne dünya çapında emperyalistlerin bir bölümü ile bir diğer bölümüne karşı ittifakın mümkün olmadığını, böyle bir siyasetin yanlış olduğunu görmekten kaynaklanıyordu.

Konferans baş düşman meselesini tartışarak açıklığa kavuşturdu.

Bu konuda 1. Konferans’ta alınan kararda şöyle deniyor:

e) BAŞDÜŞMAN

1/ Baş düşman tespiti taktik bir tespittir.

Başdüşman tespiti düşmanlar arasında ayırım yapmak, düşmanlar arasındaki çelişmelerden yararlanmak, başdüşman tesbit edilen düşmanı en dar alana sıkıştırmak, tarafsızlaştırılabilecek düşmanları tarafsızlaştırmak, ona karşı birleştirilebilecek tüm düşmanları da birleştirmek amacıyla yapılır.” (*)

Görüldüğü gibi, burada önce baş düşman kavramının taktik bir tespiti içerdiği belirtiliyor. Gerçekten de, baş düşman kavramı, stratejik olarak ele alınmaz. Meseleye böyle bir yaklaşım, yani baş düşman adı altında, tüm düşmanları adlandırmak, düşmanları baş düşman içinde bir bütün olarak ele almak; bizzat baş düşman kavramının mantığı ile çelişir.

Baş düşman kavramı düşmanlar arasında bir ayırım yapmayı, kendi içinde taşıyan bir kavramdır. Konferans bu konuyu açıklığa kavuşturmuştur.

Konferans kararında devamla deniyor:

“2/Başdüşman tespiti yapmak, derhal başdüşman dışındaki düşmanlarla ittifak kurmak anlamına gelmez. Ama somut olarak böyle bir ittifakın ön hazırlığını gerektirir.”(**)

Baş düşman tespiti yapılırken bazı yoldaşlar, hemen ittifak kurulabileceğini sanıyorlar. Böyle bir anlayış yanlıştır. Baş düşman tespiti, hemen ittifak kurulması anlamına gelmez, ama böyle bir ittifakın ön hazırlıklarını yapmayı gerektirir.

Bazı yoldaşlar, baş düşman tespitinin düşmanlar içinde bir veya bir kaçını tecrit etmek, diğerleri ile ittifaka yönelmek demek olduğunu red ediyorlar. Baş düşman tespitini, yalnızca ajitasyon-propaganda da daha çok teşhir edilmesi gerekeni belirtmek anlamında ele alıyorlar ki, kavrama böyle bir yaklaşım da doğru değildir. Böyle bir yaklaşımla, baş düşman tespiti akademik bir tespit olmaktan öteye gidemez; ayrıca oportünistlerin baş düşman kavramını nasıl kullandıkları da göz önüne alınırsa, yarardan çok zarar getirir.

Yukarıda baş düşman kavramının genel olarak açıklamasını yaptık. Şimdi kısaca bir de, bu kavramın dünya komünist hareketi içinde nasıl kullanıldığına bir bakalım,

Marks, Engels ve Lenin baş düşman kavramını kullanmazlar. Onlar meselelere gayet somut yaklaşır, karmaşık durumları anlaşılır bir şekilde, ama şemalaştırmadan ve kavramları fetiş haline getirmeden ortaya koyarlar. Marks, Engels, Lenin ve Stalin’de aynı olayın çeşitli kavramlarla ifade edildiğine çokça rastlamak mümkündür. Stalin baş düşman kavramını yalnızca bir anlamda, dünya çapında savaşın esas kışkırtıcısı anlamında kullanmıştır. Komintern’de de baş düşman kavramı, savaşın esas kışkırtıcısı anlamında kullanılmakta; barışın baş düşmanları; savaşın esas kışkırtıcıları anlamında kullanılmaktadır.

Daha sonra SBKP XX.Parti Kongresi’nde, baş düşman kavramı kullanılmadan, Amerikan emperyalizminin emperyalizmle özdeşleştirilmesi eğilimi ortaya çıkmaktadır. 1957-1960 Deklarasyonlarında, Amerikan emperyalizmi insanlık tarihinin en büyük saldırganı, dünya halklarının en azılı düşmanı olarak adlandırılmaktadır.

1957-1960 Deklarasyonlarında, dünya halklarının “başta Amerikan emperyalizmi olmak üzere emperyalizme ve her türlü gericiliğe karşı” birleşmesi istenmektedir.

1963’deki polemik yazılarında; halkların “mızrağın sivri ucunu Amerikan emperyalizmine yöneltmeleri” istenmektedir. Burada, Amerikan emperyalizminin tüm olarak emperyalizmle özdeşleştirilmesi açık bir eğilim olarak ortaya çıkmaktadır.

Daha sonra Lin Biao “Yaşasın Halk Savaşının Zaferi” adlı broşüründe; baş düşman kavramını kullanmadan, Amerikan emperyalizmini baş düşman gören anlayışları savunmakta, “Amerikan emperyalizmi ve uşaklarına karşı bir cephe” kurulmasını önermektedir.

1969 ÇKP IX.Kongresinde Lin Biao'nun sunduğu raporda, "Amerikan emperyalizmi ve Sovyet revizyonizmi" halkların en azılı düşmanları ilan edilmektedir.

"Üç dünya teorisi"nin ortaya çıkması ile ise, "iki süper güç dünya halklarının baş düşmanı" ilan edilmektedir.

Dünya komünist hareketi içinde, dünya çapında baş düşman kavramının kullanılmasının gelişmesini izlediğimizde görülen şudur:

- XX.Parti Kongresi'ne kadar, baş düşman kavramı, yalnızca barışın baş düşmanı, savaşın esas kışkırtıcısı anlamında kullanılmıştır.

Bu kavramın kullanılmasının pratik yansıması şu şekilde olmuştur. Kominternin 7.Kongresi ile birlikte, 1939'da emperyalist paylaşım savaşı başlayana kadar olan dönemde, üçlü faşist mihrak emperyalist savaşın baş kışkırtıcıları olarak görülmüş, ve onlara karşı diğer emperyalist devletleri de içine alan bir Dünya Barış Cephesi kurma ve savaşı geciktirme politikası izlenmiştir⁷. Bu politika 1939-41 arasındaki emperyalist paylaşım savaşı döneminde terkedildi. Çünkü proletarya emperyalistler arası bir dalaşmadan devrim için yararlanma; emperyalist savaş iç savaşa dönüştürme görevi ile karşı karşıya idi. Fakat Almanya'nın 1941'de tek sosyalist ülke durumunda olan Sovyetler Birliği'ne saldırması ile birlikte savaşın niteliği değişti. Savaş artık "Dünya Anti-faşist savaşı" haline gelmişti. Bu durumda bizzat savaş içinde iken, baş düşman haline gelen bir bölüm emperyalist devlete (faşist üçlü mihraka) karşı diğer emperyalist güçlerle geçici bir anti-faşist cephe kurmak mümkün ve zorunlu hale geldi. Dünya Barış Cephesi ve Anti-Faşist Cephesi sadece savaşa karşı ve savaş içinde kurulmuş bir cephe değildir. Kesinlikle Proleter Dünya Devrimini gerçekleştirmek için kurulmuş bir cephe değildir. Böyle bir siyaset doğru bir siyasettir. Komünistler emperyalistler arası çatlaklardan halklar lehine yararlanmışlardır.

- XX.Parti Kongresi'ne kadar, baş düşman konusunda, emperyalist savaş-proleter dünya devrimi şeklindeki ayırım terkedilmeye başlanmış; bir tek emperyalist gücün "dünya halklarının baş düşmanı" ilan edilmesi eğilimi belirlemiştir.

"Üç dünya teorisi" ile, bu eğilim kesinlik kazanmış, "iki süper güç" adı verilen ABD emperyalistleri ve Rus sosyal emperyalizmi, dünya halklarının baş düşmanı ilan edilmiştir.

Böyle bir tespit yalnızca savaş konusunda değil, her konuda yapılmaktadır. Böylece, proletarya ezilen dünya halkları, ve iki "süper güce karşı olan herkesin, cephe oluşturması siyaseti gündeme getirilmekte; devrimci güçlerle, karşı devrimci güçler arasında ayırım ortadan kaldırılmakta; emperyalistlerin bir bölümü, ve komprador burjuvazi ve toprak ağası sınıfları; proleter dünya devriminin itici güçleri arasında sayılmaktadır.

Bugün, "iki süper güç dünya halklarının baş düşmanıdır" tezini getirenler, bunun Komintern gleneğinin devamı olduğunu söylerken, dünya Komünist hareketinin tarihini çarpıtıyorlar. Komintern'deki baş düşman tespiti, emperyalist savaşla ilgili bir tespittir. Önerilen cephe, proleter dünya devrimi cephesi değil; savaşa karşı bir cephe değildir.

Bugün "üç dünya teorisi"ni savunanlar (kendi içlerinde de tutarlı davranarak) "iki süper güç dünya halklarının baş düşmanıdır" tespitinin sonuçlarını siyasetlerine yansıtıyor ve "iki süper" güce karşı olan herkesin birleşmesi (!) yönünde bir siyaset izliyorlar.

"Üç dünya teorisi"ne bir yandan karşı çıkıp, diğer yandan "iki süper güç dünya halklarının baş düşmanıdır" deyip; iki süper güç(!)e karşı, diğer emperyalist güçlerle ittifaka yönelmeyenler ise tutarlı davranmıyorlar. Bunlar mutlaka siyasetlerini gözden geçirmeli, ve "üç dünya teorisi"nin bu temel tezini özeleştirisi ile terketmelidir.

Neden dünya çapında, savaş etkenlerinin yükseldiği dönemlerde ve savaş dönemlerinde barışın baş düşmanı, savaşın esas kışkırtıcısı anlamında bir baş düşman tespiti yapmak doğrudur; ama şartlar ne olursa olsun proleter dünya devriminin baş düşmanı anlamında "halkların baş düşmanı" şeklinde bir tespit yanlıştır⁸.

⁷ Bu dönemde Komintern içinde bulunan bazı partiler, Alman-Japon-İtalyan faşistleri dışındaki güçleri, 'demokratik güçler' olarak nitelendirme, bunların emperyalist yüzünü yeterince teşhir etmememe hatasına düşmüşlerdir; ama bu Komintern'in o dönemki siyasetinin ana yönünü oluşturmamıştır.

⁸ Bizi özellikle oportünist "üç dünya" teorisyenlerinden ayıran meselelerden biri de, bugün içinde bulunduğumuz durumun değerlendirilmesi meselesidir. Oportünistler, her dönemde oportünistlerin yaptığı gibi, bugün varolan dünya savaşı tehlikesi karşısında, paniğe kapılıp; sanki yarın dünya savaşı çıkacakmış gibi yaygara kopartıyorlar. Biz, bugün dünyada savaş etmenlerinin yükseldiği, ve ama esas akımın hala devrim olduğu tespitinin yapıyoruz. Buna uygun olarak, bugün bir emperyalist savaş tehlikesi bulunduğunu, ve bunun esas kışkırtıcılarının Amerikan emperyalizmi ve Rus sosyal emperyalizmi olduğunu; bunların barışın esas düşmanları olduğunu söylüyoruz.

Çünkü, dünya çapında savaş etmenlerinin hızlı yükseldiği şartlarda ve savaş şartlarında proleter dünya devriminin itici güçleri ile; proleter dünya devriminin hedefleri içinde yer alan; ama içinde bulunulan anda emperyalist savaşın çıkmasını (hazırlıksız olduğu için istemeyen) ve savaşın esas kışkırtıcısı olan emperyalist güçlere karşı olan bir bölüm emperyalist arasında ittifak mümkün hale gelir. Savaş içinde böyle bir ittifak kurulabilir. Savaş öncesinde ise, relatif barışı koruma konusunda, savaş içindeki gibi bir ittifak kurulması da, proletarya savaşın esa kışkırtıcılarını tespit ederek, siyasetini savaş konusunda esas olarak bu güçlerin teşhiri; ve ileriki bir itifakın hazırlığı doğrultusunda yürütür.

Proleter dünya devrimi konusunda ise bir baş düşman tespiti yapılamaz. Çünkü proleter dünya devriminin hedefi bir bütün olarak emperyalizmi ve her türlü gericiliktir. Devrimin hedefleri arasında yer alan emperyalistlerin ve gericilerin bir bölümüne karşı, dünya çapında bir ittifak, çok özel, olağanüstü şartlar dışında imkansızdır. (Bu olağanüstü şartlar, dünya çapında emperyalist savaş şartlarında ortaya çıkar. Normal zamanda ve proleter dünya devrimi konusunda imkansız olan bu ittifak; savaş dönemlerinde, yalnızca bir konuda mümkün hale gelabilir.) Dünya çapında, şu veya bu emperyalist gücü, genel anlamda, yani proleter dünya devriminin baş düşmanı olma anlamında; baş düşman ilan etmek; halklara mümkün olmayı mümkün gösterir; halkları baş düşman ilan edilen güce (güçlere) karşı, diğer emperyalistlerin kuyruğuna takmaya hizmet eder. Böyle bir tespit, baş düşman ilan edilen emperyalist güçle; proleter dünya devriminin düşmanlarının eşitlenmesi; emperyalizm, sosyal emperyalizm ve her türlü gericiliğin baş düşmanı ilan edilen güç(ler)e indirgenmesi demektir. Diğer düşmanları halkların devrim ateşi karşısında, ateş hattından çekmek; hatta bu güçleri devrimin itici güçleri arasında saymak demektir. Ayrıca, proleter dünya devrimi için bir baş düşman tespit etmek; bütün dünya halklarının devrim konusunda öncelikle bir veya bir kaç gücü kendine hedef almasını istemek; dünya devrimci sürecinin tek tek ülkelerdeki devrim süreçlerinden ayrı ele alınmayacağını kavramayan, bir tespittir. Böyle bir tespitın sonuçları “Üç dünya teorisi”nin pratiğe yansımada çok açık bir biçimde ortaya çıkmaktadır⁹.

Bugün ülkemizdeki, kendine Marksist-Leninist diyen tüm oportünist (küçük burjuvazinin “sol” siyasi akımları dışındaki) grupların, ortak özelliği, Üç dünya Teorisi’ne karşı çıktığını iddia eden HK,HY (nun bir bölümü) HB,DP, KAWA vs.de dahi olmak üzere hepsinin, dünya çapında “iki süper güç halkların baş düşmanıdır” tezini savunmalarıdır. Bu grupların tümünde temel şiarlarından biri; emperyalizmi ve gericiliği “Amerika ile Rusya” ya indirgeyen “Ne Amerika Ne Rusya, bağımsız demokratik Türkiye” şiarıdır. Böylece bu gruplar; kendilerinin de karşı devrime hizmet ettiğini tespit ettikleri (ama kavramadıkları) “üç dünya teorisi”ni yeni bir kılıf ile savunmaktadır.

Biz komünistlerin görevi, her konuda olduğu gibi, bu konuda da, cesaretle bugün dünya Marksist-Leninist hareketi içinde iyice yayılmış olan bu oportünist teze karşı mücadele etmek; ilkeli bir biçimde cereyana göğüs germektir. Marksist-Leninist teori, dünya komünist hareketinin tecrübeleri ve bugünkü dünya durumu bizim haklı olduğumuzu göstermektedir.

Türkiye’de Baş Düşman Sorunu:

Dünya olduğu gibi, tek tek ülkelerde de baş düşman tespiti, aslında baş düşman tespit edilen düşmana karşı diğer düşmanlarla da ittifak imkanının doğduğu, olağanüstü şartlarda yapılabilecek bir tespittir. Aksi halde, böyle bir imkan yokken, baş düşman tespiti yapmak, halkı baş düşman tespit edilen güce karşı, hakim sınıfların bir kanadının peşine takmaya hizmet edecek; devrimin hedeflerinden bir bölümünü devrimin itici gücü olarak göstermeye hizmet edecektir.

Bu tespitın bizim siyasetimize yansımaları; emperyalist savaş konusunda (ama yalnızca bu konuda) ABD emperyalistleri ile Rus sosyal emperyalistlerinin halk içinde teşhirini öne almamış; halka savaş tehlikesinin önemini kavratmaya çalışmamız; ve ileride savaş konusunda mümkün olabilecek bir ittifakın şartlarını hazırlamamız şeklinde yansır.

Savaş konusunda, biz komünistler için esas mesele; savaşı devrimlerle önlemeye çalışmaktır. Bunu yapamaz, savaşın çıkmasını devrimlerle önleyemezsek, o zaman siyasetimiz, savaştan devrim yapmak için, yararlanmak; savaşı devrim savaşına dönüştürmektir. İşte bizim emperyalist savaş karşısında tavrımız bu yüzden ‘ya devrim savaş önler, yada savaş devrimi doğurur’ şeklinde ifade edilebilir.

⁹ Bazı yoldaşlar başdüşman kavramını “iktidarda olan gücü” belirtmek anlamında kullanıyorlar. Böyle bir yaklaşım meseleyi basitleştirdiği halde—ve meseleye her devrimin temel sorunu olan iktidar sorunun açısından yaklaştığı halde; baş düşman sorunundaki karışıklığa (karışıklığı yaratan oportünistlerdir) bir çözüm getirmemektedir.

Önce, her dönemde iktidarda olan güç baş düşmandır tespiti; dünya çapında ele alınamaz, ve savaş konusu ile proleter dünya devrimi arasındaki bu konudaki farkı belirleyemez.

Tek tek ülkelerde ele alındığında ise, (olağanüstü durumlar dışında—mesela yarı-sömürge ülkenin bir emperyalist güç tarafından doğrudan işgalı--) devrimin düşmanlarının tümünü içerir; böyle bir tespit ise, başdüşman kavramının kendi mantığına ters düşer.

Ülkemiz yarı-sömürge, yarı-feodal bir ülkedir. Ülkemizde çeşitli emperyalist güçlerin menfaatleri vardır. Bu emperyalist güçler, yerli uşaklar aracılığı ile hüküm sürdürmekte; tek başlarına iktidar olmak için dalaşmaktadırlar. Ama bunların tümü, normal zamanlarda, halka karşı birleşmektedirler. Yarı-sömürge, yarı-feodal bir yapıya sahip olan ülkemizde, çok olağanüstü şartlar dışında, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının bir kesimi ile; bir diğer kesimine karşı ittifak kurmak somut olarak imkansızdır. Böyle bir ittifak ancak, hakim sınıfların bir bölümünün varlığının bir bütün olarak, hakim sınıfların bir diğer kesimi tarafından ciddi bir şekilde tehdit edilmesi sonucu ortaya çıkabilir. Bu ancak, ülkenin bir emperyalist güç tarafından doğrudan işgal edildiği zaman ortaya çıkacak bir durumdur. Bir (ya da birkaç) emperyalist gücün ülkeyi işgal etmesi halinde; bu emperyalist güç (güçler) dışındaki emperyalist güç (güçler)e hizmet eden hakim sınıf kanatlarının varlığı; işgalci güç ve uşakları tarafından tehdit edilir. Böyle bir durumda hakim sınıfların bir bölümü, işgalci emperyalist güce ve uşaklarına karşı verilen mücadeleye katılabilir. (Kemalistlerin Kurtuluş savaşında yaptıkları gibi) Böyle bir durumda, baş düşman ilan edilen güce karşı, diğer devrim düşmanları ile geçici bir ittifak imkanı doğar.

Bu ittifakta unutulmaması gereken en önemli mesele, ittifak kurulan güçlerin bir bölümünün gerçekte demokratik devrimin hedefleri içinde olduğu; devrim düşmanı olduğu gerçeğidir. Bunun unutulması, bu güçlerin devrim düşmanı yüzlerinin halk içinde bizzat ittifak dönemlerinde de teşhirinin unutulması; devrime çok ağır zararlar verir.

İşte bu yüzden, ülkemizde baş düşman tespiti, yalnızca emperyalist işgal dönemlerinde yapılmalıdır. Bu dönemlerde “işgalci emperyalist güç ve uşakları, halkın başdüşmanı” ilan edilmeli başdüşman dışındaki düşmanlarla da ittifak aranmalıdır.

İşgal dönemleri dışında, baş düşman kavramının kullanılması, yalnızca kafa karıştırmaya yarar. Böyle dönemlerde, meseleye somut yaklaşmak-hakim sınıflar içindeki durumu somut olarak incelemek; her dönemde iktidarda ağırlıkta olan kesimi doğru tespit etmek, ve bu kesimin teşhir ve tecritine öncelik vermek tek doğru yoldur.

Bizim bu görüşlerimize oportünistler açıktır ki, azgınca saldıracak; bizim baş düşman tespiti yapmamımızı eliştirecek; kendimizi uluslararası komünist hareketin üzerinde gördüğümüzü vs. söyleyecektir. Bu normaldir. Biz bundan korkmamalı; tam tersine oportünistlerin bizi övmesinden (siyasi olarak övmesinden) çekinmeliyiz.

Biz buradaki görüşlerimizle, bugün uluslararası alanda iyice yaygınlaşmış görüşlere karşı çıktığımızın; akıma karşı çıktığımızın bilincilnediyiz. Bunu bilerek, isteyerek yapıyoruz. Uluslararası alanda da doğruların ancak mücadele ile kendini kabul ettireceğine inanıyoruz. İdeolojik siyasi mücadelenin de kapalı kapılar ardında değil açık yürütülmesinden yanayız.

Biz, bazı kavramların fetiş haline getirilmesine; içlerinin boşaltılmasına ve kavramlara tapılmasına karşıyız. Bunun yanında, kavramları herkesin kendi bildiği biçimde kullanmasına da karşıyız. Kavramlar konusunda, Marks, Engels, Lenin, Stalin'in, Komintern döneminin geleneklerine sahip çıkılmasının doğru olduğu görüşündeyiz.

Mao Zedung'un görüşlerinin Marksist-Leninist özünün oportünistler tarafından çarpıtılmasına karşı mücadelede kararlıyız.

Marksizm-Leninizm mutlaka oportünizmi yenecektir! Çünkü Marksizm-Leninizm gerçeğin bilimidir!

KAHROLSUN REVİZYONİZM ve HER TÜR DEN OPÖRTÜNİZM!

YAŞASIN MARKSİZM-LENİNİZM!

YAŞASIN MARKSİZM-LENİNİZM SİLAHIYLA SİLAHLANMIŞ, TÜRKİEY PROLETARYASININ ÖNCÜ

ÖRGÜTÜ TKP(M-L)!

YAŞASIN TİKKO, TMLGB!

PARTİMİZİN GENEL DURUMU NEDİR; EKSİKLİKLERİMİZİN VE HATALARIMIZIN ÜSTESİNDEN NASIL GELECEĞİZ?

(Merkez Komitesi'nin Raporu)

Yoldaşlar,

Parti, 1. Konferansı'nın Partimizi merkezi yapıya kavuşturma yönünde attığı tarihi önemde adımdan bugüne dek yaklaşık 6 ay geçti. Bu süre içerisinde Merkez Komitesi, merkezi işlerliği sağlamak; merkezi yeniden örgütlenmeyi gerçekleştirmek, Partimizi içten ve dıştan gelen saldırılara karşı korumak, sınıf mücadelesinde yönlendirmek, ve Partimizin ideolojik-siyasi-örgütsel inşasında somut adımlar atmak görevi ile karşı karşıya idi. Merkez Komitesi, bu görevler silsilesinin bir kısmında başarılar kaydederken bir kesimini yerine getirmede yeterli olamadı ya da hatalara düştü. Merkez Komitesi'nin hata ve eksikliklerinde kendi zaaflarının yanısıra Partimizin ve Türkiye devriminin subjektif durumu da belirleyici idi.

Merkez Komitesi, bu görevlerin üstesinden gelebilmek için hem kendi durumumuzu hem de düşmanın durumunu güçlü ve zayıf yanlarıyla araştırmalı, kavramalı ve Partili yoldaşlara kavratmalıydı. Parti içinde birçok burjuva hastalıkların kaynağı olan, durumu az-çok kavrayana az sayıda yönetici kadrolar ile ne olup bittiğinden habersiz geniş partililer ayrımının ortaya çıkmasının (daha doğrusu eskiden beri varolan bu durumu) önlemeli; önünde duran görevleri tam kavrayan, kendi gücünü, dostlarının ve düşmanlarının durumunu iyi tartabilen, kollektif olarak çalışabilen en geniş Partili tabanı yaratabilmeliydi. Bunun için de Merkez Komitesi, göreve geldikten en kısa süre sonra gerekli bilgileri ihtiva eden bir merkezi rapor ile yoldaşlar aydınlatmalı, onlara önderlik görevini tam olarak yerine getirmeliydi. Merkez Komitesi bu işi yapmada oldukça gecikti. Bu gecikmede kuşkusuz esas neden yönetici yoldaşların merkezi önderlik görevinin çok yönlü tabiatını yeterince kavrayamamış olmalarıdır; bunun sosyal-pratiğini daha önce yaşamamış olmalarından ve öğrenecekleri bir Parti içi merkezi tecrübe özetinin olmayışından kaynaklanmaktadır. Merkez Komitesi'nin bu zaafını daha da geliştiren dış etken ise, bir yanda Parti kademelerinin ve yoldaşların üzerlerinde taşıdıkları ve geçmiş pratiğimizin bize olumsuz mirası olan çeşitli zaafılar; diğer yandan da önümüzde duran birbiriyle içiçe geçmiş iç ve dış görevler yumağının karmaşıklığı ve büyüklüğüdür.

Merkez Komitesi göreve geldikten, acil görevleri saptayıp programladıktan ve buna göre görev bölümü yaptıktan sonra uzun bir süre (yaklaşık 2 ay) Partinin nabzını elinde tutması için gerekli bilgilerin hiç birine sahip olamadı. Hızla çalışan bir rapor sistemi, kollektif bir karar alma sistemi diye birşey ortada yoktu. Merkez Komitesi Siyasi Bürosu bu konunun üzerinde ısrarla durduğu halde, bu iki sistemin gelişmesi yönünde somut adamların atılması uzun bir süre aldı; bugün de bu yeterince işleyememektedir (bunun nedenlerini ileride ele alacağız.) Böyle bir ortamda Merkez Komitesi, adeta ayakları havada bir organ durumunda idi; ve bilgi eksikliği diğer birçok dış etkenler ve tecrübesizlikle birleşince önderlik görevini yerine getirmesinde en önemli engellerden biri oluyordu. Bugün bu engel tam anlamıyla aşılmamış olmakla birlikte, yine de Merkez Komitesi, Parti örgütünün tümüne az-çok merkezi bir bakışa sahip olabilmiş, önümüzde duran görevleri tahlil etmiş ve bunların nasıl başarılacağı, bu mücadele içinde nasıl güçlenip etkinleşeceğimiz sorunlarına cevap getirebilmiştir. Kuşkusuz bunların mükemmel ve hatasız olmasını beklemiyoruz ve iddia etmiyoruz. Ancak, pratiğin denek taşında doğru yanlarımızı geliştirebilecek, hatalarımızı da eleştiri özeleştiri silahına dayanarak atabileceğiz.

Bu rapor, durumumuzu ideolojik-siyasi-örgütsel açıdan ortaya koymakta, hata ve eksikliklerimizi tespit etmekte, ve bunların nasıl aşılabileceği konusunda yol göstermektedir. Bu yazımızı Komünist-2'de yayımlanan "Dünyada ve Türkiye'de Siyasi Durum ve Partimizin Görevleri" yazılarıyla birlikte okunulmalı ve değerlendirilmelidir. Komünist-2'de "Dünyada ve Türkiye'de Siyasi Durum" bölümlerinde devrimin ve karşı devrimin genel ve özel durumları ana hatlarıyla ortaya konuluyor. "Partimizin Görevleri" bölümünde de ilkönce subjektif durumumuzun bir genel görüntüsü veriliyor. Sonra da bütün bunların Partimizin önüne koyduğu görevler tahlil ediliyor. Yoldaşlar önce bu yazıyı eleştirici gözle incelemeli, kavramalı ve bu genelge de daha da derinleştirilen meseleleri bu temelde ele almalıdırlar.

1. Konferans Belgeleri Üzerine Önaçıklama

Merkez Yayın Organı KOMÜNİST-1'de Konferans belgeleri yayınlanmıştı. Yoldaşlarımızdan bu belgeler üzerine çeşitli sözlü ve yazılı eleştiriler geldi. Bu eleştirilerin büyük bir kısmı, belgelerdeki hatalı ve eksik ifadelerden çıkan yanlış yorumlar temelinde gelişmiş eleştirilerdi. Merkez Komitesi bunun üzerine Belgeleri yeniden gözden geçirdi. Gelen eleştirilerin haklı temelleri olduğu görüldü. Bunun üzerine Merkez Komitesi Siyasi Bürosu belgelerin yeniden düzeltilmesi için Parti 1. Konferans delegeleri arasında demokratik danışma mekanizmasını inceleyip meseleyi sonuçlandırmayı kararlaştırdı.

Merkez Komitesi 4.Toplantısında eleştiri gelen noktalar üzerinde görüşülerek; Parti Konferansı'na katılan delegelerin görüşleri de göz önüne alınarak şu sonuçlara varıldı.

Baş Çelişme Konusunda:

Belgelerde 'Türkiye'de siyasi durum' başlığı altında yer alan (KOMÜNİST-1,s.16) bölümün a,b ve c şıkları partimiz içinde bir fikir kargaşalığı yaratmıştır. Bu bölümde ilk önce, "yarı-feodal sistem (komprador kapitalizm/feodalizm) denilerek, yarı-feodal yapı anlayışı tanımlanmakta, daha sonra da baş çelişme tespitinde, feodalizm terimi, yarı-feodal sistem terimi ile değiştirilmektedir. Ancak bu değişikliğin gerekçeleri konulmadığından ve de yarı-feodal sistem önceden tanımlandığından, baş çelişmenin "yerli hakim sınıflarla halk yığınları arasındaki çelişme" şeklinde değiştirildiği anlamı; feodalizmin tasfiyesinin devrimin önündeki esas mesele olmadığı, tarım devriminin kavranacak esas halka olmadığı gibi, anlayışlar çıkabilmektedir.

Baş çelişme tespiti yapılan kararın c şikkında, "MK, kongreye kadar baş çelişme ve sosyo-ekonomik yapı tespitini değiştiremez" denmektedir. Birbiri ile görünürde çelişen bu tespitler parti içinde karışıklık yaratmaktadır. Bu durumu gören Merkez Komitesi, 3.Toplantısında şu kararı almıştı:

"Yarı-feodal sistemle halk yığınları' şeklindeki baş çelişme sadece kavramın açık anlaşılması için yapılmış bir değişikliktir. 'feodalizm' sözü saf feodal yapı şeklinde anlaşıldığı için yarı-feodal sistem ifadesi kullanılmıştır. Bu tanımdaki değişikliğin yanlış anlayışlara kaynaklık ettiği tabandan gelen eliştiriler sonucu tespit edilmiştir. KOMÜNİST-1'de belirtilen hususlardan böyle yanlış sonuçların çıkarılması mümkün olan bir ifade kullanılmıştır. Gerçekte, başçelişmenin ne olduğu ve neden başçelişme olduğu hakkında İ.Kaypakkaya yoldaşın belirttiği muhteva savunulmalıdır ve bu, Konferans kararlarına (Konferans'ın niteliği üzerine ve © şikkında belirtilen karara-bizim notumuz) uygundur. "(Parti merkez Komitesi 3.Toplantı Tutanağı)

Merkez Komitesi 4.Toplantısında bu karar bir kez daha onaylanmıştır. Yoldaşlar baş çelişme konusunda bu karara uygun olarak davranmalı, İ.Kaypakkaya yoldaşın baş çelişme anlayışını savunmalı, yarı-feodal sistem kavramının içeriğini, İ.Kaypakkaya yoldaşın feodalizm kavramının içeriğini doldurduğu biçimde doldurmalıdırlar.

Dünya Çapında Baş Düşman Konusunda:

Dünya çapında baş düşman konusunda, konferans kararlarında, "savaşın esas kışkırtıcısı, barışın baş düşmanı anlamında, emperyalist savaş tehlikesinin arttığı dönemlerde, belli emperyalist güçler baş düşman olarak adlandırılabilir" (KOMÜNİST-1, s.14) denmektedir.

Burada, "savaş tehlikesinin arttığı dönemler" sorununun açıklığa kavuşturulmamış olması parti içinde karışıklığa yol açmakta, bunu çeşitli yoldaşlar kendi bilgiğince yorumlamaktadır. Parti içinde bazı yoldaşlar. "Barışın baş düşmanı" anlamında bir baş düşman tespitinin, "savaşın esas akım haline gelmesi" durumunda yapılabileceği görüşündedirler.

Merkez Komitesi 4.Toplantısı bu konuyu görüşmüş, ve bu konunun kadrolar ve üyeler içinde tartışmaya açılması kararını almıştır.

Tartışma sonuçlanana dek, parti konferansının aldığı karar uygulanacak, içinde bulunduğumuz dönemde, Amerikan emperyalizmi ve Rus sosyal emperyalizminin başırın baş düşmanı, esas asvaş kışkırtıcıları oldukları görüşleri savunulacaktır. Pratik uygulamada bu, emperyalist güçlerin geniş çapta teşhiri anlamına glemektedir.

Merkez Komitesi 4.Toplantısı, parti içinde tartışılan daha bir dizi konu hakkında da, tartışma açma kararı almıştır. Merkez Komitesi 4.Toplantısında kısa zamanda tartışılıp karara bağlanması istenen tartışma konuları şunlardır:

- *Dünya çapında baş düşman sorunu
- *Aydınlık'ın değerlendirilmesi sorunu
- *Demokratik merkeziyetçilik konusu
- *Bir üyenin konferans talebi

Bütün bu konularda, geniş bilgi kadrolara ve diğer üyelere verilmiş, Tartışma başlatılmış olacaktır. Tartışmanın sonuçları, Bölge Komiteleri tarafından oy olarak toplanacak, kaç kişinin hangi konuda hangi görüşlere sahip olduğu Merkez Komitesine bildirilecektir. Bu yolla denetleme imkanının geniş çapta kullanılabilmesi için, bütün üyelerin tartışmaya açılan konularda görüşlerini yazılı olarak ortaya koyması, tek doğru yoldur. Merkez Komitesi kendisine gelen yazılı sonuçlara göre, Partinin çoğunluğunun tartışma açılan konulardaki görüşlerini tespit edecek; ve çoğunluğun görüşü kongreye dek resmi siyaset olarak uygulamaya konulacaktır. Tartışma sonuçlanana dek tüm konularda, Merkez Komitesi'nin tespit ettiği siyaset savunulacaktır.

Partinin Durumu Üzerine Ek Açıklamalar:

KOMÜNİST-2'de (Partimizin Görevleri Bölümünde) 6 nokta halinde özetlenen durumumuz üzerine bazı ek bilgiler vermemiz gerekiyor.

Bunlardan birisi, bir alt bölgemizin yediği ağır darbeler, ve aynı bölgenin eski yöneticilerinin bugün Partiye karşı katındıkları tavidir. Söz konusu alt bölge, Parti 1.Konferansı'nın hemen akabinde hakim sınıflardan ağır bir darbe yeniş, bunu daha sonraki ufak darbeler izleyerek Parti üyelerinin çoğunluğu hakim sınıflarca engellenmişlerdir. İlk darbe, Merkez Komitesi ile alt bölgenin bağı kurulmadan önce gelmişti; bağı sıhhatli olarak yeniden kurulması ise belirli bir süre aldı. Bağ kurulduktan sonra da alt bölgedeki yoldaşların Parti içi çalışma üzerine bir dizi hatalı tutumlara girdikleri görüldü. Bu nedenlerle Merkez Komitesi bu alt bölgede toparlanma çalışmalarına pratik olarak önderlik edemedi.

Merkez Komitesi, bu alt bölgenin çalışma tarzı hakkında ilk verileri topladığı zaman, 1.Konferans öncesinde bu bölgede "sol" maceracı bir hat izlendiğini, örgütlenmenin ona göre yapıldığını, çalışmalarda salt askeri bakış açısının hakim hale geldiği görüldü. Keskin "sol" tavırlara uygun olarak örgütlenmede illegal çalışma ilkeleri kötü uygulanıyor, legal çalışma tümüyle gözardı ediliyor. İleri sempatizan seviyesindeki unsurlar "profesyonelliğe çekilmek" amacıyla evlerinden kaçırılıyordu.

Alt bölgenin böyle bir yanlış çizgiye girmesinin esas nedeni,.....'te yenilen ilk ağır darbeden sonra oradaki tabanı toparlayacak, yaraları saracak önderliğin "KK" hizibi tarafından yapılmaması; bu hizibin tasfiyesinden sonra ise ilk ayrılan bölgenin ve Örgütlenme Komitesi'nin önderlik görevini yeterince yerine getirmemesidir. Bu ilk ağır darbeden sonra bölgede sadece bir sempatizan birimi ayakta kalabilmişti. Bu birim kendi başına kendini geliştirerek, deneme-sınama metoduyla yolunu bulmaya çalıştı ve bölgede oldukça geniş bir Parti sempatizanları tabanı yarattı. Sıfırdan başlayarak hatalarına rağmen bölge Parti teşkilatını inşa etti. Bu gelişme o bölgede geçmişteki çalışmaların—esas olan—olumlu yönünü teşkil etmektedir.

Ancak bu gelişme, kendi başına olumlu birşey olmasına rağmen, önderliksizlik ve de bölgedeki yönetici kadroların sınıfsal kökenleri ve ideolojik-siyasi seviyelerinin düşüklüğü ilk öne pasifist bir tutuma sonra da sol oportünist bir uygulamaya yol açtı. Görüşümüze göre Parti 1.Konferansı'nın hemen ertesinde yenilen ağır darbeyi esas olarak bu hatalar hazırladı.

Merkez Komitesi, bu darbeden sonra alt bölgede tümüyle yeniden örgütlenem kararı aldı. Bunun nedeni, hem mevcut yapının oldukça işleyemez hale gelmiş olması, hem de mevcut örgütlenmenin ve üye değerlendirmelerinin sıhhati hakkında derin kuşuklara sahip olması idi. Bu amaçla darbenin dışında kalmış olan yoldaşlara durum belirtildi; ilişkilerin giderek devralınacağı bildirildi. Bu yönde çalışmalar sürdürülürken alt bölgedeki yönetici yoldaşların ve onların etkisiyle tabanın disiplini tanımama ve yeniden örgütlenmeyle sorumlu yoldaşla ilişkilerini kesme tavrına girdikleri öğrenildi.

Bu durum nasıl gelişti?

Alt bölgedeki yoldaşlar Parti içi mücadele konusunu hiç kavramamış durumdadırlar.

Bilgimize göre, Parti Konferansı öncesinde yapılan alt bölge Konferansı'nda bir çok siyasi mesele tartışılmış ve kararlar alınmış; Bölge Konferans tutanaklarından da anladığımıza göre, seçilen delege bu konferansı temsilen (belirli sayıda Parti üyesini değil!) Parti Konferansı'na katılmış; orada da Bölge Konferans sonuçlarına göre hareket etmiştir. (Bu anlayış daha sonra oradaki yönetici yoldaşlarla da yapılan konuşmalarda ortaya çıkmıştır.) Parti Konferansı'ndan sonra, ise bu yoldaşlar Merkez Komitesi'nin disiplinini ancak Konferans belgelerini inceledikten ve Bölge tabanında tartıştıktan sonra tanıyıp tanımayacaklarına karar vereceklerini belirtmişlerdir. Tanıma konusunda ölçüt olarak kullanacakları ise, Parti Konferans kararlarınının Bölge Konferans kararlarına uyup uymadığı olacaktır!

Bölgedeki yoldaşların bu tavrı; birincisi kendi bölgelerini ayrı bir örgütmüş gibi görmelerinin ve Parti Konferansı ile birçok ayrı örgüt biraraya gelip örgütsel birleşmeyi sağlıyormuş yolunda bir anlayışın ürünüdür. Bu anlayış son çözümlemede Partinin varlığını tanımamak veya Partiyi kendisinden ibaret görmektir. Bu anlayışların her ikisi de subjektivist anlayışlardır ve küçük-burjuvazide sınıfsal kökenini bulmaktadır. İkincisi, Parti Konferansı'nın ve onun geçtiği Merkez Komitesi'nin disiplinini şartlı tanıma tavrı, disiplini iradeci bir tarzda anlama, küçük burjuva parti içi anarşizmi savunmadır.

Bölgedeki yönetici kadrolarla yapılan görüşmelerde bu elştiriler götürülmüş, kendileri ikna edilmeye çalışılmıştır. O dönemde bu yoldaşlar ikna olduklarını belirtmişlerdir.

İkinci aşamada, Konferans bölgelerini inceleyen alt bölgedeki yoldaşlar, Konferans'ın revizyonist bir çizgiyi yansıttığında karar kılmışlar, tabanlarında da bu doğrultuda çalışma yürütmüşlerdir. Sorumlu yoldaşın kendileriyle yaptığı toplantıda ise, bu değerlendirmelerini temellendiremediler ve Konferans'ın ve Merkez Komitesi'nin revizyonist olmadığına ikna oldular. (ya da öyle göründüler ki, bugün bizce bu ihtimal daha doğrudur.) Aynı toplantıda yeni bir alt bölge konferansı düzenleme isteğinde olduklarını, bunun nedeninin ise Partinin içinde bulunduğu durumu topluca gözden geçirmek olduğunu getirdiler.

Bu talep doğru bulunmadı; çünkü hem bu yönetici kademe onaylanmış değildi ve şaibe altındaydı, hem de Parti Konferansı ile saptanan görüşlerin tartışılması ve onaylanması için bir alt bölge Konferansı'nın oluşturulması doğru yöntem değildi. (Böyle bir Alt Bölge Konferansı yapacaklarını o bölgeden ayrılmış bir ileri yoldaşa, organ dışı ilişki kurarak bildirdiler ve onu geri çağırdılar). Yine bu dönemde Alt Bölge teşkilatı Ümraniye olayları hakkında ve 1 Mayıs ile ilgili olarak Merkez Komitesi'nin bildirimlerini çoğaltıp dağıtma yerine kendi kaleme aldıkları ve Parti imzası attıkları (böyle bir yetkileri olmadığı halde) imzalı genelgeler yayınladılar.

Alt bölgedeki yoldaşların bu pratiği, objektif olarak hizipçi bir faaliyeti yansıtıyor; disiplini bir yandan tanıyıp diğer yandan bunun gerektirdiği görevleri yapmama, kendi başına hareket etme tavrının sürdüğünü gösteriyordu. Diğer yandan da bazı yoldaşların bilinçli bir hizip çalışmasına hazırlandıkları kuşkusunu uyandıran belirtiler ve belgeler vardı.

Bu elştirler ve kuşkular Alt Bölgedeki yoldaşlara tekrar iletildiği ve derinlemesine tartışıldı. Hizip illetinin nasıl geliştiği, Partimizin mücadele derslerinden de yararlanılarak kavratılmaya çalışıldı, uyarıldı. Parti içi ilkeli mücadelenin, yönetici kademelerin pratiğine bakmadan ve demokratik danışma sonucu alanına kararları derinlemesine incelemeyen bu görüşlerin ve onların uygulamakla yükümlü yönetici kademelerin revizyonist olduklarına karar verip derhal örgütsel ayrılığı gündeme getirmek olmadığı anlaşıldı. Ayrıca zaman içinde Merkez Komitesi'nin iflah olmazlığına kanaat getirselere bile, Parti içinde demokrasi yolları tıkanmaktıkça, Partide kalıp kendilerince burjuva olan yönetimin altemilmesi için mücadele etmelerinin tek Marksist-Leninist tavrı olduğu, önder yoldaşın mücadele derslerinden de yararlanılarak kavratılmaya çalışıldı. Parti içinde demokratik merkezîyetçilik ilkesi ve elştirî-özeleştirî silahı işlerliğini korudukça, değişik fikirlerin mücadelesinin Partiyi güçlendirecek bir araç olduğu belirtildi. Görünüşte yoldaşlar yine ikna oldular.

Bu kişilerin, yalnızca görünüşte ikna oldukları daha sonraki gelişmeler içinde ortaya çıktı. Bunlar bu görüşmeden sonra, Partiye karşı bayrak açmanın adımlarını attılar. Yönetici kademelerin bu olumsuz gelişmesine karşı, Alt Bölgede tabanda çalışan yoldaşlar Partiye sahip çıktılar. Yöneticilerin, hizipçi tavırlarına karşı mücadeleye atıldılar, ve kısa zamanda bir iki yer dışında hizipçileri etkisiz hale getirdiler. Tabandan partiye sahip çıkarak, hizipçileri etkisiz kılan yoldaşlar, daha sonra Merkez Komitesi ile ilişkiyi sağladılar. Bu yoldaşlar aracılığı ile, hizipçilerin, hizipçiliklerini gösteren daha bir dizi belge Merkez Komitesinin eline geçti.

Merkez Komitesi 4.Toplantısı, bu belgeleri ve gelişmeleri inceleyerek, hizipçilik yaptıkları açıkça sabit olan bağımsızlıklarını ilan eden iki unsuru partiden ihraç etme kararı aldı. Bu Alt bölgede yeni görevlendirmeler yaptı. Bu bölgedeki hizipçi faaliyet, böylece öncelikle Partiye sahip çıkan tabandaki yoldaşların bilinçli çabaları ile, Partiye fazla zarar vermeden esas olarak aşılış oldu. Şimdi görev, hizipçiliğin izlerini söküp atmaktır.

Partimizin durumu ile ilgili bir ikinci mesele ise, Parti Konferansı'nın hemen öncesinde bir Bölgemizde ortaya çıkmış olan Yeni Hizipçi Faaliyet'ti (YHF). KOMÜNİST Sayı:1'de bu hizip faaliyeti hakkında Parti 1.Konferansı'nda alınan karar ve Merkez Komitesi'nin bu karar doğrultusundaki girişimleri anlatılmıştı. Parti Konferansı'nın ve Merkez Komitesi'nin tavrı karşısında YHF, bu kararları tanımadığını, örgütsel ayrılığını bir kez daha ilan etti. 4 sayfalık bir açık mektup ile tutumlarını, Merkez Komitesi'nin ortaya çıktığı üst bölgedeki sorumlu yoldaşların yürüttükleri mücadele, diğer yandan YHF'nin içinde bulunduğu altbölgedeki yoldaşların ilkeli ve sorumlu tavırları ve YHF'ye karşı tavrı almaları YHF'nin tecrit olmasına yol açtı. YHF'nin diğer belgelerde yürütmeye çalıştığı hizip faaliyeti ise, yine yoldaşların partiyeye sahip çıkan ve Parti birliğini gözetken tutumları neticesinde boşa çıkarıldı. Bu gelişmelerin karşısında YHF'nin başını çekenlerden bir arkadaş, kendisi ile yapılan görüşmelerde niyeti ne olursa olsun objektif olarak hizipçilik yaptığına ikna oldu ve ilişkilerini dağıtıp onlara tekrar Partiye özeleştirileri ile birlikte geri alınmaları için başvurularını söyledi. Kendiksi de aynı yolu tuttu. Böylece bu hizip faaliyeti 1-2 iflah olmazın dışında tümüyle dağıldı.

Bu gelişme içinde Merkez Komitesi, YHF'i ideolojik ve siyasi olarak teşhir etmek, Partili yoldaşlara da hiziple mücadeleden elde edilen tecrübeleri ve dersleri özetleyerek kavratmak görevini yine zamanında yerine getiremedi. Merkez Komitesi Siyasi ürsö bu konuda daha baştan hizipler hakkında geniş bir yazı hazırladığı halde somut gelişmeler hakkında bilgi gelmemesinden ötürü yazıyı tamamlayıp yayımlayamadı.(Yoldaşlar, merkezileşmiş Parti çalışmasında rapor sisteminin ne derece hayati bir öneme sahip olduğu bir kez daha burada görülüyor. Yukarıdada belirttiğimiz gibi, en üst yönetici organ lik iki ay içinde somut gelişmeler hakkında bütün uğraşlarına rağmen tam bir bilgiye sahip olamıyordu. Rapor meselesine tekrar döneceğiz.) Söz konusu yazı, ancak YHF kendisini dağıtma kararı aldığı günlerde tamamlandı. Hizipler hakkındaki bu broşür, basım olanaklarımızın aksaması ve konu aciliyetini kaybettiği (diğer yayınlanacak meselelere göre) gerekçeleriyle ertelenerek ancak yakın bir zamanda Partili yoldaşlara

sunulabildi. Fakat konu bugün tekrar aciliyet kazanmaktadır. En azından bir bölgede hizip faaliyeti kuşkuşu vardır ve Konferans kararlarına katılmayın bazı yoldaşların Parti için mücadelede yeterli bilgilere sahip olmamaları nedeniyle hiziplere yararlı ortam sağlayacak davranışlara girmeleri muhtemeldir (bu noktayı ileride tekrar ele alacağız).

Partimizin durumu ile ilgili bir üçüncü mesele, birbaşka alt bölgede ortaya çıkan olumsuz bazı gelişmelerdir. Bu Alt bölgede, bir yoldaş, parti Merkez Komitesi Siyasi Bürosu'nun yanlış bulduğu bir kararına (Demokratik-Merkeziyetçilik ile ilgili) uymayacağını açıkça ilan ettiği halde, hakkında hiç bir idari tedbir alınmamıştır. Alt birimlerden gelen yazılar; iki-üç ay 'unutulmuş'; Merkez Komitesi'nin kararları alt birimlere eksik olarak, ve yorumlanarak aktarılmıştır. Bazı bildirimler basılmamıştır. Bu ve bunun gibi olumsuzluklardan Merkez Komitesi sorumlu gösterilmeye çalışılmıştır. Alt bölgede Merkez Komitesi'ne karşı güvensizlik tohumları ekilmiş ve yeşermeye yüz tutmuştur. Bu alt bölgedeki duruma bir çözüm getirmek, olumsuzlukların nedenlerini ve sorumlularını ortaya çıkarmak için düzenlenmek istenen bir toplantı da, yapılan hatalar ve engellemeler sonucu, amacına ulaşmamıştır. Bu alt bölgedeki kadro olarak çalışan yoldaşların katıldığı bir toplantı düzenleme yönünde karar almıştır.

Ayrıca bu alt bölgede bir yoldaş, Parti Merkez Komitesi'nden, bir parti konferansı düzenlenmesini talep etmiş, bu talebinin üyelere dağıtılarak danışılmasını, gerekli çoğunluk sağlanırsa konferans toplanmasını istemiştir. Merkez Komitesi bugünkü dönemde bir konferans toplanması isteğini doğru görememektedir. Önümüzde yoğun bir kongre hazırlığı dönemi vardır. Bu dönem oldukça kısa bir dönemdir. Bu dönem içinde tartışıp sonuçlandırmamız gerekli bir dizi siyasi sorun çözüm beklemektedir. Bir sürü örgütsel inşa sorunu çözüm beklemektedir. Merkez Komitesi, kongreye kadar kendi içinde işlerliği sağlanmış bir örgütlenmeyi gerçekleştirmek amacındadır. Kongreden önce yapılacak bir konferans, kongre hazırlıkların; örgütsel inşayı engelleyici bir rol oynayacaktır. Merkez Komitesi bu sebeplerle bu konferans çağrısını doğru bulmamaktadır. Buna rağmen bu konferans çağrısı, ve Merkez Komitesi'nin bu konudaki görüşleri, tüm üyelere ulaştırılacak; ve üyelerin bu konudaki görüşleri tespit edilecektir. Gerekli çoğunluk sağlandığı takdirde (üyelerin 1/3 ü) Konferans yapılacaktır. Yoldaşlar konferans çağrısını ve Merkez Komitesi'nin görüşlerini dikkatlice incelemeli, görüşlerini, örgüt kademeleri üzerinden Merkez Komitesi'ne ulaştırmalıdır. Bu konuda da üyelerin görüşlerinin yazılı olarak belgelendirilmesi en doğru yoldur.

Partimizin durumu ile ilgili bir 4'üncü mesele ise, Partimize dıştan yönelen saldırılardır. Kompador burjuvazi ve Toprak ağalarının devleti, üzerimizdeki baskıyı her landa yoğunlaştırmıştır. Bu, sınıf mücadelesinin doğal bir sonucudur; biz toparlanıp işçi sınıfımıza ve her millettten halkımıza demokratik Hakk Devrimi'nde önderlik görevinde ileriye doğru adım attıkça üzerimizdeki baskı da artacaktır. Halkımızın kitle mücadelesi karşısında, bunun neticesinde hakim sınıf kliklerinin kendi iç çelişmelerinin keskinleşmesinden doğan parçalanmışlıkları sonucunda devlet gücünün yeterli işleyememesine, veya tam tersine hakim sınıfların geçici istirar sağlayarak, açık faşizm uygulayarak devlet gücünü pekiştirmesine bağlı olarak bu baskı şu veya bu derecede yoğunlaşacak veya geri çekilecektir. Görüşümüzce önümüzdeki dönem, CHP hükümetinin siyasi tekeline geliştirerek açık faşizme doğru yol alacağı bir dönemdir. Bu ortamda halkımızın mücadelesi keskinleşecek, Partimizin bu mücadeledeki rolü artacak, ve tabii ki bize yönelen baskılar da artacaktır. Biz bu baskılar karşısında doğru bir yol izleyebilmeliyiz. Ne devrimci dalganın kabarmasına bakarak kendi gücümüzü aşan taktiklere, "sol" hatalara düşmeliyiz; ne de baskılar karşısında kabuğumuza çekilip pasifizeye düşmeliyiz. Halkımızın yükselen devrimci mücadelesinde bizden beklediği önderliği Marksist-Leninist taktikleri izleyerek gerçekleştirmeye çalışmalıyız.

Dıştan bize yönelen saldırılar sadece faşist diktatörlükten değil, hakim sınıfların sözcülüğünü eden, ya da objektif olarak ona hizmet derekesine düşen siyasi akımlardan gelmektedir. Bu saldırıların içinde ezilikle öne çıkan iki siyasi akım aydınlık modern-revizyonizmi ve Proleter Birlik oportünizmidir.

PDA Partimizin belgelerinde milli bu*rjuvazinin siyasi akımı olarak değerlendiriliyor ve revizyonist olarak niteleniyor. Parti Merkez Komitesi 1.Toplantısında bu değerlendirme tekrar gündeme geldi. Bazı yoldaşlarımız Aydınlık'ın sınıfsal muhtevasının değiştiğini, artık hakim sınıfların bir siyasi akımı haline gelerek karşı devrim cephesinde yerini aldığını belirttiler. Parti Merkez Komitesi 1.Toplantısında konu üzerinden yeterli araştırma olmadığından bir sonuca bağlanmadı ve konu araştırılarak Merkez Komitesi tarafından sonuca bağlanmasına, bu süre içinde de eski değerlendirmemizin savunulmasına karar verildi. Bu karar Partili yoldaşlara duyuruldu. Fakat aynı toplantıda bu siyasi akımın yöneticiler olan D.Perincek ve H.Berktaş'ın karşı-devrimci olduğunda görüş birliği belirlenmişti.

Merkez Komitesi 1.Toplantısından sonra hızla gelişen olaylar içinde (Ümraniye ve bir halk düşmanın imhası) Aydınlık, Partimize ve Ordumuza cepheden saldırıya geçti. Tam bir hakim sınıf ajanı ağzıyla yoldaşlarımızı ihbar ve Partimizi, akıl almaz iftira ve yalanlarla tecrit kampanyasına yöneldi. Bu kampanya hakim sınıfların genel anti-propagandasıyla birleşti; onunla özde ne de biçimde hiçbir farkı olmayan bir tarzda yürütüldü. Bu anti-propagandaların kuyruğuna oportünist siyasetlerin sözde eliştirilse

saldırıları da katıldı. Partimiz devrimci çevrelerde ve halk içinde tecrit olma durumuyla karşı karşıya kaldı. Hatta bazı yoldaşlarımız bile bu anti-propaganda karşısında etkilendiler, cereyana göğüs geremediler.

Bu ortamda Merkez Komitesi Siyasi Bürosu, bu saldırıları göğüslemek için derhal harekete geçti. Bu saldırılar yine Parti içi işleyişin henüz rayına oturtulmadığı, rapor sisteminin hiç işlemediği dönemde geldi. Merkez Komitesi Siyasi Bürosu, eldeki kesin olmayan bilgilerle hakim sınıfların ve artık bunların safında yer almış olan Aydınlik'ın bu saldırıları karşısında tavrı aldı. Bu tavrıda üç hatalı nokta ortaya çıktı. Şimdi kısaca bunlar üzerinde duralım.

Birincisi, Ümraniye olaylarının kesin portresinin ne olduğu bilinmediği, sadece Parti ve Ordu üyelerinin olaylarla hiçbir ilişkisi olmadığı öğrenildiği için, 'Gerçek halk düşmanlarını tanıyalım' adlı bildiriye, olayın gelişmesi hakkında hiçbir bilgi verilmeden, üyelerimizin bu olayla hiçbir ilişkisi olmadığı belirtildi ama sempatanlarımızın karışmış olabileceğine açık kapı bırakan bir ifade kullanıldı. Sempatanlar konusundaki bu muğlak ifade oportünist çevrelerde mal bulmuş mağribi gibi kullanıldı.

Olayın gerçek gelişmesi kısaca şöyledir: 1 Mayıs mahallesine gecekondular yapıma bahanesiyle gelip giden 5 kişi olay gecesi yine geliyorlar ve kahvede toplandıklarından kahve tenhadır. Kahvede bulunanları tahrik etmeye ve olay çıkartmaya çalışıyorlar. Orada bulunan sempatanlarımız bu 5 kişiyi silahla esir alıyor. Üzerleri oradakiler tarafından arandığında 5 tabanca, bir boğma teli ve bir satır çıkıyor. Sempatanlar bu 5 kişiyi diğer kahveye götürüyorlar. Orada bu beş kişi teşhir ediliyor. Halk ve devrimciler bu faşistleri dövüyorlar. Partili yoldaşlarımız, muhtemel bir linci önüyorlar ve bunları salıveriyorlar. Ancak, mahalle sınırından çıkıp çıkmadıklarını kontrol için halktan diğer bir siyastten ve bizim sempatanlarımızdan oluşan bir grup kendiliklerinden peşlerine takılıyorlar. Taşocakları civarına geldiklerinde, faşistleri tekrar durduruyorlar. Kendi insiyatifleri ile yargılamak istiyorlar. Sempatanlarımızdan biri bunun doğru olmayacağını söyleyerek Partili yoldaşlara danışmak için geri dönüyor. Ancak vakit geç olduğu için kimseyi bulamıyor. Bu durum karşısında söz konusu halktan kişiler olan bu grup 5 faşisti kendi aralarında yargılıyor; çoğunlukla imha kararı alıyor ve bunu yerine getiriyorlar.

Merkez Komitesi Siyasi Bürosu'nun bildiri yayımlanmadan önce olayın yer aldığı bölge yönetici kademesi biri olaydan iki gün sonra olmak üzere bu konuda iki bildiri yayınladı. Birinci bildiriye, Bölge Komitesi de olayın nasıl geliştiğini bilmediği için muğlak bir tavrı takınıyor, ne sahip çıkıyor ne reddediyor, sadece faşistlerin imhası konusunda genel tavrımızı belirtiyordu. Bu bildiri de Aydınlik ve oportünistler tarafından malzeme olarak kullanıldı ve yoldaşlarımızın kafasını karıştırdı.

İkinci bir nokta, Merkez Komitesi Siyasi Bürosu'nun bu olaylarda hakim sınıfların anti-propagandasına ve oportünistlerin karalamalarına karşı koymak için bir bildiri ile partimizin bu tür eylemler konusundaki genel tavrını halka açıklamalı ve 1 Mayıs olayını da somut olarak bu çerçevede değerlendirmeliydi. Özellikle hakim sınıfların ve tüm oportünistlerin "5 işçi" imha edildi; "katliam" vs. demogojilerine karşı çıkmalı; öldürülenlerin faşist olduğu ortaya konmalı; kendiliğinden gelişen, halkın faşizme duyduğu nefretin bir ifadesi olduğu açıklanmalı idi. Merkez Komitesi Siyasi Bürosu bunu yapmamakla ahatalı davrandı.

Üçüncü nokta ise, Merkez Komitesi Siyasi Bürosu'nun Aydınlik karşısında takındığı tavrı ile ilgilidir. Partimize yönelen yoğun saldırılar karşısında Merkez Komitesi Siyasi Bürosu, "Gerçek hak düşmanları..." adlı bildiriye Doğu Perinçek ve H.Berktaş'ı net bir şekilde karşı-devrimci olarak niteledi. Sınıfsal muhtevasından söz edilmemekle birlikte, artık milli burjuvazinin temsilcisi olmadığı sonucu bildiriden çıkıyordu. Bildiriye gerçek halk düşmanının "Aydınlik" çizgisi olduğu belirtiliyor, yoldaşlarımıza, yurtsever demokratlara ve devrimcilere şu çağrı yapılıyordu:

- *"Aydınlik" okumama kampanyasına katılalım!
- *Karşı-devrimci çizgi ve ihbarcılığını açığa çıkaralım
- *"Aydınlik"ın bu tutumuna karşı kararlı bir tavrı alalım!
- *"Aydınlik"ın gerçek yüzünü göremeyenleri kazanmaya çalışalım!
- *Hızla sosyal-faşist olma yolunda ilerleyen D.Perinçek ve birkaç uşağını tecrit edelim!

Aydınlik hakkında Merkez Komitesi bugün bu görüşü kabul etmesine rağmen bunun hatalı bir davranış olduğunu da ortaya koydu. Diğer üye yoldaşlardan da bu doğrultuda eleştiriler geldi. Gerçekten de Partinin resmi siyasetini bir bildiri ile değiştirme tavrı hatalı bir tutumdur. Merkez Komitesi Siyasi Bürosu o bildiriye genel bir tavrı koymalı, yaptığı araştırmayı tabanca da tartışarak sonuçlandırmalı, bu konuda Parti özeleştirisi ile birlikte yeni değerlendirmeyi yayınlamalıydı. Bu en doğru tutum olurdu. En azından o bildiri ile birlikte Partinin özeleştirisini de yayınlamalıydı. Merkez Komitesi Siyasi Bürosu aceleci bir tavrı doğru yolu seçmek yerine kısa ama hatalı yolu seçti. Biz bugün bu olayı değerlendirdiğimizde bunun kaynağının şunlar olduğunu saptıyoruz.

Birincisi, Marksizm-Leninizm konusunda ideolojik yönden yetersiz, siyasi bakımdan geri olmamız. Biz eğer yeterli bir Marksist-Leninist uyanıklık ve bilgiye sahip olsaydık karşı-devrimci “üç dünya teorisi” hakkında görüşlerimiz ortada iken onun ülkemiz içerisinde açık ve sistemli savunucusu olan Aydınlık hakkında iyi niyete kapılmaz, onun bugün geldiği noktada değişen niteliğini ta baştan görebilirdik. İkincisi, Partimize yönelen saldırılar karşısında aceleciliğe ve duygusallığa kapılmamız, meseleleri soğukkanlı bir tazda ele alıp mücadeleyi uzun süreli bir perspektif içinde göremememiz. Bunun sınıfsal kaynağı küçük-burjuvazi, ideolojik kökeni ise subjektivizmdir.

Böylesi bir hataya sebep olan diğer faktörler Aydınlık’ın çok kısa bir sürede bu çizgiyi sistemleştirip hakim sınıfların yanında yerini almış olması ve onun tabanındaki unsurların ya demokrat nitelikte, yada niyet olarak devrimi benimsemiş unsurlar olmalarıdır.

Meseleye, ideolojik-siyasi çizgiyi bir yana atıp, bu çizginin yönlendirdiği üyelerinin iyiniyetine ve arzusuna göre değerlendirme yapmak küçük-burjuva iyi niyeti, idealizmdir. Marksist-Leninistler meselenin candamarı olarak siyasi çizgiyi ele almalı, onun kesimin sözcülüğünü yaptığını ortaya koymalıdır. Tabanındaki unsurların subjektif durumu sadece mücadele yöntemlerinde değişikliğe yol açır. Yoksa değerlendirme tabanın turumuna bakılarak yapılamaz. Oysa biz meseleyi yanlış bir temelde ele aldık, dolayısıyla bu hızlı gelişmenin değerlendirmesini yapamadık. Bu yanlış değerlendirme halk düşmanı olmak meselesini kalıplara koyuyor; önce ülkemizde modern-revizyonizm vardı sonra Rus sosyal emperyalizmi ortaya çıkınca bunlarda Rus sosyal emperyalizminin uşağı sosyal-faşist olmak durumuna geldiler, gerçeğini mutlaklaştırıp Aydınlık ile ÇKP arasındaki ilişkiye uygulamaya çalışıyorduk.

Bugün Aydınlık çizgisini karşı-devrimci olarak niteliyoruz. “üç dünya” modern revizyonizminde netleşen ideolojik-siyasi görüşleriyle Aydınlık, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının temsilciliğini adım adım üstlendi. Bu geçiş, ÇKP yönetiminin burjuvazinin eline geçmesiyle birlikte son derece hızlandı ve su yüzüne çıktı. Bu olgu, dünyada “üç dünya” modern-revizyonizminin bilinçli savunucuları ve uygulayıcılarının tümü için geçerli hale gelmiştir ve onun bir parçasıdır. Bugün için esas olarak Batı Avrupadaki emperyalistlerin ülke içindeki uşaklarının siyasi temsilciliğini üstlenen Aydınlık’ın, ÇHC’nde yeni bürokrat burjuvazinin sosyalizmden geriye dönüşü başarıp Çin’i sosyal emperyalist bir ülke haline sokması durumunda, onun uşaklığını üstleneceği düşünülebilir.

Merkez Komitesi Siyasi Bürosu yaptığı bu hatanın bilincine varmıştır ve bundan sonra bu gibi meselelerde kollektif Parti çalışmasının ve komünist ciddiyetin gereklerini yerine getirmek için azimle çalışacaktır.

Merkez Komitesi Aydınlık ile ilgili olarak alınan boykot kararı üzerine de görüşmüş, boykot kararının da içinde bulunduğumuz somut durumda yanlış bir karar olduğu sonucuna varmıştır. “Aydınlık”ın boykot edilmesi kararı, bilindiği gibi Aydınlık’ın karşı-devrimci olduğu tespiti yapılan bildiride açıklanmıştır. Hem halka hem üyelere aynı anda duyurulması açısından yanlış olan bu karar, işleyiş açısından yanlış olması yanında, içinde bulunduğumuz somut durumda uygulanması imkansız olan bir karar olarak da yanlıştı.

Aydınlık boykotu kararı yanlıştı? Çünkü, Aydınlık halk safları içinde görülen bir akımdı, ve daha önce halk içinde tecrit edilmemiş, gerçek yüzü ortaya konmamıştı. Bunun bir tek olaya dayanarak çıkarılan bir tek bildiri ile yapılması imkansızdı. Bu yüzden de, aydınlık’ı boykot çağrısı havada kaldı. Bazı yerlerde ise, içinde bulunduğumuz dönemde doğru olmayan eylem biçimleri şeklinde (gazeteler el koyma) vs. uygulandı. Bu gibi eylemler, halk içinde önceden yapılan çalışma ile iyice tecrit edilmiş, herhangi bir yayın organına karşı yapılabilir. Bu eylemler o zaman halk yığınlarının aktif olarak sürdürdükleri bir boykotun parçaları haline gelir. Bizim yaptığımız boykot eyleminde ise, daha önce yeterli bir tecrit çalışması yürütülmemiş olduğu için, bu gibi eylemler, eyilim olarak halkın boykotunun yerine konmaya çalışıldı. Bu yanlışlar, Merkez Komitesi Siyasi Bürosu’nun durumu enine boyuna düşünmeden duygusal olarak aldığı boykot kararı sonucu ortaya çıktı. Sorumlusu esas olarak Merkez Komitesi Siyasi Bürosu’dur. Merkez Komitesi bu hatanın bilincindedir. Hatanın kaynaklandığı yer küçük burjuva aceleciliği ve duygusallığı, ideolojik temeli subjektifizmdir. Merkez Komitesi Siyasi Bürosu bu ve bunun gibi hataları aşmaya karardır. Burada yoldaşların eleştirisi tayin edici önemdedir. Bütün yoldaşlar, bunun bilincinde davranmalı, alınan kararları pratiğe geçirilmesinde karşılaşılan zorlukları en kısa zamanda Merkez Komitesi’ne ulaştırmalıdır.

Aydınlık karşı-devrimci ve yurtsever siyasetlerin Partimize karşı tavırları, oportünizmin tabiatına uygun olarak duruma göre değişmektedir. Fakat bunlardan Proleter Birlik hizbinin Partimize olan kini ve saldırganlığı hergün büyüyor. Yoldaşlar, Partimizi tasfiyeye kalkışan ve bu nedenle de atılan bu devrim dönemlerinin son günlerdeki bizi hedefleyen saldırıları ve alalace büyük bir sahtekarlıkla TKP/ML’ye sahip çıkmaya kalkışmaları, onların kendi tabanlarından ve devrimci çevrelerden tecrit olmaya başlamalarının ürünüdür.

Onların küfürleri ve ultra-sol çılgınlıkları, yakında bedenlerinin tümünü yutacak olan oportünizm batağındaki son çırpınışlardır. PB hizibinin çırpınışları, bugün bu hizibin kesinlikle ikiye bölünmesi aşamasına varmıştır. Bu hizibin bir bölümü, bugün “karlardan fazla kralcı” kesilip, hizibin diğer bölümünü “tasfiyecilik”le suçlamakta, “HK ile Parti kurmak istemek”le suçlamakta, “Proletarya Partisi kurulacaktır” çılgınlıkları atmaktadır. İ.Kaypakkaya yoldaşı, hizibin diğer bölümüne karşı sözde savunmaktadırlar. Onların bu bölünmeleri de kokuşmuşluğun bir ifadesidir. Bölünmeden sonraki sol gevezelikde, Marksist-Leninist’lerin mücadelesi, bu çizginin yüzünün teşhiri ile çökecektir.

Eski “PDB” (Proleter Devrimcilerin Birliği) bloku, bugün teorik kokuşmuşluklarının ve tükenmişliklerinin sonucu tabanlarındaki dürüst devrimcileri artık uyutamaz hale gelmektedirler. Diğer yandan Parti Konferansı ile sağlanan başarı ve yoldaşlarımızın sınıf mücadelesinin çeşitli alanlardaki ilkeli tutumları karşısında bu siyasetlerin tabanında Marksist-Leninist çizgiye ve giderek Partimize bir yönelme başlamıştır. Teşkilatımız kendini hatalarından arındırıp güçlendikçe bu yönelme pratiğe dönüşecektir ve bugünden de dönüşmeye başlamıştır. Bu durum karşısında, parti işçi ve üyelerinin, bize yönelecek unsurların seferber edilebileceği Parti denetimindeki teşkilatların inşasına vargüçleriyle hız vermeleri; böyle unsurların Marksist-Leninist yolu bulabilmelerinde onlara şimdiden yardımcı olmaları gerekmektedir.

Bu konuda dikkat çekilmesi gereken nokta şudur: Oportünist teşkilatlardan, Partimize yönelim olması, oportünist teşkilatlarda çalışmış olan devrimcilerin partimize katılmak istemeleri olumludur. Ama bu olumlu yanı abartıp, Parti kapılarını bu arkadaşlara ardına dek açmak doğru değildir. Bu arkadaşların bir süre oportünist teşkilatlar içinde çalıştıkları, oportünist teşkilatların çeşitli hastalıklarının izlerini taşıyabilecekleri, bunları beraberlerinde getirebilecekleri hiç unutulmamalıdır. Bu arkadaşlar, sempatanın komitelerde örgütlenmeli, pratik içinde denenmeli, sınanmalı; hata ve zaafı pratik içinde eğitimle atılmalıdır. Katılmak isteyenlerin özeleştirileri dikkatle incelenmeli, hataları kavrılmaya çalışılmalıdır. Oportünist teşkilatların üst kademelerinden gelen arkadaşlar yaptıkları özeleştirileri tutarlı görülürse, üye adaylığına da alınabilir. Bu her somut durumda ayrıca değerlendirilmelidir.

‘Gelsin de, nasıl gelirse gelsin’ şeklinde bir anlayışın gelişmesi en başından engellenmeye çalışılmalıdır.

Bu konuyla ilgili diğer bir husus da, Merkez Komitesi Siyasi Bürosu’nun halk saflarındaki siyasetlerle bugüne dek mahalli ve bölgesel seviyelerde sürmüş olan ilişkileri ve eylem birliklerini merkezileştirme çalışmasıdır. Bu çalışmada temel perspektifimizi ortaya koyan bir yazı hazırlanmış (Bkz. KOMÜNİST-2, “TKP/ML’in Eylem Birliği üzerine Görüşleri”) ve çeşitli siyasi gruplarla ilişki aranmıştır. Ancak henüz somut bir ürün elde edilememiştir.

Yoldaşlar, Partimizin durumu ile ilgili söyleyeceklerimizi bitirmeden önce bir noktayı tekrar açıklamak istiyoruz. Merkez Komitesi ilk toplantısında Parti Konferansı’nın aldığı karara ve kendisine verdiği yetkiye dayanarak tüm Parti üyeliklerini yeniden gözden geçirme ve bununla paralel olarak, merkezi yapıyı oluşturmak ve örgütlenmemizdeki en bariz aksaklıklarını gidermek için yeniden örgütlenme kararı olmuştu. Bu, uzun süredir merkezlessiz çalışan Partimizin işleyişine bir çeki-düzen verilmesi için zorunlu olan bir işti. Bu nedenle derhal Parti 1.Konferansı’nda temsil edilen Parti üyelerinden özeleştirileri ve haklarında alttan-üstten rapor istendi. Yeniden örgütlenmenin, en üst organın Parti üyeliklerinin değerlendirilmesi ile birlikte yukarıdan aşağıya doğru yürütülmesi kararlaştırıldı. Yeniden örgütlenmede; a) Partinin ağırlığının şehirlerden kırlara kaydırılması, b) Merkezi işlerliği sağlayacak bir dizi özel görev hücrelerinin örgütlenmesi, c) Legal çalışmanın çekirdeklerinin oluşturulması, d) TİKKO’nun örgütsel olarak ayrı inşası, hareket noktalarının teşkil ediyordu. Bu yol tek doğru yol idi. Ancak bu noktada Merkez Komitesi, tecrübesizliğinden ve Mükemmeliyetçiliğe düşmesinden kaynaklanan bir hata yaptı. Yeni yönetici ve diğer organları oluşturma işini, tüm Parti üyelik belgeleri toplanıp değerlendirilinceye kadar ele almama eğilimi geliştirdi. Bu arada da mevcut organlar henüz onaylanmadıkları ve/veya yeniden teşkilatlanmadıkları için elleri kolları bağlı kalmışlar, birçok örgütsel sorun karşısında insiyatif kullanamaz hale gelmişlerdi. İzlenecek doğru yöntem, yeniden örgütlenmede mükemmeliyetçi devranmamak, mevcut bilgilere göre organları oluşturmak, gerekli dökümanlar tamamlanınca da bu organlardaki yoldaşların Parti üyeliklerini onaylamaktır.

Henüz onay almamış organların ve yoldaşlarımızın bazıları, bu durum karşısında başlangıçta bürükratik bir tavır gösterdiler. Yeniden örgütlenme başarılıncaya dek hiçbir örgütlenme yapmama, insiyatifli ve yaratıcı davranmama, genel bir bekleme havasına girme hatasına düştüler. Bu durum karşılıklı diyaloglar ile giderilmeye çalışıldı.

Merkez Komitesi’nin bu hastasına bazı yoldaşların disiplin, insiyatif, çifte yönlü rapor gibi konuları yetersiz kavramaları, bazı arkadaşların ise mücadelenin zorluğunu göğüsleyememe ve geri çekilme tavrı da eklenince, Merkez Komitesi’nin göreve başladığı ilk aylarda önemli aksaklıklar ortaya çıktı. Merkez Komitesi bu hatasını kavrayarak düzeltti; örgütlenmede somut adımlar atıldı. Fakat bugün yeniden

örgütlenme ve merkezi işlerlik yeterince sağlanamamış, denetim ve kollektif karar alma mekanizmaları yeterince kurulabilmiş değildir.

Yoldaşlar, içinde bulunulan dönem, örgütümüzün her alanda birden niteliksel bir sıçrama aşamasına girdiği bir dönemdir. Bir yandan çok başlı bölgesel yapıdan merkezi bir yapıya geçmeye çalışıyoruz; diğer yandan, uzun yıllar geliştirilmemiş siyasetimizi derinleştirme ve doğru taktiklerimizi inşa etmek şeklinde yoğun ir ideolojik-siyasi Kongre öncesi hazırlık dönemi içinde bulunuyoruz. Bu dönem, basit bir niceliksel değişiklikler dönemi değildir. Partimizin heralanda daha yetkin daha çelikleşmiş bir düzeye geçiş dönemidir. Böyle dönemler, kaçınılmaz olarak Parti içinde çeşitli aksaklıklar, organsal boşluklar, canlı bir siyasi tartışma ortamının sonucu siyasi çatışmalar doğuracaktır. Mesele, bu dönüşümü disiplinli ve ilkeli tarzda tamamlayabilmektir. Şüphesiz bunda belirleyici faktör Merkez Kamitesi'nin önderliğidir. Merkez Komitesi, marksist-Leninist bir önderlik yürütemezse bu dönüşüm kısır kalır, hatta dağılmalara yol açabilir. Merkez Komitesi bunun bilincindedir. Diğer yandan Merkez Komitesi'nin ve yoldaşların yapacakları hatalar bu dönüşümü geciktirecek, aksaklıkları nicel olarak artıracak etkenlerdir. Merkez komitesi'nin önderliği sadece Partiyi merkezi yapıya kavuşturmak, yeterli bir kongre hazırlığı yapmak, ve sınıf mücadelesinde Partiyi yönlendirmek ile sınırlı değildir, bunu en kısa zamanda ve en iyi biçimde yapabilmek becerisini de göstermelidir. Bu noktada Partili yoldaşların göstereceği uyanıklık, Parti çıkarına bağlılık ve yönetime katkı da tayin edici olacaktır.

Bu bir süreç işidir. Yeniden örgütlenmenin, zaman almasının yanısıra, sınıf mücadelesinin önümüze koyduğu sorunlar, merkezi görevlerin yüklülüğü, burjuva önderlikten ve onu takip eden bölgesel temeldeki çalışmadan doğan (örgütlenmede ve tek tek yoldaşlarda görülen) zaafılar bu görevi zorlaştırmaktadır.

Özetlenen bu durum yoldaşların çeşitli tek tek olaylarda gördükleri aksaklıkların temelini oluşturmaktadır.

Yoldaşlarımız Partimizin içinde bulunduğu bu durumu iyice kavramalı; geçmişte gelişmiş olan "merkez kurulunca herşey bir anda düzelecek" şeklindeki anti-materyalist anti-diyalektik düşüncüyü tamamiyle terketmeli, içinde bulunduğumuz bu durum karşısında yeise ve yılgınlığa kapılmamalı; tam tersine komünist yaratıcılığını, azmini ve fedakarlığını yükseltmeli, düzenli ve yapıcı eleştirilerle Partimizin her alandaki inşasında ilk ve bir anlamda da en zor olan bu dönemi kollektif olarak tamamlama işine dört elle sarılmalıdırlar.

PARTİ İÇİNDEKİ YANLIŞ ANLAYIŞLARI VE HATALI EĞİLİMLERİ DÜZELTELİM!

Yoldaşlar, bugün Partimizin içinde çeşitli hastalıklar, hatalı anlayışlar ve eğilimler mevcuttur. Bunlar bize geçmişin mirasıdır. Bu illetleri bir günde üzerimizden silkip atamayacağımız açıktır. Ama onların üstesinden gelmek için sabırlı ve eleştiri-özeleştiriye dayanan bir mücadeleyi her an yürütmemiz şarttır. Şimdi en önemli gördüğümüz hususları teker teker ele alalım.

Subjektivizmi Altedelim!

Parti Konferansı'nın yaptığı Özeleştiri'de geçmişte yaptığımız hataların başlıca ideolojik kaynağının subjektivizm olduğu doğru olarak tespit ediliyor. Şurası bilinen bir gerçektir ki, yapılan hataların özeleştiri o hataların düzeltilmesindeki ilk adımdır. Özeleştiri'de tespit edilen hataların üzerine cesaretle gidilmedikçe, ideolojik siyasi kaynakları kurutulmadıkça özeleştiri giderek bir günah çıkartma derekesine düşer. Bu ise küçük burjuvaziye mahsus bir tutumdur.

Bugün Partimiz içinde en başta gelen tehlike hala subjektivizmdir. Bildiğimiz giib subjektivizm, gerçek dünyayı isteklerimize uydurmaya kalkışmak, izleyeceğimiz yolu maddenin mevcut durumuna göre değilde, gerçekleşmesini istediğimiz düşüncelerimize göre saptamaktır. Bu illet komünistleri her zaman yenilgiye götürmüştür ve kararlıkla mücadele edilmedikçe de götürecektir.

Subjektivizm bugün Partimiz içinde esas olarak "sol" eğilim biçiminde yansıyor. "Sol" eğilim, birbiriyle sınımsız ilişik olan iki taktik alanda kendini gösteriyor.

Bunlardan birincisi, halk savaşının önümüzdeki döneminin ne olduğu ve bu dönemin merkezi görevlerinin neler olduğu konusunda görülen "sol" düşüncelerdir.

Bazı yoldaşlara göre, silahlı mücadelenin kırık bölgelerde ilk biçimi olan seyyar gerilla birimlerinin silahlı mücadelesinin derhal başlatılmasının objektif şartları ardır; bunun yanısıra da bu mücadeleyi derhal başlatacak subjektif gücümüz mevcuttur. Yoldaşlar genellikle subjektif güçten ideolojik olarak sağlam, siyasi bakımdan asgari ölçüde yetkinleşmiş, askeri bakımdan tecrübeli kadroların var olduğunu anlıyorlar.

Böyle bir anlayış, uygulandığı taktirde Partimizi yeni yenilgilere götürecektir, tamamıyla hatalı bir anlayıştır. Bu neden böyledir?

Silahlı mücadelenin ilk aşamasındaki biçimi olan sürekliliği sağlanmış gerilla faaliyetleir yürütmenin objektif şartları ülkemizde mevcuttur. Bunlar sağlam kitle temelini mevcut, toprak çelişmesinin keskin, kendi kendine beslenme kaynaklarının yeterli olduğu kırlık alanların varlığı ve bunlarda askeri harekete elverişli arazinin bulunması. Bu objektif şartlar Türkiye'nin birçok bölgelerinde sosyo-ekonomik yapının doğal sonucu olarak mevcuttur.

Bu şartların gerilla eylemlerini başlatmak için gerekli ön şartlar olduğu, ancak yeterli olmadığı tümümüzün bildiği bir gerçektir. İkinci aradığımız şart, subjektif gücümüzün buna yeterli olup olmadığıdır. Ancak her iki şart da mevcutsa sürekliliği sağlanmış gerilla faaliyetinin gerekli ve yeterli koşulları sağlanmıştır diyoruz. Yoldaşların yanıldıkları nokta, işte bu yeterli şartın, yani kendi durumumuzun değerlendirilmesidir.

Subjektif etkenden anlamamız gereken sadece gerilla faaliyetini yürütebilecek kadroların mevcudiyeti değildir. Subjektif etkenden anlayacağımız, genelinde Partinin ideolojik-siyasi-örgütsel inşasının ne seviyede olduğu, özeline ise gerilla faaliyetlerinin yürütüleceği seçilmiş mınıtkada Parti örgütünün yürütmüş olduğu hazırlık çalışmalarıdır.

Genel olarak Partinin inşasının durumundan anladığımız; ideolojik bakımdan sağlam, siyasi bakımdan Türkiye devriminin ve onun bir parçasını teşkil ettiği proleter dünya devriminin stratejik meselelerinin yanısıra, bundan çıkarsanmış taktik meselelerini de doğru bir şekilde kavramış, örgütsel bakımdan da gerilla faaliyeti yürütülen bölgede ve bu faaliyeti destekleyecek diğer bölge ve mücadele alanlarında esnek, hızla hareket edebilen, organik bağları kurulmuş bir yapının mevcudiyetidir.

Özel olarak gerilla bölgesinde Parti örgütünün hazırlık çalışmasından anladığımız; bu bölgede asgari Parti örgütünün 'ki bu hücre hazırlıkların bitiminde gerilla birimini oluşturacak kadrolardan meydana gelir) varlığı, bu hücrenin kitlelerle sıkı bağlar kurmuş olması, bölgenin ekonomik ve sosyal tahlilini yapmış, dostları, tarafsızlaştırılabilecek unsurları ve düşmanları (bu düşmanlar içinde de ilk darbenin yöneltmesi gereken düşmanları) tespit etmiş olması, bölgeyi askeri açıdan tanınması, gerilla faaliyetinin teknik hazırlıklarını ve ona hizmet edecek tali (ajitasyon, propaganda, beslenme, kitle eylemleri, haberleşme, eğitim, vb) faaliyetlerin örgütsel ve teknik hazırlıklarını ikmal etmiş olmasıdır.

Bu şekilde açtığımız subjektif etkenin yeterliliği, devrimci durumun içinde bulunduğu aşamaya göre değerlendirilir. Eğer devrimci durum olarak doruk noktasına, "bir kriz dönemi"ne varmışsa, çok daha alt seviyede bir subjektif güç yeterli sayılabilir. Örneğin, 12 Mart'ın hemen öncesindeki gibi, grevlerin kendiliğinden şiddete dayanan kitle eylemlerine dönüştüğü, halk kitlelerinin anti-emperyalist, anti-faşist, anti-feodal kitle eylemlerinin siyasi iktidaro sarstığı, güçlerini böldüğü, toprak işgallerinin yaygınlaştığı, ve silahlarla savunulduğu bir dönemde, subjektif gücümüzün yeterliliği, şehir-kır ilişkisinin kurulmuş olduğu bir yapıya, ideolojik-siyasi-örgütsel ve askeri yönden yeterli kadrolara, gerilla faaliyeti yürütülecek bölgede asgari bir kitle çalışmasına ve yeterli teknik hazırlıklara indirgenebilir. Böyle bir dönemde gerilla faaliyeti, kindiliğinden yükselmiş kitle eylemlerinin içinde kaybolacak; bu eylemleri yönlendirecek ve bu faaliyet içinde hızla subjektif etkenin diğer yönlerini de geliştirebilecektir.

İ.Kaypakkaya yoldaşın böyle dönemler için koyduğu bu taktik anlayış hatalı değildir. Parti özeleştirisinde de belirtildiği gibi, İ.Kaypakkaya, Parti özeleştirisinde de belirtildiği gibi, İ.Kaypakkaya yoldaşın hatası objektif durumu yanlış değerlendirmesidir.

Devrimci durumun duraksadığı veya geri çekildiği dönemlerde bu subjektif etkenin çok daha sabırla, çok daha yetkin bir şekilde inşa edilmemesi gerekir. Mao Zedung yoldaşın belirttiği gibi, böyle dönemlerde taktik ilke, kazandığımız mevzileri (güçlerimizi) korumak ve derinlemesine inşa çalışması yürütmektir; yayılmayı ve yeni mevziler kazanmayı esas almak yanlıştır. Fakat devrimci durumun gerilediği dönemlerde de, bazılarını iddiasının tersine, gerilla faaliyetini başlatmanın şartları vardır; yalnız subjektif etkenin çok daha güçlü olması şartı aranır.

Şimdi bu genel anlayıştan hareketle mevcut durumumuzu değerlendirelim.

Bugün devrimci durumun yükselmekte olduğunu, ama henüz doruk noktasına varmadığını tesbit ediyoruz.

Diğer yandan genelinde Partimizin durumu, KOMÜNİST-2'de ve yukarıda özetlediğimiz gibidir.

Önümüzdeki dönem gerilla savaşına hazırlık dönemidir. Bu dönemde kavranacak esas halka, genelinde Partinin ideolojik-siyasi-örgütsel bakımdan inşası (özellikle, siyasi bakımdan stratejik tesbitlerimizin derinleştirilmesi-taktik tespitlerimizin geliştirilmesi, örgütsel bakımdan da merkezi yapının işlerliğinin sağlanması şeklinde ilerleyecek olan Parti kongresine hazırlık); özeline ise seçilmiş gerilla mınıtkalarınca Partinin inşasının ve gerilla savaşı hazırlıklarının geliştirilmesidir. Bu esas olarak alınan halkanın gerçekleştirilmesinin yöntemi ise, ideolojik siyasi alandaki çalışmaların (araştırma-tartışma-sosyal pratikte sınama) öncelikle ele alınması, örgütsel alanda mevcut yapımızı bolşevikleştirmek, Marksist-Leninist temelde işlerliğe kavuşturmak çalışması, kitle mücadelelerinin içinde hem esas çalışma bölgelerimizde hem

de tali çalışma alanlarımızda Partinin inşasının derinleştirilmesidir. Subjektif gücümüzün doğru tespiti, ve bunun getirdiği görevler bu şekilde tespit edilmelidir.

Durum böyle iken bazı yoldaşların yaptığı gibi, subjektif etkeni yetkin kadroların varlığına indirgeyerek derhal gerilla eylemlerinin başlatılmasını istemek son tahlilde ne anlama gelir?

Birincisi, Partinin gücünü sadece kadroların varlığı şeklinde anlayan bireyci küçük-burjuva anlayışın ürünü olduğudur. Parti çalışmasının çok yönlü ve kollektif tabiatını kavramamaktır.

İkincisi, gerekli hazırlıkların yapılmasını bekleyemeyen sabırsız, aceleci tavrın ürünü olduğudur.

Üçüncüsü, gerilla faaliyetinin ancak ve ancak yoksul ve aşağı-orta köylü kitlelerine dayanarak sürekliliğinin sağlanabileceğini kavramayan, kitle desteğinin hangi şart altında olursa olsun silahlı eylem temelinde sağlanabileceğini sanan “öncü savaşı” anlayışının sonucudur.

Dördüncüsü, mevcut devrimci durumu yanlış değerlendirmenin, gerçekleri olduğundan fazla göstermenin ürünüdür.

Beşincisi, düşmanı sadece stratejik açıdan değil, taktik açıdan da küçümsemedir.

Bütün bunlar subjektivizmde ideolojik kökenini bulur.

Yoldaşlar, bu meseleyi bu derece kesin bir tavırla ele almamızın nedeni, “sol” eğilimlerin sistemleşmiş olmamakla birlikte gelişmekte olduğunu gözlemlememiz ve yanlış bir eğilimi daha ilk anda en kesin bir tutumla mahkum etmemiz gerektiğinin bilincinde olmamızdır.

Bir ata sözü vardır: “Sütten ağzı yanan ayrıtı üfleyerek içer”. Biz “sol” eğilimle mücadele ederken, sağ anlayışların elverişli ortam bulup yeşermesine kesinlikle izin vermemeliyiz. “Ayrıtı üfleyerek iç”memeliyiz; biz her maddenin tabiatına uygun yöntemleri bulup çıkararak hareket etmeliyiz. Bu nokta üzerinde önemle durmamız, hepimizin uyanık olması gereken bir husustur.

“Sol” anlayışların birinci meseleye bağlı ve onun daha alt planda tezahürü olarak ortaya çıkan ikinci türünü ise, tek tek gerilla eylemlerinde görüyoruz.

Tüm Partililer, içinde bulunduğumuz dönemde taktik tarruzları ne için yaptığımızı iyi kavramalıyız. Bir halk düşmanının imhası, sabotaj, para, silah, vb. maddi olanakların kamulaştırılması gibi eylemleri örgütlenmemize hizmet etmesi, Partimizin inşasının ve mücadelesinin önündeki engellerin temizlenmesi amaçlarıyla yapıyoruz. Şimdi denilebilirki bu bilinen bir şeydir, neden söyleniyor? Yoldaşlar, bu ilkeyi lafta savunmak başka, pratikte uygulamak başkadır. Birçok eylemde, eylemi, eylemin kendisi için yapma eğilimi; eylemi ne pahasına olursa olsun gerçekleştirme eğilimi gözlemlendi. Bu kendini özellikle halk düşmanlarının imhası konusunda göstermektedir. Bazı yoldaşlar, sanki Parti çizgimizde “saptanan halk düşmanları imha edilir” gibi bir tespit varmışçasına hareket ediyorlar. Bu tamamıyla yanlış bir anlayıştır. Demokratik Halk Devrimi tek tek halk düşmanları imha edilerek gerçekleştirilmeyecektir. Demokratik Halk Devrimi, yoksul ve orta köylü kitleleri seferber edilerek hak savaşı stratejisiyle gerçekleşecektir. Bu hipimizin bildiği bir gerçektir. Bu mücadele içinde biz örneğin halk düşmanlarının imhası şeklindeki bir taktik tarruzu niye yapıyoruz? Bu sorunun cevabı Parti belgelerimizde açıktır. Eğer bir çalışma bölgemizde bir halk düşmanı tüm kitlelerin nefretini kazanmış ve imhası kitlenin talebi haline gelmiş ise ve bu eylem Partimizin kitlelerle bağını güçlendirecekse; eğer böyle bir eylem bizi örgütsel olarak zayıflatmayıp tam tersine güçlendirecekse ve hızlandıracaksa; eğer bir bölgede bir halk düşmanı kitleleri baskı altında tutuyor veya başka bir yöntemle devrimci çalışmayı imkansız kılıyorsa (onun yeterli teşhiri yapıldıktan sonra!) imha eylemi gerçekleştirilir. Bu eylemin ajitasyon, propagandasının yapılması şarttır. Yapılamayacaksa, genellikle böyle bir eylemin faydası, zararlarını kapatmayacaktır. Böyle bir eylemin bizim kuvvetimizi yitirmemize yol açmaması lazımdır. Bu genel ilke, içinde bulunduğumuz dönemde her zamankinden daha da önemle gözeteyeğimiz bir ilkedir.

Bu genel anlayış, her pratikte uygulanmamaktadır. Mesela, mevcut şartlara göre doğru olarak tespit edilmiş bir hedefin imhası, şartlar değiştiği halde, bize pratik faydası ortadan kıldığı halde kararı yerine getirmiş olmak için uygulanabilmektedir. Son kaybımız İ.yoldaşın girdiği eylemde durum bu olmuştur.

Yine aynı eylemde somut ifadesini bulmuş olan bir hata, her ne pahasına olursa olsun hedefin imhası şeklindeki anlayıştır. Bizim taktik üstünlüğü sağlayamadığımız bir eyleme girmek, gerilla savaşı sanatından hiç anlamamak demektir. Böyle bir anlayış “sol”dur ve Partiye yarar getireceğine büyük zararlar vermektedir. Değerli bir yoldaşımızın kaybının yanısıra, böyle bir eylem bizi emekçi kitlelere yakınlatacağına onlardan uzaklaştırmakta, karşı-devrimcilerin biz güçlüyüz şeklindeki, oportünistlerin de silahlı mücadele aleyhtarı propagandalarına malzeme olmaktadır.

Yine aynı eylemde ortaya çıkan başka bir “sol” anlayış, düşmanı taktik olarak küçümseme anlayışıdır. Bu olayda. İ.yoldaş sorumlularının talimatlarını çiğneyerek ve birimindeki yoldaşın uyarısına rağmen eylemi tek başına gerçekleştirmeye kalkışmıştır. Böyle bir anlayışın Marksizm-Leninizm’le en ufak bir ilişkisi yoktur.

Partimiz içinde gelişmekte olan bu tür “sol” anlayışlarla acımasızca mücadele etmeliyiz. Bu konuda tüm Partili yoldaşları eğitmeliyiz. Bu konuda hata yapanlara karşı gerektiğinde idari tedbirler almaktan çekinmemeliyiz. Bu hataların ideolojik kaynağı olan subjektivizme karşı büyük bir kampanya açmalıyız. Bu, önümüzde duran çok önemli bir görevdir.

Bu konuyla ilgili son bir hususu daha açıklığa kavuşturmamız gerekiyor:

Bugünkü mevcut durumumuzda ve önümüzdeki görevlerin ışığında, taktik gerilla eylemlerini nasıl ele alacağız?

Sorunun birinci yönü, önümüzdeki esas kavranacak halka Partinin inşası ve gerilla savaşının hazırlığı, bunun esas yöntemi de ideolojik-siyasi çalışma, kitle mücadelesi ve hazırlık çalışmaları olduğuna göre, silahlı eylemlerin bu görevlere hizmet edip etmeyeceği meselesidir. Bir mücadele biçiminin veya alanının tali olması demek, onun esas olan biçime ve alana hizmet edecek tarzda ele alınması demektir. İçinde bulunduğumuz dönemin (gerilla savaşına hazırlık döneminin) istisnai özelliği olarak silahlı eylemin tali durumda olması, onun hiç ele alınmaması demek değildir; esas görevlere hizmet edecek tarzda ele alınacağı demektir. Şartlar doğru değerlendirilerek konulacak silahlı eylemler Partimizi güçlendirecektir.

Kitle mücadelesinin içinde silahlı eylemi nasıl ele alacağız. Kitle mücadelesinde esas olan kitlelere dayanarak ve onları seferber ederek, uzun ve sabırlı bir çalışmayla düşmanları tecrit etme, geriletme ve mevzi kazanmadır. Fakat kitle çalışmasının esas aracı olan legal ve barışçı mücadele biçimi, ancak bir noktaya kadar yeterlidir; daha ötesinde kullanılamaz hale gelir. Böyle bir durumda kitle mücadelesinin önündeki engeli kaldırma, mücadeleyi daha üst bir seviyeye çıkartma, kitlelere silahlı mücadelenin önemini ve gereğini kavratma amaçlarıyla silahlı eylem gündeme gelebilir. Eğer böyle bir eylem kitlelerin yılmasına neden olacak bir baskı yaratmayacaksa (veya biz bunu göğüsleyebilecekseniz), tam tersine yukarıya koyduğumuz amaçları gerçekleştirecekse silahlı eylem muhakkakki konmalıdır. Silahlı eylemin biçimi, ön çalışmaları yürütülmüş bir gerilla eylemi, ya da kitleyle birlikte silahlı savunma vb. eylemler olacaktır.

Ajitasyon/propaganda çalışmasında, bugün yine esas alacağımız legal imkanların ve barışçıl biçimlerin kullanılması olmakla birlikte, geniş halk yığınlarının talebi haline gelmiş hedeflere vurulması ve bunun geniş bir şekilde propagandasının yapılması doğru olacaktır. Böyle bir eylem, doğru bir şekilde hazırlanmış ve propagandası yapılmış ise, kitlelere silahlı mücadelenin propagandası yapılmış ise, kitlelere silahlı mücadelenin propagandası yapılmış olacak, aynı zamanda da doğru kavranmış bir silahlı mücadelenin tek olarak Partimizin, tek yürütücüsü olarak da ordumuzun geniş kitlelerle bağıni güçlendirecektir.

Partimize ve Ordumuza maddi olanak yaratmada esas kavrayacağımız kural, Partinin üye aidatlarına ve gelir kaynaklarına, ve kitlelerin desteğine dayanmaktır. Bu her zaman geçerli olmakla birlikte, içinde bulunduğumuz dönemde daha da ağırlık kazanmaktadır. (Ordunun silah temini ancak ileriki dönemlerde esas olarak doğrudan düşmandan ele geçirme yöntemi ile olacaktır). Fakat bu alanda da gerilla eylemlerinin yeri vardır. Esas aldığımız yöntemlerin karşılayamadığı özel ve zorunlu ihtiyaçların temini için kamulaştırma eylemleri gerekmektedir ve gerekecektir. Doğru olarak seçilmiş hedeflere karşı yapılan kamulaştırma eylemleri, içinde bulunduğumuz dönemde de doğrudur.

Meselenin ikinci yönünü, içinde bulunduğumuz gerilla savaşına hazırlık döneminde bu şekilde ele alacağımız silahlı eylemleri gerçekleştirecek gücümüzün olup olmadığıdır. Gücümüzün varlığı iki anlamda değerlendirilmelidir: Birincisi, eylemin kendisini gerçekleştirecek tecrübeye, teknik donatıma, kadrolara ve örgütlenmeye sahip olup olmadığıdır. Bunun cevabı, bölgelere göre değişmekle birlikte genelinde evettir. İkincisi, eylemin arkasından gelecek baskıyı göğüsleyebilecek ideolojik ve örgütsel bakımdan pekişmiş bir yapıya sahip olup olmadığıdır, ve eylemin en geniş propagandasını yapabilecek legal ve illegal imkanlara sahip olup olmadığıdır. Bunun cevabı, birincisi gibi hazır bir “evet” değildir. Bugün yeniden örgütlenme işini gerçekleştiremey çalışıyoruz. Partimizin durumu ile ilgili bölümde ortaya konulduğu gibi yeniden örgütlenme bir çok örgütsel aksaklıklar yaratmaktadır. Bu dönüşüm sağlanıncaya kadar, Partimizin gücü genelinde eskisinin de altına düşmüştür. Bu da doğal bir sonuçtur. Ancak bu durum her bölgede gücümüzün aynı olduğu veya sıfır olduğu anlamına gelmez. Ayrıca yeniden örgütlenme ilerledikçe eskisinden daha güçlü bir yapı ortaya çıkacaktır ve çıkmaktadır. Bu durumda, önümüzdeki kısa zaman içinde silahlı eylemler çok dikkatle değerlendirilmelidir. Hakim sınıfların saldırılarını Partinin tümüne yöneltecek eylemler bizi zor durumda bırakacaktır. Partinin sadece bir kesimine yönelecek baskıda gücümüzü abartmak son derece vahim sonuçlar yaratacaktır. Yeniden örgütlenmede hiçbir yoldaşımızın veya organımızın kaybına tahammülümüz yoktur. Bu nedenlerle silahlı eylemler kısıtlanmalıdır. İyi hesaplanmış belirli eylemlerin dışında eylem konulmayacaktır. Tüm silahlı eylemler Merkez Komitesi'nin insiyatifi ve kontrolü altında olacaktır. (zorunlu silahlı savunmaların dışında)

Bu pratikte, tüm silahlı eylemlerin bölgelerde Merkez Komitesi'nin temsilcisi durumunda olan Bölge Komitesi sekreterlerinin onayı alınarak yapılacağı anlamına gelmektedir. Bölge Komitesi sekreterinin planlanan eylem konusundaki, olumsuz oyu, içinde bulunduğumuz dönemde veto niteliğinde olacak, mesele

en kısa zamanda Siyasi Büro veya Merkez Komitesi tarafından sonuçlandırılana kadar, eylem durdurulacaktır.

Bütün silahlı eylemlerin Merkez Komitesi'nin denetiminde olması kararı kesinlikle, silahlı eylemler için hiç bir insiyatif geliştirmeme, tüm silahlı eylem planlarını, emirleri merkezden bekleme şeklinde de anlaşılmalıdır. Böyle bir anlayış sakattır. Bölgelerde yoldaşlar, insiyatif geliştirmeli, silahlı eylemler planlanmalıdır. Ancak planla nan eylemlerin uygulama aşamasında, Merkez Komitesi'nin (Bölge Komitesi Sorumlusunun) onayı alınmalıdır.

Demokratik Merkeziyetçilik İlkesini Doğru Kavrayalım, Yaratıcı Tarzda Uygulayalım!

Parti 1. Konferansı'nda, "üç dünya deorisini"nin reddi, buna ilişkin olarak dünyada başçelişme ve başdüşman tesbiti konusundaki anlayışımız, çeşitli taktik meselelerde izlenecek çizgi, vb. bir çok konuda kararlar alınmıştır. Bu kararların bazıları, eksi değerlendirmelerimizi değiştirmiştir. Yine Parti Konferansı, bir dizi stratejik meselenin merkezi bir şekilde tartışmaya açılmasını kararlaştırmıştır. Böylece Parti 1. Konferansı, siyasi açıdan sonderece hareketli olacak olan bir dönemi açmıştır. İşte böyle bir dönemde demokratik merkeziyetçilik ilkesinin doğru bir şekilde kavranması ve uygulanması daha da önem kazanmaktadır.

Demokratik merkeziyetçilik ilkesinin demokrasi yönü; Partinin izleyeceği siyasetlerin tartışılarak kollektif tarzda kararlaştırılması, alınan kararların yanlış yönlerinin atılıp doğruların geliştirilmesi, eleştiri-özeleştiri silahının etkili bir tarzda kullanılabilmesi, proletaryanın çelikten disiplininin (yani gönüllü birliğinin) sağlanabilmesi ve Parti içinde sınıf mücadelesinin ilkeli tarzda yürütülebilmesi için gerekli olan bir araçtır. Merkeziyetçilik yönü ise; alınan kararların her alanda uygulanabilmesi, irade ve eylem birliğinin sağlanabilmesi, Partinin savaşa gücünü yok edecek olan siyasi anarşizmin ve hizip faaliyetlerinin önlenmesi için gerekli olan bir araçtır.

Bu iki yön arasında diyalektik bir birlik vardır. Bu iki yön hem birbiri ile çelişir, hem de birbirine ihtiyaç duyar. Hem birinin varlığı, diğerinin varlığını red eder, hem de birinin varlığı, diğerinin varlığına ihtiyaç duyar. Bu iki yön birbirini tamamlar.

Demokratik Merkeziyetçiliğin merkezi sorunu Parti içinde siyasi tartışmaların nasıl yürütüleceği, değişik siyasi fikirlerin mücadelesinin nasıl verileceğidir. Burada "siyasi" diye vurguluyoruz, çünkü demokratik merkeziyetçiliğin özü siyasi inşanın, farklı fikirlerin çatışmasının, nihai çözümlemeye de proletarya ile burjuvazi arasındaki mücadelenin yönlendirilmesi meselesidir.

Partimizin Demokratik Halk Devrimi ve Komünizm mücadelesinde her dönemin stratejisine uygun doğru taktikleri uygulayabilmesi ne kadar önemli ise, Parti içi bolşevikleşmede de genel Marksist-Leninist ilkelerin somut koşullara göre canlı bir tarzda uygulanması o derece (hatta daha da hayati olarak) tayin edicidir. Genel Marksist-Leninist ilkeler ölü laflar değildir; onlar matematiksel formüller değildir. İlkeler, bir dizi somut olayın yönetici kurallarının genelleşmiş ifadeleridir; ve bu halleriyle kalıp olarak uygulanamazlar. Bunun aksini düşünmek mekanik materyalist bir felsefeyi, doğmatizmi yansıtır. Demokratik merkeziyetçilik ilkesi de böyle genel bir ilkedir. Partimizi güçlendirecek olan, bu ilkenin de ölü bir kalıp gibi görülmemesi, ve somut şartlarımıza doğru ve yaratıcı tarzda uygulanabilmesi olacaktır.

Demokratik merkeziyetçilik, legal ve illegal çalışma şartlarında, devrim öncesi ve sonrası şartlarda uygulanış bakımından farklılıklar gösterir. Aynı şekilde, genel tartışma ortamlarında ya da bir siyasi kararın uygulanması aşamasında farklılıklar gösterir.

Örneğin legal şartlarda veya devrim ertesinde, siyasi konular her organda ve toplantıda savunulur; hatta ÇHC'de Büyük Proleter Kültür Devrimi, yada "Bin çiçek açsın Bin fikir yarışsın" kampanyası gibi devrimci dönemlerde, siyasi konular Partinin dışında işçi sınıfı içinde ve önünde tartışılabilir; Parti içi sınıf mücadelesi işçi sınıfı kitlelerini de tartışma içine sokarak sürdürülebilir. Devrim sonrası uyanıklığın korunamaması sorucu bir Komünist Partisi içinde bürokratik ve onun Parti kuralı olan bürokratik merkeziyetçilik gelişmiş, ise bunu devrimci bir tarzda yerle bir etmek için demokrasi yönünü işçi sınıfını da kucaklayacak şekilde genişletmek doğru yöntem olacaktır. Ama, Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin ertesinde olduğu gibi, esas hedef (yani bürokratik sistemin yıkılışı) gerçekleştirilince merkeziyetçilik yönünün ağır basması; devrimci altüst oluş döneminin demokrasinin devamını isteyen aşırı demokrasilerin, siyasi anarşistlerin alt edilmesi istenecektir.

Devrim sonrası şartlarda, demokrasi yönünün çok daha etken bir biçimde uygulanabilmesini sağlayan bir çok şart gerçekleştirilebilmiştir. Herşeyden önce, proletarya diktatörlüğü hüküm sürmektedir, ve işçi sınıfı kendi öncüsünün yanında siyasi hayata aktif olarak katılmak istemektedir. Partinin legale çıkması, Yenetici üst organların Parti tabanı ile doğrudan ilişki kurabilme, seminerler, açık tartışmalar düzenleyebilme, geniş bir şekilde Parti içi yayınlar hazırlayabilme vb. koşulları yaratmıştır. Parti üyeleri, uzun ve meşakatli bir devrim mücadelesi için de pişmiş, yetkinleşmiş ve ideolojik-siyasi seviyeleri çok yükselmiş, diğer yandan da geçici yol arkadaşlarından Parti safları büyük ölçüde arınmıştır.

Bunlar ve benzeri bir çok şartlar demokrasinin uygulanma sahasını azami ölçüde arttıracaktır. SBKP(B), AEP, ÇKP gibi Komünist Partilerin devrim sonrası tüzüklerine ve uygulamalarına baktığımızda, siyasi ayrılıkların en geniş şekilde mücadele edebilmesi için periyodik kesim toplantıları, fabrika işçilerinin önünde Parti örgütü toplantısı gibi hükümlerin konulduğunu ve uygulandığını görüyoruz. Bu, devrim sonrasının somut şartlarına göre demokratik merkezîyetçilik ilkesinin doğru uygulanışını görüyoruz. Bu, devrim sonrasının somut şartlarına göre demokratik merkezîyetçilik ilkesinin doğru uygulanışını bize öğretmektedir.

Devrim öncesi şartlarda ise, özellikle de en sıkı illgalitenin esas olduğu bizim gibi ülkelerde ise, demokrasi yönü böyle bir geniş uygulama sahası bulamaz, merkezîyetçiliğin alanı daha geniş olur. Bu apaçıktır. Bizim gibi Komünist Partiler komprador burjuvazi ve toprak ağalarının faşist diktatörlükleri altında ona karşı mücadele etmekte, aynı zamanda da buna sekte vuracak olan saflara sızmış burjuva düşüncelerinin her türü ile mücadele etmektedirler. İllgalite, açık Parti toplantıları vb. yöntemleri önlemektedir. Tecrübesiz ve genç Partilerde ise Parti üyelerinin geniş ideolojik-siyasi seviyesi düşük, proletaryanın geçici yol arkadaşları çoktur.

İçinde bulunulan somut duruma göre bu iki yönün uygulanışı arasındaki ilişki de değişmeler gösterecektir. Ama her zaman için bir yönün en iyi biçimde uygulanması diğer yönün de en güçlü bir şekilde uygulanmasını sağlayacaktır.

Demokratik merkezîyetçilik ilkesi bugünkü somut şartlarımızda, ve içinde bulunduğumuz duruma göre nasıl uygulanmalıdır?

Bu soruya Merkez Komitesi Siyasi Bürosu bilindiği gibi “Parti üyeleri kendi görüşlerini (Genel tartışmalar dışında) en üst organda savunma hakkına sahiptir. Daha lat organlarda, merkezi görüşle çelişen görüşlerini savunmamalıdır” şeklinde cevap vermişti. Bu şekilde bir yaklaşma şu gerekçeler getiriliyordu:

- Parti üyesinin, genel tartışma açılmadığı dönemlerde, ayrı fikirlerini sorumlu olduğu alt organlarda tartışması, siyasi canlılık yerine siyais anarşi doğurur, hizipsel faaliyetlerin temelini oluşturur.
- Parti üyelerimizin siyasi seviyeni içinde bulunduğumuz dönemde geridir. Bu şartlarda bir sorumlunun savunduğu farklı siyaset o birim içinde hakim olabilecek, alta doğru da bu siyaset yayılacaktır.
- Ayrı görüş savunan sorumlunun bulunduğu birimde, ve ona bağlı alt birimlerde, merkezi siyaset savunulmadığı için kavranmayacaktır.
- Kavranmayan siyasetin uygulanmaya konmasında yetersizlik doğacak, giderek kararları uygulamama şeklinde uygulamalar ortaya çıkacaktır.
- Kendi ayrı görüşünü alt organlarda savunmak isteği ve anlayışı, çoğunluğun iradesi yerine, kendi doğru bulduğu anlayışı derhal pratiğe geçirme isteğini, küçük burjuvanın aceleciliğini ve sabırsızlığını yansıtmaktadır.

Merkez Komitesi Siyasi Bürosu bu kararı aldıktan sonra, bu karara bir çok yoldaş eleştiri getirdi. Bu kararın uygulanmasında pratikte bir çok zorluklarla karşılaşıldı. Merkez Komitesi 4.Toplantısı, bu durumda kararı yeniden gözden geçirdi ve Siyasi Büronun aldığı kararı çoğunluk kararı ile bozdu.

Merkez Komitesi 4.toplantısı, bu konuyu parti içinde derhal tartışmaya açma ve en kısa zamanda sonuçlandırma kararı aldı. Tartışma sonuçlanana dek, Merkez Komitesi 4.Toplantısının aldığı “Tüm parti üyeleri, görüşlerini çalıştıkları tüm parti organlarında savunabilir” kararı uygulanacaktır. (Parti organları, parti üye ve üye adaylarından oluşan organlardır).

Merkez Komitesi 4.Toplantısı, daha önce alınan kararı bozarken, bozulan kararın hizipçi faaliyetleri engellenmek amacı ile alınmış olduğunun bilincinde idi. Ancak kararın açık hizipçiliği önleyebileceği, ama gizli hizipçiliğe yol açacağı anlayışında idi. Daha önce alınan kararı bozan dördüncü toplantı, ayrıca bozulan kararın, Parti içinde azınlığın haklarını kısıtlamak yönünde çıkabilecek girişimleri meşrulaştırabileceği anlayışını savundu.

4.Toplantının aldığı “tüm parti üyeleri, çalıştıkları tüm parti organlarında görüşlerini savunabilir” kararının uygulanması, kesinlikle merkezin aldığı kararları, eğer yanlış buluyorsak uygulamama şeklined anlaşılmalıdır. Her parti üyesinin görevi, merkezin aldığı kararları, bu kararları yanlış da balsa, hayata geçirmek, hem de en iyi biçimde hayata geçirmek için çabalamaktır. İşte partinin eylem birliği ancak bu anlayışla gerçekleştirilebilir. Aksi taktirde parti, bir burjuva tartışma kulübüne, herkesin doğru bildiğini yaptığı bir hizipler konfederasyonuna döner. Kararları yanlış bulanlar, bu konudaki görüşlerini, çalıştıkları parti organlarında serbestçe savunabilirler, ama onlar salt görüşlerini avunma hakkına sahip değildirler. Aynı zamanda alınan kararları uygulama ile de görevlidirler. Birini yapıp, diğerini yapmayan, partinin kararlarını uygulamayanlar, partinin birliğini bozuyorlar demektir. Parti bu kişilere karşı liberal davranamaz. Bütün yoldaşlar bunun bilincinde hareket etmeli, 4.toplantının kararını, örgütsel anarşizmi körüklemek şeklinde kavramamalıdır.

Kollektif Yönetim ve Kollektif Karar Anlayışını Derinleştirelim!

Bugün üzerinde önemle durmamış ve uygulamamız gereken bir mesele de Partide kollektif yönetim ve karar anlayışını derinleştirmek ve bunu titizlikle uygulamaktır. Bu aynı zamanda Parti içi demokrasisinin gerçekleştiriliş biçimi ve çelikten disiplinin garantileyicisidir.

Geçmişte Partimiz bunu nyeterince kavrayamamış ve uygulayamamıştır. Bundan sonra bunun üzerinde önemle durmalı ve uygulanmasında tecrübe kazanmak zorundayız.

Kollektif yönetim ve karar alma mekanizmasının işlemesi herşeyden önce, görev ve sorumlulukların dağıtımının yaygın bir tarzda gerçekleştirilmesi ile mümkündür. Partiyi yönetici durumunda olan çalışan (zorunlu olarak dar-pratikçilik içinde boğulan) azınlık, işsiz ve gelişemeyen çoğunluk durumuna düşürmemeliyiz. Çalışanları, görev ve sorumlulukları birkaç kişinin veya yönetim organının tekeline bırakarak, Parti içinde yanlış anlayışların gelişmesine, çalışanların dar-pratikçilik içinde boğulmalarına, kadro ve tüm Parti üyelerinin inisiyatiflerinin körlemesine fırsat danınamalıyız. Bugün Parti içinde henüz kronikleşmemiş olmakla birlikte böyle bir durum vardır. Bunun sonucu olarak, yönetici kadrolarda tüm işlere bizzat koşturmak; tabandaki yoldaşlarda da aksaklıklardan sadece şikayet edip inisiyatif almamak türünden tutumlar gelişmiştir. Bunun üstesinden muhakkak gelmeliyiz. Parti üyelerinin ideolojik ve siyasi seviyeleri düşük, tecrübeleri az olmasına rağmen onlara görevlendirmede ve onlara görev vermede cesur olmalıyız. Yeter ki onlar güvenilir, fedakar, çalışkan dürüst ve Parti çizgisine sadık unsurlar olsun. Kollektif yönetimi sadece görev ve sorumlulukların düzenli bir paylaşımı ile sınırlı olarak da görmemeliyiz. Parti üyelerinin gelişen sınıf mücadelesinin çeşitli yönleri hakkında uyanık olmaları, bunlar hakkında fikir ve önerilerini sistemleştirip önderliğe bildirerek onun Partiyi sınıf mücadelesi içinde yönlendirmesine doğrudan katkıda bulunmaları, önderliğin yapılan hataları kavramasında ve düzeltmesinde ona yapıcı eleştiriler yöneltmek yardımcı olmaları...bütün bunlar kollektif yönetimin birer parçalarıdır. Ancak bu şekilde kısa zamanda yetenekli ve inisiyatifli kadrolar yetiştirebilir, dar-pratikçiliği önleyebilir ve hızla hareket edebilen bir örgütlenmeyi gerçekleştirebiliriz.

Kollektif karar alma, mümkün olan her durumda geliştirmemiz gereken bir husustur. Her Parti komitesinde, o komitenin sorumluluk alanına gelen kararların komite üyelerince kollektif olarak alınmasının zorunluluğu üzerinde durmuyoruz (önemli olmadıgından değil, çok açık bir kural olduğundan). Merkez Komitesi veya Bölge yönetim kademeleri, taktik sorunlar karşısında tüm Partiyi ve bölgeyi yönlendirecek kararları (hemen uygulanması gereken hususlar dışında) tüm Parti üyeleri ile tartışarak almalı, böylece hem parti üyelerinin ideolojik siyasi seviyeleri yükseltilmeli hem de Parti içi demokrasi en iyi biçimde gerçekleştirilebilmelidir. Tüm Parti komiteleri, önderliğin açacağı bir sorun üzerine üyelerini faal olarak tartışmaya sokabilmeli, tartışmaları sonuçlandırıp merkezileştirmelidir. Kollektif karar alma mekanizması Parti üyelerinin arasında fikir ayrılıklarını giderilmesinin, şekli birliğin değil gerçek birliği sağlamanın, çelikten Parti disiplinini uygulayabilmenin en önemli araçlarından biridir.

Sorumluluk Duygusunu Geliştirelim:

Bugün Partimiz içinde 'sorumluluk' anlayışı yaygın bir hastalık durumundadır. Bu kendini çeşitli şekillerde göstermektedir.

Önce sorumluluğu üzerine alınan işler, zamanında ve tutarlı bir şekilde yerine getirilmemektedir. Yoldaşlarımız üzerilerine aldıkları işleri tam olarak çözmek için yeterli enerji sarfetmemekte; imkanları zorlamamakta, inisiyatifli davranmamaktadırlar. Var olan imkanlar bile sonuna dek araştırılmamaktadır. Açıktır ki, biz var olan bir durumu, salt istekle değiştiremeyiz. Ama, eğer imkanlar mevcutsa, ve biz bunları doğru değerlendirmiyor. imkanları sonuna dek zorlamıyorsak, o zaman hatayı objektif koşullara yüklemememiz, kolaycı, kendi sorumluluğumuzu göz ardı eden bir yaklaşım olur. Aksamaların tümünü dış koluşlara yüklemek, düzelmenin imkansız olduğu; bizim hata yapmadığımız anlayışlarına yol açır. Kendi yaptıklarını yeterli bulmak, bundan fazlası yapılamazdı anlayışları vs. bunun tabii sonucudur. Görülen odur ki, bugün imkanlarımızın altında iş yapma durumundayız. Mesele bugün hala bir bölüm yönetici organlarda üyelikler eksiktir. Mesela bugün haberleşme sistemi hala işlememektedir. Mesela bugün rapor sistemi işlememektedir. Mesela bugün Merkez yayın organı ve merkezi yazılar bile bütün birimlerde incelenmemektedir. vs.vs. Bütün bunlarda dış şartlar ikincil rol oynamaktadır. Esas mesele, yönetici kadroların, ama yalnızca yönetici kadroların değil, sorumluluklarının bilincinde hareket etmemeleridir. Bugün Partimizin en üst kademeleri dahil, tüm kademelerinde aldığı işi zamanında tümüyle yerine getirmek şeklinde bir anlayış hala yerleşmemiştir. Bunun sonucunda da birbirine bağlı olan işlerimiz tüm olarak aksamaktadır.

İkincisi, sorumlu yoldaşlar da dahil hemen tüm yoldaşlarda; Partinin tümü tüm meseleler üzerine kafa yorma; kendi görev bölümündeki işleri tam olarak yapmaya paralel olarak, diğer görev bölümlerinde aksadığı görülen işleri düzeltmek için çaba sarfetme şeklinde bir anlayış geliştirmemiştir. Yapılan eliştirilir genel olarak kendi hatalarını örtme için kullanılmaktadır. Halbuki, yapmamız gereken Partinin tümünü

düşünmek, Partinin tüm hata ve sevaplarında hepimizin sorumlu olduğunu kavramaktır. Sorumluluk öncelikle kendi üzerine aldığı işleri en iyi biçimde çözmek, kendi görev bölümünde örnek bir çalışma yürütme ile mümkündür. Ama yalnızca bu değildir. Diğer yerlerde olan bitenlere de kafa yormak, hataları aşma yönünde çözüm önerileri getirmek gereklidir.

Üçüncüsü, yoldaşlarımızın hemen tümünde, sorumluluk altına girmekten kaçınan, mümkün olduğunca az sorumluluk almaya yönelik eğilimler vardır. Bu yönetici kadroların yoldaşları yeteneklerine göre seferber etmedeki çekingenliğiyle de birleşince işlerinin tümünün çok az sayıda bir kadro üzerine yığılması, bunun sonucunda da kaçınılmaz olarak işlerin zamanında ve tam olarak yerine getirilmemesi sonuçları çıkmaktadır. Bu durum da aşılmalı; yoldaşlar sorumluluk almayı; yöneticiler ise yeni kadroları cesaretle görevlendirmeyi öğrenmelidirler.

Dördüncüsü, sorumsuzluk duygusu kendini yapılan işlerde, yaygın bir adam sendecilik; illigalitenin kabaca ihlali biçimlerinde de göstermektedir. Kullanılmaması gereken kanallar üzerinden illigal belgeler alınıp verilmektedir. Böyle bir şey kendi kendimizi ihbar etmekten başka bir anlama gelmez, ortadan kaldırılmadığı taktirde, bize çok ağır zararlar verecektir. Bu gibi olaylar, randevuların doğru ayarlanamaması, randevulara zamanında gelinmemesi, yanlış anlaşmalar vs. sonucu ortaya çıkmaktadır. Yoldaşlar böyle durumlarda hafızalarına çok güvenmektedir. Bütün bunlar yaptığımız işin sorumluluğunu kavradığımızı açıkça göstermektedir. Yoldaşlar bunun tersini ne kadar söylerlerse söylesinler, bu durumun başka bir açıklaması yoktur. Olamaz.

Bu konuda tüm yoldaşlarımız hatalarını görmeli ve düzeltmelidirler.

Eleştiri - Özeleştirilme Silahını Doğru Kavrayıp Etkin Bir Tarzda Kullanalım!

Eleştiri ve Özeleştirilme, Parti içi demokrasiyi ve disiplini güçlendiren, Partinin iç işleyişinin düzenleyen, iç yaşantısını canlandıran ve onun savaşa gücünü artıran önemli bir silahtır. Bolşevik eleştiri ve özeleştirilmenin olmadığı bir Partide ahbap çavuşluk ilişkilerinin, liberalizmin, ihmallerin, ilkesiz barışın, kişisel düşmanlıkların, adam kayırmaların, siyasi ve örgütsel soysuzlaşmaların filizlenip gelişmesi kaçınılmazdır.

Kadrolarımızın ideolojik ve siyasi bakımdan geri, genellikle tecrübesiz olduklarını tespit ettiğimizi söylüyoruz. Bu bakımdan eleştiri ve özeleştirilmenin nasıl yapılması gerektiği tüm Parti üyelerince iyi kavranmalı ve titizlikle uygulanmalıdır. Eleştiriler kitabı ve basmakalıp olmamalı, somut olgulara, gerçeklere dayanmalıdır. Örgütlenmenin güçlenmesine, Parti örgütünün işçi ve köylü yığınlarıyla daha sıkı bağlar kurmasına vb. hizmet etmelidir. Yapılan eleştirilerin siyasi yanı ağır basmalıdır. Partili yoldaşlarımızın siyasi seviyelerinin düşük olması, ve köken itibarıyla küçük-burjuvaziden gelmeleri ve/veya kitlelerle bağlarının zayıf olması kişisel eleştirinin ve dedi kodunun yaygınlaşmasının maddi temelini teşkil ediyor. Buna dikkat etmeliyiz. Eleştiri ve Özeleştirilme herkese yöneltilmeli, ilkeli ve ciddi, yıkıcı değil yapıcı olmalıdır. İdeolojik-siyasi ve örgütsel hatalarla ilgili olmayan kişisel eleştirilerin ve ayrıntıların üzerinde gereğinden fazla durulmamalıdır.

Yönetici yoldaşlar kibir ve büyüklük kuruntusuna kapılmamalı, çalışmada tabandan sorup öğrenme yöntemini geliştirmelidirler. Tabandan gelen eleştirilere kulak tıkama, gurura kapılara özeleştirilme yapmama, proleter alçak gönüllüğü göstermeme, eleştiriler karşısında bastırıcı, sekter davranma gibi tutumlardan kesinlikle sakınmalıdır. Lenin bize “gururun ve özeleştirilme korkusunun Parti için çok tehlikeli olduğunu” öğretir. Yönetici yoldaşlar, önderlikleri altındaki yoldaşları eleştirirken onlara doğruyu kavratma amacıyla eleştiri yaptıklarını unutmamalı, kavraticı ve düzeltici bir tutum içinde olmalı, sekterlikten kesinlikle kaçınılmazlardır. Eleştiri yaparken yoldaşların ideolojik-siyasi seviyelerini her zaman göz önüne almalı ve onu ilerletici bir tavır takınmalıdır.

Tabandaki yoldaşlar yöneticilere güvenmeli fakat onların hata yapmayacağı şeklindeki bir anlayışa kapılmamalıdır. Mevcut durumumuz gözönüne alındığında önderliğin hatalar yaptığı ve bundan sonra da yapabileceği açıktır. Bu hatalar karşısında liberal davranmamalı, yönetici yoldaşları anında uyarmalı, fakat yönetilen eleştiriler şikayetlenme ve olgularını sadece olumsuz yanını görüp ön plana çıkarma niteliğinde olmamalıdır. Yoldaşlarımız yöneticilere karşı dalkavukça tutumda olanları özellikle eleştirmelidirler. Yönetici yoldaşların işçi ve köylü yığınlarıyla bağlarının olup olmadığına dikkat etmeli, onlara bu noktada eleştiri yönetmeli, gerekli uyarıda bulunmalıdır. Bunu yaparken çok önemli ideolojik ve siyasi görevlerin aksamaması durumunu hibesa katmalıdır. Tabi bundan, önemli ideolojik ve siyasi görevlerin kitlelerle bağ kurmayı engelleyeceği anlamı çıkarılmamalıdır. Önderimiz. İ.Kaypakaya ve yoldaşları geçmişte PDA önderlerine işçi ve köylü yığınlarıyla kaynaşmalarının şart olduğu şeklinde bir eleştiri yönelttiklerinde, onlar bu eleştiriye yağınlarla bağı olmayan komünistlerin de olabileceğini söyleyerek karşı çıktılar. İçinde buldukları olumsuz durumu bazı özel şartlarda—mesela ağır cezaevi şartları gibi—doğru olabilecek bir görüşle savunmaya çalıştılar. Bugün Partide böyle bir tartışma (şimdi Partiyi terketmiş birkaç unsurun dışında) sözkonusu değildir. fakat doğru bir siyaset izlersek ileride bu tip tartışmalar pek olmaz.

Tabandaki yoldaşlar, bugünkü yönetici yoldaşların bilinç ve tecrübe seviyelerini partinin içinde bulunduğu durumu, düşmanın ağır baskılarını hesaba katmalı, eleştirilerinde onlara karşı daha sorumlu ve daha yapıcı olmalıdırlar. Yapıcı değil yıkıcı, içten ve açık yürekli değil, samimiyetsiz ve sinsice ilkeli değil, ilkesiz eleştiri yapanları şiddetle kınamalı ve eleştirmelidirler.

Eleştiri ve Özeleştiriye Parti içinde düzenli bir şekilde yürütmeliyiz. Bununla birlikte, gerektiğinde genel eleştiri-özeleştiri kampanyaları açarak siyasi ve örgütsel meseleleri derinlemesine tartışmayı sağlayabilmeliyiz. Eleştiri ve özeleştiri sadece organlarda, Parti toplantılarında, dar odalarda yapılmamalı, işçi köylü yığınlarıyla birlikte onların huzurunda da yapılmalıdır. Parti örgütlerinin ve tek tek partililerin kitleler önünde ve onlarla birlikte eleştiri ve özeleştiri toplantıları düzenlemeleri çok önemlidir. Fabrikalarda, işçi semtlerinde, derneklerde, köy okullarında, kahvehanelerinde vb. yerlerde siyasi, ekonomik, örgütsel ve kişisel meselelere dair yığınların görüş ve eleştiri lerini almak, onlara ve konularda gizlilik ilkesini ihlal etmeksizin) bilgi vermek, onların huzurunda açık yürekli ve dürüstçe özeleştiri yapmak ve bu tip çalışma yöntemini geliştirmek, Partinin en önemli görevlerindedir. Özellikle Partinin gizil olmayan ve yapılması gereken önemli meseleler kanusunda kitlelerin görüş ve önerilerine imkan nisbetinde sık sık başvurması ve onlara hesap vermesi son derece önemlidir.

Hizipçiliğe Yol Açan Hatalar Düşmeyelim; Hiziplere Karşı Uyanık ve Müsamahasız Olalım!

Yoldaşlar, bugün içinde bulunduğumuz durum hizipsel faaliyetlere oldukça uygun gelebilecek bir ortamdır. Parti Konferansı ile ortaya konulan uluslararası durumla ilgili yeni tesbitler Parti içinde de Marksizm-Leninizm ile “üç dünya” modern revizyonizminin kalıntıları arasındaki mücadeleyi en hareketli biçimiyle gündeme getirmiştir. Diğer yandan yeniden örgütlenme süreci, örgütsel bir takım aksaklıkları da içinde taşımaktadır. Bir yandan iki ideolojik-siyasi görüşün Parti içindeki mücadelesi, diğer yandan örgütsel aksaklıklar, bazı yoldaşlarımızın hizipçiliğe fırsat tanyacak ya da düzeltilmezse hizibe yol açacak davranışlara girmesinden neden oluyor. Parti Merkez Komitesi, Partimizin hiziplerle mücadele tecrübesini özetlemişti. Tüm parti üyeleri bu tecrübeleri ve çıkarılan dersleri iyice incelemeli; Parti içi çalışmalarını yürütürken orada belirtilen hatalara düşmemeli; böyle hatalı davranışları olanları derhal eleştirerek uyarmalı; bu konuda da liberalizme, bürokratizme kesinlikle kapılmamalıdırlar.

Önümüzdeki dönemde yeniden örgütlenmeyi tamamlayıp örgütsel inşaya hız vermek ve parti Kongresi için siyasi hazırlığımızı yapmak göreviyle karşı karşıyayız. Bu görevi başarmada Merkez Komitesi'nin ve diğer yönetici yoldaşların çeşitli hataları olacaktır. Biz hata yapmaktan korkmamalı; böyle bir korkuyla elimizi kolumuzu bağlamamalıyız. Yaptığımız hatalardan öğrenerek zaaflarımızı aşmayı hedeflemeliyiz. Yaptığımız hataları, ancak ve ancak kolektif olarak düzeltebileceğimizin bilincinde olmalıyız. Önümüzdeki dönemde Parti içi çalışmayı sürdürürken şu noktalara özel dikkat gösterirsek Partiyi her alanda inşa görevini başarıya ulaştırabilir irade ve eylem birliğimizi Parti Merkez Komitesi etrafında çelikleştirebilir; hiziplerin patlak vermesini veya zarar vermesini önleyebiliriz.

Meselelerin her zaman ideolojik ve siyasi yönünü esas almak, onu öne çıkartarak incelemek. Kişisel eleştirilerden, meselelerin tali yönlerini önplana çıkartmaktan kaçınmak.

Parti içinde kolektif karar alma ve kolektif yönetimi geliştirmek; siyasi farklılıkların ilkeli tarzda dile geleceği tartışma ortamını gerçekleştirebilmek; Parti üyelerinin korkusuzca eleştiri ve özeleştiri yapabilmelerini sağlamak.

Parti içinde siyasi mücadeleyi, önderlik altında, siyasi anarşiye meydan vermeden canlı bir tarzda yürütmek. Parti içinde siyasi tartışma canlılığını, her kafadan ayrı bir ses çıkan, meselelerin karmakarışık hale getirildiği bir ortam olarak yorumlayan yoldaşları uyarmak, böyle akımlara kapılmamak.

Parti içinde eleştiri-özeleştiriye doğru tarzda kavramak; eleştiri silahını kolektif yönetimin bir aracı olarak kullanmak. Eleştirinin karalama, güvensizlik yayma, öç alma, yıkıcılık derekesine düşürülmesine; özeleştirin ise günah çıkartmaya dönüşmesine karşı azami derecede uyanık olmak.

Demirden Parti disiplini her zaman yerine getirmek. Alınan kararları ve merkezi direktifleri yerine getirmede gevşek davrananlara karşı müsamahasız olmak; bu uyanıklığımızı, hata yapanları yıkmak amacıyla değil hata yapan yoldaşlarımızı düzeltmek amacıyla sürdürmek; faakt iflah olmazlara karşı en ufak bir liberalizme düşmemek, faydacı anlayışlara kapılmamak.

Hizipsel faaliyetlerin panzehirinin yüksek bir ideolojik-siyasi seviye olduğunun bilincinde olarak siyasi çalışmaya ağırlık vermek; teoriyi küçümseyen, fikri tembelliği üzerinden atamayan yoldaşlara bunun komünistliğe aykırı olduğunu kavratmak.

Parti İçi Eğitim, Araştırma ve İncelemeye Gereken Önemi Verelim!

Parti üye ve işçilerinin ideolojik ve siyasi gerilikten kurtulmaları, siyasi ve ideolojik mücadeleye aktif olarak katılmaları için Parti içi eğitimin önemini ve ciddiyetini iyi kavramalı ve bunu titizlikle uygulamalıyız.

Bugün tüm üyelerinin Marksist-Leninist temel eğitimden geçmeleri şarttır. Her komite, KOMÜNİST-2'de yayınlanan eğitim programını mutlaka uygulamalıdır. İlk önce tüm partililerin temel eğitimi gerçekleştirip gerçekleştirmediği denetlenmeli, ondan sonra da komitedeki yoldaşların somut ihtiyaçlarına göre daha ileri seviyedeki bir eğitim programı saptanmalıdır. Eğitim çalışmalarında merkezi yayınların ve parti belgelerinin incelenmesine çok önem vermeliyiz. Parti içi eğitim Kongre hazırlıklarıyla birlikte daha önem kazanmaktadır. Parti içi eğitimi, bir kampanya olarak kavramalı, ona göre uygulamalıyız. Eğitim çalışmalarında esas olan organlar içindeki eğitimdir. Ancak bunun yanısıra legal derneklerde, sendikalarda seri seminerler halinde de eğitim toplantıları düzenlemeliyiz. Köy odalarında, kahvehanelerinde, ormanlarda, mağaralarda vb. yerlerde de yapılabilir ve yapılmalıdır. Böylece eğitim toplantıları Ordu üyelerini ve sempatizanlarımızı da kapsayacak hale getirilebilir ve bu da çok önemli bir husustur. Diğer bir nokta da, Türkiye'deki çeşitli parti grup, sendika veya derneklere, özellikle partiyi en çok ilgilendiren örgütlere ait yayınları komitelerde, organlarda veya grup halinde okuyup değerlendirmenin, ve bunların sonuçlarının yazılı hale getirilerek üst organlara bildirmenin, siyasi eğitim içinde önemli bir yeri olduğudur.

Parti, Parti Konferansı kararı gereğince Kongreye hazırlık olarak Türkiye tarihinin ve devrimci mücadelemizin temel meselelerini tartışmak üzere, bu konulardaki araştırma ve incelemelerin verimli olarak yapılabilmesi için gerekli önlemleri almaktadır. Bölgelere araştırma konuları dağıtılmış, bunlarla görevli yoldaşların saptanması istenmiştir. Ancak bu önlemler, yoldaşlarımız tarafından ciddiyeti kavranıp hayata geçirilmezse havada kalacaktır. Araştırma ve incelemeler en iyi ve en kısa sürede sonuçlandırılmalıdır. Bu sonuçlar uygun yöntemlerle (KOMÜNİST'te veya resmi siyasete aykırı sonuçlar elde edilmişse tartışma yazıları olarak) tüm Partililerin değerlendirmesine sunulacaktır. Araştırmalar üzerine tartışmalar canlı bir şekilde yürütülmeli, fikri tembelliğe düşülmemeli, sonuçları merkezileştirilmelidir.

Bunun yanısıra her bölge komitesi (hatta il komiteleri olabilir) kendi çalışma alanında resmi siyasetimizi sosyal pratik içinde araştırmak işini uygun bir biçimde örgütlemelidir. Bu, araştırma grupları kurarak, veya komiteler görevlendirerek olabilir. Bu gruplar (Parti organlarının ve üyelerin yardımıyla) bölgede sınıfların tahlilini, bölgede bulunan şehir içindeki durumu, bölgedeki düşmanın durumunu belirleyen detaylı araştırmalar yapmalı ve bölge Parti organları bu araştırmalar üzerinde tartışmalıdırlar. Araştırmaya, görüş ve eleştiriler alındıktan sonra son şekli verilmelidir. Bu, bölgedeki Parti üyelerinin, somut şartları, halkı ve düşmanı tanımaları, kavramaları bakımından çok önemlidir. Halk sınıflarını ayrı ayrı tanımak, her sınıfın acil ve temel isetlerini öğrenmek, halk sınıfları arasındaki başlıca çelişkileri öğrenmek, sınıfların ve halkın siyasi gelişimini, geçmişteki mücadele tecrübelerini, bilinc ve teşkilatlanma durumlarını, halkın nasıl sömürüldüğünü vb. hususları öğrenmek; düşman sınıfları ve bunlar arasındaki ilişkileri, çelişkileri, bunların halkı nasıl sömürdükleri ve teşkilatlandıklarını tesbit etmek, tüm bu bilgi ve incelemeleri düzenli bir şekilde sokarak Parti üyelerinin tartışmasına sunmak ve bölgenin ekonomik durumunu, halkın ve düşmanın durumunu onlara öğretmek son derece önemlidir. Çorum ilinde ve Kürecikte sınıfların tahlili, bu iki yerdeki durumun incelenmesi bize örnek olmalıdır. Teoriyi bilmek, faakt içinde bulunduğumuz durumu, kendimizi, halkı ve düşmanı bilmemek. Parti içi eğitim bu tip partililerin yetişmesini sağlayacaksa vay halimize. Bu bakımdan eğitimin, Türkiye devriminin ve halkımızın somut meselelerinin tartışıldığı canlı ve mücadeleye ışık tutan bir eğitim olması gerekir.

Bu raporda mevcut durumumuzu çeşitli yönleriyle ortaya koyduk, zaaflarımızı ve onların üstesinden nasıl gelebileceğimizi inceledik. Şurası muhakkak ki Parti içinde bir çok ufak tekfeke zaafılar daha vardır. Ancak bu yazıda bunların içinde tayin edici önemde gördüklerimizi konu edindik. Bu yazıyı bitirmeden önce, tüm partiy üyelerinin üzerinde önemle durmaları gereken iki noktaya daha değinelim.

Bölgeciliği Yıkalım!

Bunlardan birisi dar-bölgeciliktir. Bu hastalık, küçük-burjuva önderlik ve onu takip eden merkezizlik dönemlerinde alabildiine gelişmiştir. Parti üyeleri, olaylara sadece kendi çevrelerinde veya sorumlulukları dahilinde bakmamalıdırlar. Partinin tümünü her zaman için önplanda düşünmelidirler. Bir mesemeleye çözüm ararken sadece kendi çerçevesinde çözüm arayıp, Partinin tümüne bunun nasıl etki yapacağını düşünmemek son derece sakıncalıdır. Ayrıca parçanın bütüne tabi olduğunu unutup, parçanın durumunu, sorunlarını hep ön plana çıkarmak da aynı derecede Partinin bütün olarak gelişmesine sekte vurmaktadır. Bu bugün kendini merkezi görevlendirmelerde en açık bir biçimde göstermektedir. Bölgeler ve hatta tek tek birimler kadrolarına kıskançlıkla sahip çıkmakta; merkezi görevlendirmeler için zorluk

çıkarmaktadır. Tüm Partili yoldaşlar bu zaafa karşı birbirlerini denetlemeli, uyarmalı ve üstesinden gelmek için var güçleriyle çalışmalıdırlar.

Rapor Sistemini Geliştirelim!

İkinci zaaf yine geçmişin bize kötü bir mirası olan, çift yönlü bir rapor sisteminin önemini yeterince kavramamaktır. İlegal şartlarda çalışan bir komünist Partisinin her dönemde bir önem taşıyan bir sorunu da rapor sistemi olmuştur? Bu konu parti tüzüğüne vurgulanmaktadır.

Tüm yönetici kademeler, alttaki organlara ve Parti üyelerine düzenli olarak hesap vermek, gelişmelerden onları sistemli bir şekilde haberdar etmekle yükümlüdürler. Bu yerine getirilmezse kolektif yönetim gerçekleştirilemez; Parti üyeleri Parti siyasetine ve sorunlarına canlı bir şekilde sahip çıkamaz; Partinin hem içte hem dışta savaşma gücü son derece düşer; Parti ölü bir varlık haline gelir.

Tüm alt organlar da üst organlara düzenli rapor vermek ve talimat istemek zorundadırlar. Bir organ kendi sorumluluğu altındaki alanda gelişen yeni bir durum karşısında, önderliği düzenli bilgilendirmeli, meseleye sadece kendi çerçevesinde çözüm arama yoluna gitmemelidir. Merkez Komitesi'nin önderlik görevini yerine getirebilmesi; subjektif olmayan ve sorunlara çözüm getirebilen talimatlar verebilmesi; Partiyi sınıf mücadelesinde yönlendirebilmesi büyük ölçüde düzenli raporların gelmesine bağlıdır. Parti komitelerindeki tartışmalar, görüşler, öneriler, eleştiri ve özeleştirimler rapor haline getirilerek bölge yönetim kademelerine bildirilmeli, onlar da bunların değerlendirmesini yaparak sonuçlarını öz olarak Merkez Komitesine iletmelidir. Ayrıca bölge komiteleri Merkez Komitesi'ne direk bildirilme istenen görüş, eleştiri ve özeleştirimleri Merkez Komitesine iletmelidir. Bunlar, uygulamamız gereken son derece önemli görevlerdir. Merkez Komitesi ve bölge komitelerinin hatalarını düzeltmeleri, vahim hatalar işlememeleri, doğru kararlar almaları, Partinin nabzını ellerinde bulundurmaları için şarttır. Dikkat edilecek nokta, yazılı hale getirilen görüş, eleştiri ve özeleştirimlerin son derece öz olması, Parti sırlarını içermemesi (ki belirtilmesi gerekli olanlar şifrelenmelidir.), çoğunlukla siyasi ve örgütsel konuları içermesidir. Bu metinler yönetici yoldaşları bürokrasisinin batağına sürüklemeyecek derecede öz olarak yazılmalı ve her an polisin eline geçebileceği intimaline göre hazırlanmalıdır.

Bütün örgüt kademeleri hazırlayacakları raporlarda şu konularda bilgi vermelidirler:

1. Örgütsel durumumuz nedir? Rapor döneminde örgütsel durumumuzda bir değişiklik olmuş mudur?
2. Siyasi gelişmemiz nasıldır? Rapor döneminde yapılan eğitim çalışması nedir? Karşılaşılan sorunlar nelerdir? Parti belgesinin incelenmesinde anlaşılmayan, eleştirilen noktalar var mıdır?
3. Rapor döneminde ajitasyon/propaganda çalışmalarının durumu nedir? Hangi bildiri/yayın ne kadar dağıtılıp satılmıştır? Kitlelere açık toplantı yapılmış mıdır? Rapor döneminde hangi eylemler yapılmıştır? Çıkarılan dersler var mıdır? vs.
4. Rapor döneminde, bulunduğumuz bölgede sınıf çelişmelerinin ve sınıf mücadelesinin gelişmesi nedir? Bu gelişme içinde bizim yerimiz nedir?
5. Dışımızdaki örgütleri (Halk örgütleri/Halk düşmanı örgütler) durumu ve gelişmesi.
6. Dışımızdaki halk örgütleri ile ilişkilerin durumu.
7. Mali rapor (rapor döneminde gelir ve giderler) vb.

Raporlar aylık olmalı, kısa ve öz olmalıdır. Ancak böyle bir rapor sistemi kurduğumuzda sağlam bir denetleme mümkün hale gelecektir. Yoldaşlar bu sorunun bilincinde hareket etmelidirler.

Ajitasyon-propaganda da inisiyatif geliştirelim:

Yoldaşlar, bugün eksik olduğumuz konulardan biri de ajitasyon-propaganda daki inisiyatifsizliğimizdir. Öncelikle, merkezi bildiri, yayın organı vs.nin yayılmasından inisiyatifli davranmalı, elimizdeki tüm imkanları zorlamalı yeni imkanlar yaratmalıyız. Merkezi olarak tespit edilen kampanyalarda, inisiyatifli davranarak, bu kampanyaları kendi bölgemizde en iyi bir biçimde hayata geçirmeye çabalamalıyız. Bu konuda yaratıcı olmalı, her şeyi merkezden beklememeliyiz. Ajitasyon-propaganda konusunda inisiyatifli davranmak yalnızca, merkezin verdiği görevleri yerine getirmek demek değildir. Bölgemizde, bölgemizin halkının sorunlarını araştırma, bu sorunlarla ilgili bildirimler çıkarmak, eylemler yapmak konusunda da kendimizi geliştirmeliyiz. Şurasını unutmamalıyız ki, en verimli ajitasyon ve propaganda, somut sorunlardan yola çıkılarak yapılır. Böyle bir ajitasyon ve propaganda ve kitlelerin sorunlarından yola çıkarak yürüteceğimiz mücadeleleri bizi gerçekten kitlelerle birleştirir.

Biz merkezi olarak verilen görevleri yapma, kendi bölgemizde de inisiyatif geliştirerek bölgemizin sorunlarından yola çıkarak ajitasyon-propaganda yapmakla da yetinmemeli; merkezi ajitasyon-propaganda için de kafa yormalı, öneriler getirmeliyiz.

Ajitasyon-propaganda konusunda önemli bir eksikliğimiz de, araç konusunda yaratıcı davranmamaktır. Bu konuda da bölgemizin özelliklerine göre kafa yormalı yaratıcı davranmalıyız, yazılama, afişleme, pullama, bildiri, duvar gazetesi, vs.vs. her türlü aracı kullanmalı, yeni araçlar bulmaya çalışmalıyız.

Yoldaşlar!

Sonuç olarak, Partimin merkezi yapısının yeniden sağlanmış olması üzerimize düşen görevleri bitirmemiş, aksine önümüze Partinin her alanda inşa çalışmalarını başarmak gibi zor ama bir o kadar da şerefli olan görevi çıkarmıştır. Şimdi bütün yoldaşlar Parti Merkez Komitesi'nin etrafında çelikten birliklerini sıklaştırmalı; Parti tüzük hükümlerini titizlik ile uygulamalı; en küçük bir ihlale karşı kayıtsız kalmamalıdır. Parti belgelerini en küçük ayrıntısına kadar incelemeli, komite çalışmalarının Partiye Marksizm-Leninizm'in temel belgelerinin canlı bir şekilde tartışılıp kavrandığı, kavratıldığı bir ortam haline getirmek için çalışmalıdır. Bütün üyeler, Partinin irade birliğini güçlendirmek için çalışmalı, her türlü hizipsel faaliyete yol açacak davranışa karşı uyanık olmalı, hizipçi çalışmalara müsamahasız olmalı, hizipçilerin ve kariyerist unsurların saflardan temizlenmesi için çalışmalıdırlar.

Partimiz önünde duran görevleri, zaafalarını altederek yerine getirebilecek olan bir komünist Partisidir. Bizler proletaryanın gönüllü savaşçıları, Marksizm-Leninizm ideolojisiyle donanmış komünistleriz. Modern toplumun en ileri ve sonuna kadar devrimci kalabilecek tek sınıfı, üstün savaş gücü, sarsılmaz mücadele ruhu ve derin insiyatife sahip uluslararası proletaryanın ülkemizdeki öncü müfrezesi TKP/ML'nin üyeleriyiz. Partimizin tarihi üyelerinin kanlarıyla yazıldı. Bütün yoldaşlarımız bu şerefli görevlerini yürütürken en küçük yılgınlık ve kararsızlığa, liberalizme ve bürokrat anlayışlara, Partinin bütünü yerine darbölgeciliğe, saflarımızda gelişmekte olan sol eğilimlere, aşırı demokrasi ve bürokratik merkeziyetçilik anlayışlarına sonuna kadar kararlılıkla karşı çıkmalıdır. Yoldaşlarımız Parti Merkez Komitesi ve Parti Merkez Komitesi Siyasi Büro karar ve direktiflerini harfiyen uygulamalı, en küçük bir gevşeme veya ihmali reddetmelidir. Bütün Parti üyeleri önümüzdeki zorlu görevlerin henüz başlangıcında olduğumuzu bir an bile unutmamalıdır.

YAŞASIN MARKSİZM-LENİNİZM!

HATALARIMIZDAN ÖĞRENEREK PARTİMİZİN HER ALANDAKİ İNŞA GÖREVİNE HIZ VERELİM!

PARTİ MERKEZ KOMİTESİ ETRAFINDA ÇELİKTEN BİRLİĞİMİZİ GÜÇLENDİRELİM!

YAŞASIN PARTİMİZ!

YAŞASIN PARTİMİZİN ÖNDERLİĞİNDE TİKKO VE TMLGB!

TKP/ML
Merkez Komitesi
Ağustos 1978